Mai számunk 30 oldal, ára 20 fillér

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 27—89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG). 27—88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 2.40 P. NEGYED ÉVRE 7 P. FÉLÉVRE 14 P. ÉVENTE 26 PENGŐ KÜLFÖLDRE: A FENTI DIJAK KÉTSZERESE EGYES SZÁM 10 FILLÉR, VASÁRNAP 20 FILLÉR

XI. ÉVFOLYAM, 134. SZÁM — DEBRECEN, 1934 JUNIUS 17., VASÁRNAP — ÁRA: 20. FILLÉR.

A magyar pusztitás ellen

A trianoni béke érdekében folytatott harcunkban a küzdelem egyik kitünő bajvivója Bethlen István gróf érdekes és megszivlelésre méltó új szempontot vetített a magyarság elé. Debreceni riadójában azt a kérdést tette fel, vajjon kinek csinálunk reviziót, ha ennek elérkezéséig kipusztítják az Erdélyben, a Felvidéken és a Délvidéken élő magyarságot. Nem szabad engednünk, hogy ez megtörténhessék, sokkal nagyobb gondot kell fordítanunk az elszakított területen élő magyarság sorsára és védelmére, mint eddig tettük. A revizió előtérbenyomulása óta az idegen megszállók nyiltan azt a politikát csinálják, hogy a magyarság számát az üldöztetések különböző módszereivel minél kisebbre nyomják le, sőt arra törekszenek, hogy kiirtsák a magyarságot és ne legyen jogcímük e területek visszakövetelésére.

Valóban fel kell figyelnünk Bethlen riadójára, amely nemcsak a csonkaországban élő magyarság és a magyar kormány számára jelöl meg fokozott kötelességeket, hanem alkalmas arra is, hogy a világ közvéleményének figyelmét reáirányítsa a béke revizióért folytatott mozgalmunk retorziójaként megnyilvánuló és egyre erősödő üldöztetésekre.

A magyarságnak a befelé és kifelé való kötelességteljesítés érdekében behatóan kell foglalkozni azzal a fontos kérdéssel, melyet most Bethlen e világ elé tárt. Bár nem új dolog ez, mégis nagy a fontossága a kérdés új megvilágításának, mert kétségtelen, hogy a sorozatos kisebbségi üldöztetés ügye tán épen azért, mert hosszú évek óta folyik, a nagyobb események során háttérbe szorult és jelentőségében is csökkenni látszott.

Megrázó erejüek Bethlennek azok a szavai, amelyekkel rámutatott erre a veszedelemre, mikor azt mondja, úgy látja, hogy az utolsó két évben a revizió kérdése került előtérbe és ennek rovására elhanyagoltuk a kisebbségi kérdést Lehet, hogy a reviziótól évek választanak el s kérdés, kinek számára csinálunk reviziót, ha nem gondoskodunk arról, hogy Erdélyben, a Felvidéken és Délvidéken biztosított legyen magyar testvéreink élete, kinek számára harcoljuk ki a reviziót, ha nem tudjuk megóvni őket az elnyomástól, attól a pusztító hadjárattól, melyet szomszédaink folytatnak ellenük? Az üldöztetés olyan mértékben növekedett, amilyen mértékben előtérbe helyeztük a reviziót, mintha azt akarnák mutatni ezzel ellenségeink, hogy követeljétek ám Európától a reviziót, abból ugyan nem lesz semmi. mert addig megemésztjük az uralmunk alá került magyar kisebbséget és nem lesz többé Erdélyben, a Felvidéken és a Délvidéken magyar, akinek érdekében a revizió megvalósítható lenne.

A naponta érkező szomorú hírekből tudjuk, hogy milyen rettenetes a helyzete elszakított testvéreinknek, tudjuk, hogy a névelemzés révén az idegennevü magyarok gyermekeit nem engedik magyar iskolába, mégis döbbenetes Bethlennek az a megállapítása, hogy Erdélyben a magyar gyermekeknek ma már csak egyharmada tanulhat magyar iskolákban, a magyar középiskolák egész sorát pusztítják ki és az utóbi időkben a hóhérbárdot az elemi iskolák gyökeréhez is odaillesztették: tíz évvel ezelőtt még csak a magyar földbirtokososztályt pusztították, ma azonban már sorrakerült a magyar iparos, kereskedő, városi polgár, vasutas, postás, bányász és munkás is. Törvényt akarnak hozni, hogy a vállalatoknál is az alkalmazottaknak csekély hányada lehessen magyar, a többinek románnak kell lennie. A magyar élet ma már semit sem ér idegen uralom alatt Erdélyben, mert a revizióellenes tüntetések során felduljak, felperzselik a magyar házakat, vérengzenek, de igazságszolgáltatásra elévülés címén nem kerül sor.

Számos jel bizonyítja, hogy az elszakított magyarság sorsa válságosra fordult s igaza van Bethlennek, amikor azt mondja, ha idejében nem sietünk segítségükre és nem teszük meg ezirányban kötelességünket, hiába lesz revizió ha közben kipusztul a magyarság az általuk igényelt területeken. Mit jelöl meg kötelességként Bethlen? Kettős feladatot. Az egyik a védelem azzal az elnyomással szemben, amelyet szomszédaink követnek. Ezt a kormánynak kell teljesíteni, mégpedig szerinte kötelessége energikusabb eszközökkel sikraszállni elnyomott testvéreink érdekében. A másik feladat az, hogy a magyar társadalom a rendelkezésére álló valamennyi eszközzel segítségére siessen az elszakított magyarságnak. Minél inkább áldozatkészebb és tevékenyebb lesz a csonka hazában a magyar társadalom, annál inkább meglesz a lehetőség arra, hogy megmentsük elszakított véreinket.

Joggal kívánja ezt Bethlen és több joggal követeli a kisantant vezetőitől és külföldi protektoraitól, akik hangoztatják, hogy a kisebbségi jogok kifejlesztése révén alá lehet ásni a revíziós mozgalmat, tegyék lehetővé, hogy eljuthasson az elszakított magyarsághoz az az áldozatkészség, amelyet a csonkaországbeli magyarság tanúsítani fog, mert ha ezt sem teszik meg, állításaikban nincs komolyság. sem jóhiszeműség.

A középeurópai kupamérkőzés első eredményei:

Ujpest-Austria 2:1 — Spárta-Hungária 5:4

Sulyos vádak, megdöbbentő vallomások Hankó tanácsos szerepéről és müködéséről

A Dréhr-ügy ujabb szenzációi

Budapest, junius 16. A Dréhr-féle bünügy tárgyalása során szombaton a három szobor ügye került napirendre. A vád szerint *Dréhr* Imre

hivatali sikkasztást követet el, mert a menekültek segélyalapjából 500 pengőt útalt ki özvegy Beszédes Lászlónénak az elhunyt Beszédes László egy szobráért, amelyet saját céljaira vett me.

A menekültek részére rendeltetett összeg elvonásával tehát a magyar államnak vagyoni kárt okozott.

Dréhr ebben sem *érzi magát bünösnek és hevesen tiltakozik* a vád ellen, amely őt úgy állította a közvélemény elé ,mint egy szobor tolvajt. Továbbiakban

Hankó Elemér államtitkár ellen hangoztat sulyos vádakat vallomásában Dréhr Imre.

Azt állítja, hogy Hankó meghamisította blockjegyzeteit.

Az ügyészség Hankó jegyzeteit — mondja Dréhr — az autócsere és másik három ügyben nem fogadta el megbízhatónak. Ezek a feljegyzések rávilágítanak Hankó csalásaira és hamisításaira. Miért fogadta el hát az ügyészség Hankó feljegyzéseit éppen ezeknél a szobor-ügyeknél?! Az ügyész úr azt mondta a vizsgálat során, hogy könnyü Hankót halála után legazemberezni. Pardon! — folytatja fennhangon Dréhr, — én *Hankót már életében legazemberezte*m a parlamentben, majd az ujságokban, hogy törvény elé állítsam. Erre ő párbajra hívott ki. Meggyőződésem, hogy a vád egyetlen tanujának szavahihetősége összeomlott.

Hankó a blokkjait meghamisította, pénzért állásokat közvetített,, a menekülteket becsapta, a menekült-alapból lopott.

Szenzációs vallomást tett ezek után *Beszédes Lászlóné*, akitől egy szobrot vásároltak annak idején. Elmondotta, hogy amikor a minisztériumban járt a szobor ügyében

Hankó államtitkár hozzálépett és kitöltetlen nyugtát íratott alá.

Hankó később hamis vallomásra akarta rábirni ebben a szobor-ügyben, de ő erre nem volt hajlandó. A tanut megeskették a vallomására.

A következő tanú

dr. Varró Sándor a néhai Vass József személyi titkára.

Azt a meglepő vallomást tette hogy

Dréhr és Hankó öngyilkosok akartak lenni,

állítólag Dréhr Hankóval búcsúlevelet is íratott a családjának. Aztán egyik sem lett öngyilkos. A hozzáintézett kérdésekre azt válaszolta, hogy Hankó mondotta el neki ezt az öngyilkossági mesét.

A következő tanú dr. Ferry Tibor titkár, aki szintén Vass mellett teljesített szolgálatot. Vass József szokatlan melegséggel viseltetett Dréhr iránt. Mikor Dréhr ellen megindultak a sorozatos támadások, Ferry egy ízben szóba hozta Vass miniszter előtt ezeket a dolgokat, mikor a miniszter olyasmit mondott neki,

hogy Dréhrt máshová fogja tenni.

Továbbá elmondotta Ferry, hogy a miniszter renkívül szerény ember volt, hosszú ideig a Szent Imre kol-

Igmándi a világ legjobb keserüvize!

Már milliók tudják, kik eddig nem tudták hogy az Igmándi viz, legjobb keserüviz.

Figyelem: Az Igmándi keserűvíz kis, három és fél decis üvegekben is kapható!

Hortobágyi csárda

magyaros vendégszobáinak gyönyörű minta berendezését megtekintheti a

Müasztalosok

kirakataiban, KIRÁLY U. 4.

légiumban lakott és a diákok menüét ette, de

Dréhr rávette, hogy társadalmi életet éljen

és eközben Dréhr igyekezett saját személyét előtérbe tolni.

A védő kérdéseire elmondja a titkár, hogy az egész ügy nem egy parlamenti interpelláció nyomán pattant ki, hanem

a minisztérium rangidős tisztviselői küldöttségszerűen mentek Ernst miniszterhez, hogy teremtsen rendet.

Az elnök ismerteti azt az utólagos közjegyzői okiratot, amelyet Hankó kapott arról, hogy a blokkjegyzetek a közjegyzőnél voltak letétbe helyezve.

Vérvörös arccal ugrik fel helyéről Dréhr és szinte kiáltva mondja, hogy ez a közirat alkalmas arra, hogy a hatóságot félrevezesse.

Dr. Vida Béla Dréhr volt titkára

valomásálban elmondja, hogy Hankó régi akták mellékletéhez tartozó környezettanulmányokat íratott alá, erre azért volt szükség, hogy utólagosan igazolja a segély kiutalásokat. Beszédes Lászlónénak ő vitt el 400 pengőt, amelyet Dréhr küldött a szobrász özvegyének az ajándékba küldött szobrokért. Hangoztatta a tanú, hogy Hankó radirozott blokkfeljegyzésében és az akták egész tömegét láttamoztatta a miniszter halála után.

Hamisitott nyugták

A következő tanú Fömmel Lajos nyug. számvevőségi tanácsos vallomásában elmondja, hogy Hankó hamis nyugtákat íratott alá többekkel. Sokszor radírozott az aktákon, egyszer ő maga is látta.

Védő: Milyen embernek ismerte Hankó Elemért?

— Panamistának, akit meg lehetett volna vesztegetni. Patika-engedélyeket, beköltözési engedélyeket és OTI állásokat pénzért szerzett.

— Igaz-e, hogy önnek pénzt is ígért, ha úgy vall, ahogy ő kívánja?

— Igen, privátim pénzt is ígért.

Bary ügyész: Milyen alapon állítja Ön, hogy Hankó pénzért állásokat szerzett?

— Beszéltem olyan úriemberekkel, akik tudtak közvetlenül ilyenről.

— Bary: Miért ígérte Önnek, hogy reaktiváltatja?

— Ha nem firtatom tovább a népjóléti és az ő ügyeit.

Én ugyanis már 1928-ban jelentettem Vass kegyelmes úrnak, hogy a menekültügyi pénzekkel visszaélések történnek.

Dréhr a tanúhoz:

Miért jelentette ön fel Hankót Vasnál és a rendőrségen?

— Mert szőnyegeket, képeket, vázákat lopott.

Most a tanú megesketésére kerül a sor, amit a védő indítványoz, az ügyész azonban ellenez. A bíróság végül is megesketi a tanút vallomására.

„Hankó éppen Vass miniszter nevét irta alá két aktára"

A következő tisztviselő többek között a következőket valja: Egyszer 1929-ben benyitottam Hankó szobájába, aki akkor éppen két aktára aláírta Vass miniszter nevét. Mikor rámnézett, rendkívül zavarba jött s magyarázkodni kezdett, hogy ez két sürgős akta s azért kellett neki aláírni a mininszter helvett. Ezt is akartam jelenteni Vass miniszternek, de közbejött hirtelen halála és így már nem referálhattam.

— Hankó beszélt Önnek arról, hogy Dréhr őt rá akarta venni az öngyilkosságra?

— Igen, elmesélte, *hogy Dréhr őt a parlamenti interpellációk után felszólította, hogy lőjje magát főbe*, mert ő, Dréhr is öngyilkos lesz. Hankó ezt aztán elmondta Varró miniszteri tanácsosnak, aki azzal halasztotta el a dolgot, hogy *„várjuk meg a holnapi napot, vajjon Dréhr agyonlövi-e magát»* Másnap aztán Dréhr élt, nem lett öngyilkos. (Dréhr nevet.)

A védő sokrendbeli bizonyítást tesz arra vonatkozólag, hogy Hankó annak idején terhelő vallomásai hamisak. A bíróság a bizonyitáskiegészitést elutasitja .A tárgyalást hétfőn folytatjál

—

A vidéki bridge-bajnokság

Budapest, június 16. A vidéki bridzs bajnokság háromnapos versenyének mai eredményei: Szombathely győzött Miskolc ellen 73 meccsponttal, a Debrecen és Békéscsaba közötti mérkőzés döntetlenül végződött. Este a világbajnok magyar bridgecsapat tiszteletére nagy bankett volt, amely után folytatták a versenyt. Ekkor került sor a Debrecen és Szombathely és Szeged—Szombathely közötti mérkőzésre. Ezeknek a mérkőzéseknek előreláthatólag csak éjfél után két órakor lesz vége. A döntő csak holnap lesz.

A bridzsverseny állás éjjel félegy órakor a következő: Szombathely 6 ponttal vezet Debrecen előtt, Szeged pedig 21 ponttal vezet Békéscsaba ellen. Végeredmény csak éjjel 3 óra tájban lesz, így jelentés lapunk zártáig még nem érkezett róla.

— **Székely Magda** nagyerdei strandmütermében, amatőrmunkák gyors és elsőrendü kidolgozása.

A hűség városának hűség jár részemről

Gömbös miniszterelnök beszéde Sopronban.

Sopron, június 16. A vitéz Simon Elemér főispán szombaton este az Erzsébet kertben mintegy kétszáz terítékes vacsorát adott a miniszterelnök tiszteletére. A vacsorán résztvett a kultuszminiszter, **Sztranyavszky Sándor,** a Nemzeti Egység Pártjának országos elnöke, a vele levő képviselőkkel. **Antal** István dr miniszteri tanácsos, valamint a vármegye és a város előkelőségei közül igen sokan, élükön herczeg **Eszterházy Pállal** és herceg **Eszterházy Lászlóval.**

A vacsorán vitéz **Simon Elemér** néhány szeretteljes szavakkal köszöntötte a miniszterelnököt.

A miniszterelnök ugyancsak röviden válaszolt. Megérthetik, — mondotta —, hogy mit jelent valakinek visszajönni abba a városba, ahol gyermekkorát élte, mit jelent a soproni liceumi diáknak ugyanabba a városba, mint miniszterelnöknek visszatérni. Én ennek a városnak rendkivül sokat köszönhetek. Sopron kenyeret adott apámnak és így hozzásegítette őt, hogy eltarthassa családját, nekem pedig ösztöndíjat adott, hogy a pécsi hadapródiskolában tanulhassak. **A hűség városának tehát hűség jár részemről.** A miniszterelnököt válasza után ismételten hosszantartó és lelkes ünneplésben részesítették.

Véget ért Mussolini és Hitler tárgyalása

Velence, junius 16 Hitler Adolf birodalmi kancellár szombaton reggel néhány perccel hét óra után **repülőgépen elhagyta Velencét és visszautazott Münchenbe.** A kancellár kíséretével hét órakor érkezett autón a Lido melletti repülőtérre, ahová időközben már megérkezett Mussolin iis kíséretével. A két kormányfő szivélyesen elbucsuzott egymástól, majd Hitler kancellár kíséretével beszállt az „Immelmann" nevü repülőgépbe, majd néhány perc mulva már a gép a magasba emelkedett. A kancellár ugyanezen a gépen jött Münchenből Velencébe.

Ünnepi előadás és üdvözlések Egerben Kardoss Géza szinigazgatóságának tizéves jubileumán

Tegnap, szombaton ünnepelte Kardoss Géza szinigazgató tizéves évfordulóját annak, hogy az egri színház élén áll. Ez alkalommal ünnepi előadás keretében került szinre az Öreg tekintetes címszerepben a jubiláns szinigazgatóval.

Szombaton délelőtt Kardoss Géza a kegyelet őszinte érzéseinek tett eleget a jubileummal kapcsolatban, amikor hódolattal adózott Eger nagy fiának s Gárdonyi Géza sírjára társulata élén koszorut helyezett el.

Az ünneplés másik része az esti előadás első felvonása után folytatódott. Eger város publikuma nevében Trak Géza polgármester üdvözölte a jubiláló Kardoss Gézát. A Thália Színjátszó Társaság nevében Karcos Béla igazgató, a sajtó képviseletében dr. Kapor Elemér szerkesztő mondott üdvözlő beszédet. Az előadás alatt a közönség pedig viharos tapsaival üdvözölte Kardoss Gézát tizesztendős művészi munkájáért.

Az aszálykárok miatt a földadó leszállitását javasolják a kiküldöttek

Rásó István alispán dr Pilissy Lajos és Makkay Bertalan miniszteri tanácsosok kíséretében a pénzügyminiszter megbizásából bejárták Hajdu vármegye aszálykár sujtotta vidékeit, annak megállapítása céljából, hogy az adózás könnyitése terén milyen intézkedéseket kell foganatosítani. A bizottság: Surgoth Jenő gazdasági főtanácsos, Meissner Károly kamarai titkár, Vecsey Zoltán gazdasági felügyelő és a debreceni pénzügyigazgatóság kiküldöttjével megállapították, hogy az aszálykár megdöbbentő mértékü. A bizottság az egyes városokban és községekben a gazdáknak küldöttsége által előterjesztett különleges panaszokat is meghallgatta. — jegyzőkönyvbe vette, amelyeket a pénzügyi kiküldöttek a pénzügyminiszter tudomására fogják hozni. A pénzügyi kiküldöttek a földadó mérséklésére fognak javaslatot előterjeszteni.

Tenniszrakettjét szakszerüen csak készitőjénél csináltassa, tartósan legolcsóbban **Tanczernél** Batthyányi-utca 6.

A bitófa elől menekült csendőrgyilkos helyett egy betörőt fogtak el

Nem találják a megszökött gyilkost.

Nagykanizsa, junius 16. Szombaton reggel Nagykanizsán az egyik uccakeresztezésnél az őrszemes rendőr figyelmes lett egy barnakabátos, világos sportsapkát viselő férfira, aki barna bőröndöt vitt a kezében. A rendőr a személyleirás alapján felismerni vélte a férfiban a megszökött Márkus Szabó János csendőrgyilkost. Az ismeretlen azonban, amint észrevette, hogy feléje tart a rendőr, futásnak eredt. A rendőr utánavetette magát, de a népes uccán nem használhatta revolverét és a menekülő a mezők felé vette utját, ahol sikerült eltünnia a buzatáblák között. A barnakabátos ember futás közben eldobta a nála lévő bőröndöt. Ebben egy vésőt és még több apró holmit találtak.

Nagykanizsa, junius 16. A Nagykanizsáról elmenekült barnakabátos fiatalembert, akiben egy rendőr Márkus Szabó János megszökött csendőrgyilkost vélte felismerni, — **Csurgó közelében elfogták a kivezényelt rendőrök.** A rendőrök a fiatalembert Csurgóról visszakisérték Nagykanizsára, itt kiderült, hogy Czinczinger Isván 24 éves gyári pékségédről van szó. Czinczinger kihallgatása során bevallotta, hogy tegnapra virradó éjszaka Sásdon kifosztotta az ottani Hangya szövetkezetet.

Szekszárd, junius 16. Reggel megérkezett a budapesti rendőrkapitányságról egy rendőrkapitány két rendőrkutyával, hogy a szökött, halálraitélt gyilkos kézrekeritésénél közremüködjenek. A rendőrkapitány a két rendőrkutyát a fogházba vezette, ahol az állatokkal megszagoltatták az elitélt ottmaradt holmijai és a kutyák rövid idő mulva elindultak a szőlők irányába. A rendőrkutyák még nem tértek vissza a szőlőkből. A vizsgálat szerint is Szekszárd környékén bujkálhat a halálraitélt gyilkos és nem valószinü, hogy a nyomozók által Szekszárd köré vont gyürün átszökhetett volna.

Ma délelőtt egyébként megjelent a szekszárdi ügyészség elnökénél, Gál Dezső dr-nál Homolya Borbála madacsai parasztlány, aki elmondotta, hogy **nem mer odahaza maradni,** mert fél az elmenekült gyilkos boszszujától. Annakidején ugyanis ő árulta el a hatóságoknak Márkus Szabó Jánost, aki a jelek szerint a bitófa árnyékából azért szökött el, hogy megbosszulja magát árulóján.

SCHMOLL PASTA

Szivszélhüdést kapott egy 7 éves kisfiu édesanyja temetésén

Megdöbbentő tragikus halálesetről kaptunk jelentést Kisvárdáról. Tegnapelőtt délután temették a város határában levő tanyabokorban Torkas József nét egy tavaly elhunyt kisgazda özvegyét. **Négy órakor kezdődött a gyászszertartás és a koporsót körülállták a rokonok és Torkosné öreg édesanyja,** aki mellett halálsápadtan ott állott Torkosné egyetlen árván maradt 7 éves kisfia. A gyászszertartás után a rokonok kivitték a koporsót a gyászkocsira és amikor a halottas kocsi elindult, a mögötte álló kis Torkos Feri a szívéhez kapott és holtan rogyott össze.

A szerencsétlen gyermek a kiállott izgalmaktól szívszélhüdést kapott. A tragikus véget ért gyermeket tegnap délelőtt temették el óriási részvét mellett.

A debreceni ötösfogat fényképe egy párisi kirakatban

Előadás Budapesten Debrecenről és a Hortobágyról

Párisban most nyilik meg a magyar állam hivatalos idegenforgalmi irodája a francia főváros egyik legszebb helyén. A kereskedelmi miniszterium megkereste a debreceni idegenforgalmi hivatalt, hogy a párisi magyar idegenforgalmi hivatal helyiségének és kirakatának diszitésére néhány szép hortobágyi és debreceni fényképnagyitást küldjön be. Báró Thierry, a hivatal vezetője egyenesen azt kérte, hogy a hires debreceni ötös fogatról kaphasson egy egészen nagy képet, mely a hivatal főnöki irodájának volna legszebb disze.

A Debreceni Hét sikerének ujabb jele az, hogy az idegenforgalmi hivatalnál többen jegyeztek elő a debreceni strandfürdőben való többhetes nyaralásra szobákat.

A Nemzetközi Vásár egész vidéki városi idegenforgalmi anyagát a Vidéki Városok Idegenforgalmi Központja közbenjöttével a Corvin Rt. palotája egész emeletét kitöltő 50 méter hosszu kiállítási helyiségben rendeztek be, ugy, hogy abban a főváros és a külföldiek sokáig gyönyörködhetnek. A kiállítási terem oldalhomlokzatának hosszában egy festőművész által elkészitett gyönyörü hortobágyi diszletes kép köti le a figyelmet, mellette a tiszai halászat képe, valamint hortobágyi népművészeti tárgyak.

A kiállítás vezetőségének felkésére tegnap délután dr Kuthi Sándor tartott előadást »Hogyan nyaraljunk Debrecenben és Hortobágyon« cimmel. Az előadást a kiállítási rádió többizben hirdette és azon oly nagyszámu érdeklődő jelent meg, hogy nem fértek el a teremben.

A budapesti kereskedelmi szaklapok most kezdenek foglalkozni a Debreceni Héttel és egyöntetüen megállapitják, hogy a debreceni vásár tekintetében Debrecen a Budapesti Nemzetközi Vásár kitünő tanitványának bizonyult, sőt felül is multa mesterét.

—

A VÁROSI ZENEISKOLA NÖVENDÉKHANGVERSENYE

A Városi Zeneiskola szombaton délután szép sikerrel tartotta meg növendékhangversenyét. A pompás müsoru hangversenyen a növendékek bámulatos fejlődésről és nagyszerü képességekről tettek tanuságot. Az előadást nagyszámu közönség élvezte végig, akik lelkesen tapsoltak a szép eredményt felmutató növendéekeknek.

A müsor pompásan összeállitott számaiban kitünőek voltak Máthé Ilona- Münnich Éva, Faubl Ádám, Demeter Erzsébet, Vásárhelyi Magda, Papp Julia, Nagy Ilona, Genesi Sárika és Lehóczky Anikó. Nagy sikert arattak az egyes számokban Matolcsy Lili, Németh Irén, Polster Márta, Szathmáry Ágnes, Nagy Edit, Füsti M. Boriska. A hangverseny egyik legkiemelkedőbb száma a Schubert Polonaise volt, amelyet nagy sikerrel adtak elő Zemplény Kornél, Galánffy Lajos, Zemlény Mária, D. Simonffy Irén, Silberer Rózsi, Z. Csanak Mária, Hahn György és Erdész Mihály.

—

IDŐJÁRÁS

A debreceni egyetemi földrajzi intézet jelenti junius 16-án:

A hideg levegő átvonult Közép-Európa keleti részein, ma a Balkánon, Olaszországban s Ooroszországban okoztak időjárási zavarokat. — Európa nyugati felében. Német- és Lengyelországban javul az idő. A hőmérséklet lassan emelkedik. Hazánkban tegnap az esti órákban haladt át a hideg levegő esőfrontja. — Tokajban, Debrecenben és Tiszafüreden 5, Mátészalkán és Püspökladányban 2 milliméter esett. Erős északi szél lépett fel és a hőmérséklet jelentékenyen csökkent. Legmagasabb értéke ma Debrecenben 21 fok, 16-án este a hőmérséklet 18 fok volt. A tengerszintre átszámitott légnyomás 765 milliméter volt, emelkedő irányzattal.

Prognózis: Gyenge északi, majd később keletre forduló szél, fokozatos javulás, hőemelkedés, éjjel mérsékelt lehülés.

AZ IPARI KÖZIGAZGATÁS STATISZTIKÁJA A MULT HÓNAPBAN.

Debrecenben az elmult hónap folyamán 104 drb. új iparjogositvány adatott ki, melyek szakmák szerint a következőképpen oszlanak meg: szatócs 14, füszer-gyümölcskereskedés 6, férfi és nőifodrász 5, textil- és rövidárukereskedés 5, baromfi és tojáskereskedés, fényképészeti cikk kereskedés, tej és tejtermékárusitás, cipész 3—3, nőiszabó 5, bazár- és játékárukereskedés, termény, takarmányárusitás, virágkereskedés, korcsma hentes, sütő, kifőzés, kávémérés 2—2, toll, ágytoll kereskedés, kötél és műszaki cikk kerskedés, zöldség és burgonyakereskedés, belszerv árusitás, lakberendezési cikk kereskedés, mézeskalács kereskedés, fényképészet, fényképnagyitás, bádogos, kárpitos, asztalos, szűcs és szőrmesapka készités, aranyművesékszerész, ablakfa munka készités, esztergályos, fuvaros, székkölcsönzés, manikür, cipőkrém, fémtisztitószer, kötöttáru (jumper) készités, féreg- és hernyóirtás, temetkezési vállalat, élőállat kereskedés, tüzifa, szén, mész kereskedés, füszer, vegyeskereskedés, fagylaltárusitás, timár, férfiszabó, autószerelő, kerékgyártó, tetőfedő, füzőkészitő, lakatos, cukrász, garazsirozás, mérlegelés, szemfedél készités, géperejü bérkocsis, kisebb kőmüves, vagyonőrző 1—1.

A felsorolt iparok után folyamodók ipardij cimén 917,— P-t fizettek be a város házipénztárába iparoktatási célokra.

Ipari megszüntetés iránti bejelentés tétetett 44 esetben.

Zálogházi árverés volt a helybeli 2 zálogintézetben, ezzel kapcsolatban a zálogházak ellenőrzése is foganatosittatott.

Telepengedélyezési eljárás lefolytattatott 1 esetben.

Utcán járva-kelve való árusitásra kiadatott 7 engedély.

Ipari munkakönyv kiadatott 28 egyénnek, ipari munkás ki- és bejelentés eszközöltetett 98 esetben.

Az iparhatósági biztos részt vett az ipartestületi elnöki tanács és elöljárósági ülésén.

—

Ma lesz a kollégiumi polgári iskola tornaünnepélye

Ma délután 4 órakor tartja a református kollégiumi polgári fiuiskola tornaünnepélyét a kollégium udvarán.

Az iskola növendékei zenés szabad gyakorlatokat mutatnak be s ezenkivül lesz lóugrás, talajtorna, sulydobás, magasugrás, távolugrás.

A tornaünnepélyen a zenét a m. kir. Bocskay István 11. hajduezred zenekara adja Nőth Antal katonai főkarmester vezényletével.

A 32 év óta fennálló

Koncz kelmefestő üzem

árait mélyen

leszállitotta!

Ollöny tisztitás 5--6 P helyett **3--4 P**

Női ruha tisztitás 4--6 P. h. **2--4 P**

Gallér tisztitása 10 fillér helyett **9 fillér**

Felvételi helyek:

Péterfia-u. 30.
Simonffy-u. 2.
Szent Anna-u. 2.

Ruháért érte küldök. Kész ruhát hazaszállitok.

Nagy érdeklődés a Debreceni Nyári Egyetemen

A debreceni Nyári Egyetem tanfolyama az idén is augusztus 1—20-ig tart. Szivesen vár mindenkit, aki művelődni akar és amellett harmónikus környezetben igazi nyaralás minden feltételével és a legszerényebb költségvetés mellett akar eltölteni kellemesen három hetet.

A Nyári Egyetem az idegenekkel megakarja ismertetni a magyar földet, annak népét ,kulturáját, magyarok közül pedig szivesen várja mindazokat, akik lépést akarnak tartani a tudomány, a kultura haladásával... Magyar hallgatók számára különösen nagy értéket jelentenek a nyelvi tanfolyamok, ahol kiváló pedagógusok tanítják az olasz, francia, angol, német és eszperantó nyelvet. Azonkívül a Nyári Egyetemen meg lehet szerezni külföldön a magyar nyelv tanítására képesítő nyelvmesteri oklevelet. A Nyári Egyetemen résztvevő idegenek révén pedig mindenki gyakorlatilag is tanulhat idegen nyelveket.

Itthon is, külföldön is eddig nem tapasztalt érdeklődés nyilvánult meg a tanfolyam kellemes üdüléssel egybekötött gazdag programja iránt. Az idén olyan országok fiai is ellátogatnak, akik eddig nem voltak, mint angolok, norvégok, dánok, spanyolok. Nagy csoportok indulnak Olaszországból, Németországból és Varsóból.

A Nyári Egyetem hallgatói kirándulásokat tesznek Tokajba, Lillafüredre, Egerbe, Mezőkövesdre, Hortobágyra, Balatonra, a tanfolyam végén pedig egy hetet töltenek a fővárosban, hogy résztvegyenek a Szent István-napi ünnepségeken.

A hallgatóknak a Máv. és a hajóstársaságok 33 százalékos utazási kedvezményt adnak.

Részletes felvilágosítást készséggel nyujt a Nyári Egyetem titkársága, Debrecen 10.

Cserkészünnepély a Zita Had'-árvaházban

Mint már többször megírtuk, folyó hó 17-én *ma délután 5 órakor* tartja kerti ünnepélyét a 962. sz. Szent Vince cserkészcsapat az Árvaház udvarán (Magoss György-tér 7.)

Az ünnepélyt a táborozási alap javára rendezik, hogy a kis árva cserkészek, mint minden évben, most is el tudjanak menni táborba. Gazdag műsort állítottak össze, hogy egy pár kelemes órát szerezzenek a közönségnek. A fogadalomtétel és egy pár komoly szám után, szünetben nagyszerű buffet áll a közönség rendelkezésére, mely a Szoc. Misszió, a Szent Erzsébet Nőegylet és a Boldog Margit Leányclub tagjainak áldozatkészségét dícséri. *Este 8 órakor nagy tábortűz*, melyen színdarabok, tréfák, dalok stb. fogják szórakoztatni a nagyérdemű közönséget. Belépő jegy elővételben 50 fillér, az ünnepély napján 1 pengő s váltható a Zita árvaházban.

Nők és gyermekek gyógyfürdője

Bárffa fürdő

Vasas vizek, mórfürdők, modern inhalatórium, melegvizü strandfürdő. A fő-, elő és utószezonban elsőrendü ellátással, lakással, gyógyfürdőkkel, kurtaxával, orvosi vizettel, kiszolgálással, stb.

10 napra Kc. 480.—
20 napra Kc. 900.—

Kérjen prospektust: Erdős József hirdetési irodájától, Budapest, Teréz körut 35. sz. — Telefon: 125-58.

A vasárnapi munkaszünet ügye a debreceni szavazás eredményével a miniszter elé kerül

Ismeretes, hogy a kereskedelmi miniszter annak idején elrendelte, hogy a vasárnapi munkaszünet és az élelmiszerüzletek zárórája ügyében az érdekeltek között szavazást tartsanak. Ez meg is történt.

A miniszter most azt kérte, hogy a szavazás eredményéről a kamara véleményével együtt jelentést terjesszenek elé.

Az egyik csoport Vadászy vezetésével felebbezést adott be a szavazás ügyében. Ezt is kisérőjelentéssel együtt felküldi a miniszteriumba.

—

Később köt szerződést a város a Bocskaival a Stadion használatáról

Zöld József h. polgármester bemutatta dr. Vásáry István polgármesternek a Bocskay futballklubbal kötendő szerződés tervezetet. A Bocskay egy esztendőre venné bérbe a Stadiont. A szerződésben való döntés előtt megvárják a középeurópai kupamérkőzést, amelyet a Bologna ellen itt játszik le a Bocskay és majd csak azután veszik tárgyalás alá a szerződést.

Most egyelőre csak arra kötnek megállapodást, hogy a Stadiont átengedik a Bologna elleni mérkőzésre a Bocskaynak. Ez a mérkőzés mint ismeretes, június 24-én lesz.

A bérbeadási feltételek úgy szólnak, hogy a futballszövetségi díjak, adók és engedélydíjak levonása után fennmaradó összegből *a város 5%-ot kap a Bocskaytól és pedig* a mérkőzés után 48 órán belül.

Ez a feltétel mindenesetre kedvezőbb a Bocskayra, mint a korábbi pálya használata volt, mert *ott 8%-ot* kellett fizetnie. Itt viszont a bevétele is nagyobb lesz, mert a Stadion befogadóképessége sokkal nagyobb.

A város kiköti, hogy a díszpáholy felett ő rendelkezik, szabadjegyeket csak az ujságírók, futballbirák és a Szövetség vezetői kaphatnak, más senki és az egész pénztár és bevétel a városi számvevőség ellenőrzése alá tartozik.

A végleges szerződésről majd azután tárgyalnak.

Félmillió pengős kölcsönt venne fel a város, ha kapna

A Nagyerdőn gyógyszállót, a Hortobágyon vadász-szállót épittet a város.

A Magyar Városok Országos Kongresszusának vezetősége értesítette Debrecent, hogy nagyobb kölcsönt tudna szerezni és kérdezi, hogy ha ez az akciója sikerül, milyen összeget venne fel Debrecen. Kéri, hogy jelentse be az igényét.

A polgármester tegnap foglalkozott ezzel az ajánlattal. Kétségtelenül tudna Debrecen is nagyobb összeget hasznothajtó beruházásra felhasználni, ezért tudatják a Kongresszussal, hogy félmillió pengőt igényel Debrecen.

Ebből az összegből *felépittetné a város a nagyerdei gyógyszállót*, még pedig úgy, hogy valamely társaságnak rendelkezésére bocsátaná a pénzt koncessziós alapon. Erre a célra cca *3—400.000 pengőt fordítanának*. A másik 100.000 pengőből a hortobágyi vadászszállót épitenék fel.

—

A második szezonvégi kiárusitás időpontja julius 14-29-ike

A Kereskedelmi és Iparkamara ezuton közli érdekeltségével, hogy az 1933. évi XVII. t.-c. 9. §-a alapján a Kereskedelmi és Iparkamara kerületében az u. n. idényvégi, leltári árusitást 1934. évben másodszor

1934. évi julius 14—29-ke között

hirdeti meg.

Az idényvégi leltári árusitás csak és kizárólag a következő szakmákra vonatkozik: rőfös, rövidáru, férfi és női divat, posztó és készruha szakmákban.

Ezen idő alatt jogosultak az emlitett szakmák kereskedői és iparosai idényüket, divatjátmult, raktáron maradt kiselejtezett stb. áruikat alkalmi árusitás hirdetésével árusitani, anélkül, hogy erre engedélyt kellene kérniök.

A kereskedők és iparosok az ilyen alkalmi kiárusitás tekintetében azokra az idényét vagy divatjátmult, kiselejtezett stb. árukészleteikre vannak korlátozva, amelyek a kiárusitási időszak kezdetét megelőző idő óta vannak raktáron.

Julius 29-én az alkalmi kiárusitásra vonatkozó összes hirdetéseket el kell távolitani, illetőleg annak közzétételét meg kell szüntetni, mert aki az alkalmi kiárusitást tovább hirdeti, kihágást követ el.

Befőttes üveg

minden méretben kapható.
Megymagoló, bekötő cellophan

Üvegkereskedelmi.

A Kerekes telep

Szentpéteri Kun Béla a »Református Élet« hasábjain az alábbi szép cikkben tárja az ország kálvinista társadalma elé a Kerekes-telepiek követésre méltó példáit:

A Kerekes-telepen, Debrecen egyik külső városrészében, templomot szenteltek pünkösd másodnapján. Kicsike a templom és egyszerű, amolyan falusiforma. De templom, amelynek tornya is van és a toronyban harang is. Szóval: kielégíti azokat is, akik az újszerű elrendezésektől idegenkednek. Templom, azaz egyedül az Isten imádására rendelt épület.

Már magáért ezért figyelmet érdemel a mai világban. Még inkább, ha megtudjuk, hogy ezt a templomot nem a jog szabályai szerint az arra hivatott hatóságok elhatározásával, nem is egyházi hivatalos pénzekből, még kevésbé az állam vagy a város kasszájából építették, hanem a Kerekes-telepi atyafiak buzgólkodásából és áldozataiból. Pedig — vagy talán mivelhogy — a Kerekes-telepen Debrecen város lakosságának nem a vagyonosabb, nem is a nagyobb keresetű része lakik, hanem éppen úgy mint a várost övező telepeken általában, szerényebb anyagi és társadalmi helyzetű nép.

Ezeknek a derék embereknek nemes cselekedetét nemcsak közhírré tenni érdemes, hanem elmélkedés tárgyává is. Mert nagy tanulság van a kerekestelepiek példaadásában.

A templomszentelés alkalmával a kerekestelepiek azt a kívánságukat nyilvánították, hogy most már, mivel templomuk van, istentisztelet tartására rendesen palástos lelkész menjen közéjük. Ne csak diák, mint eddig leginkább. De eljöhet az idő — s talán nem is nagyon soká — amikor a telep buzgó református lakói azzal sem elégszenek meg, hogy vasárnaponként kijárjon hozzájuk egyik — az, amelyik — palástos lelkész. Hanem arra fognak vágyni hogyha már van templomuk, legyen pásztoruk is. És amint a Szentlélek Uristen rávezette őket arra, hogy a maguk szerény anyagi erejével templomot építsenek, el fogja vezetni arra is, hogy a pásztor ellátásáról is gondoskodjanak. Viszont mi sem természetesebb, mint hogyha akkor az lesz az óhajtásuk, hogy maguk választotta pásztoruk legyen.

De nem jövendölés a feladat, hanem tanulság levonása. Ez pedig az, nem állami vagy más hatósági támogatástól kell várni az egyház épülését, hanem a hivek buzgólkodásától. Kerekes-telep bizonyára van Magyarországon nemcsak egy. Annyi ember, annyi anyagi erő van sok helyen. Tehát épülhetne sok templom. Kicsi bár, de annál kedvesebb, mert egészen a miénk, akik egyenként és együtt is a Szent Lélek temploma vagyunk. Egészen a miénk, akiknek meg kell tanulni először igazán imádkozni, hogy templomban imádkozhassunk.

Szentpéteri Kun Béla.

Tarcsafürdő
(Bad Tatzmansdorf)

Burgenland. Világhirü szív- és nőigyógyfürdő. Természetes szénsavas és vasláp (moor) fürdők. Fürdőidény: április—november. Felvilágosítással és prospektussal szolgál:

Fürdőigazgatóság, Bad Tatzmannsdorf vagy a magyarországi megbizott: *Erdős József* hirdetőirodája, Budapest, Teréz körut 35. sz.

A dekonjuktura hatása ipari külkereskedelmünkben

Külkereskedelmünk kulminációs 236 millió pengőre rúgott, ipari behozatalunk ezzel szemben 852 millió pengő volt. Az ipari kivitel és behozatal a következő években egyre sűlyedt s tavaly 110, illetve 232 millió pengő mélyszintet ért el. Ha ezt a négy adatot az illető évek összforgalmához, egymáshoz és a megfelelő világforgalmi arányszámhoz viszonyítjuk, érdekes és a mostani iparellenes jelszavaknak merőben ellentmondó következtetésekre jutunk.

Az 1929. évi ipari kivitel és behozatal az ezévi összforgalomnak 11 százalékát, illetve 40 százalékát adta; az említett év ipari kivitelének és behozatalának egymásközti aránya pedig 28:100 volt. Ezzel szemben a tavalyi eredmények szerint az ipari kivitel az összforgalomnak 15 százalék, míg a behozatal 33 százaléka s az ipari kivitel és behozatal egymásközti aránya 47:100. Ha azt vizsgáljuk, hogy az 1927. év óta értékben mennyit csökkent ipari kivitelünk és behozatalunk, a kivitelnél mindössze mindössze 53.5 százalékos, míg a behozatalnál 73 százalékos hanyatlást észlelünk. Ez az eredmény nemcsak a belföldi, hanem a világviszonylatban mutatkozó egyéb arányszámoktól is nagy mértékben eltér, mert meglepő a kivitelnek aránylag csekély esése a világviszonylatban a kivitel átlagban — ugyanezen időpontokat alapul véve — 61 százalékot, nálunk az összkivitel 62 százalékot esett, — viszont a behozatal gyors visszafejlődése (világviszonylatban 54 százalékos, nálunk 70 százalékos). Ebből a néhány arányszámból kitűnik, hogy iparunk a világválság pusztító hatásával szemben sikerrel megállta a helyét, amennyiben az általános forgalomcsökkenéshez viszonyítva a kivitelt fokozta, a behozatal terén pedig részben a kiszorított külföld helyébe lépve, nagyobb mértékben veszi ki részét az ország belső ellátásában.

Ipari kivitelünk jelentősebb tételei 1933-ban érték szerinti csoportosításban a következőkép sorakoznak: 1. gép-, jármű- és műszeripar (42.4), 2. textilipar (15.5), 3. vas- és fémipar (14.4), 4. bőripar (12) és vegyipar (8). Azt vizsgálva, hogy az említett tételek exportja az 1929. évhez viszonyítva mennyit 61 százalékot, a 2.-nál 34.5 százalékot, a 3.-nál 34 százalékot és a 4.-nél 54 százalékot, míg az 5. iparcsoportnál 60 százalékot kapunk. Ha ugyanezen időpontok alapulvételével a hanyatlást a mennyiség szempontjából vizsgáljuk, az I. csoport figyelmen kívül hagyásával a következő eredményt kapjuk: Első helyen áll a vegyészet, amelynél nem hanyatlás, hanem fejlődés tapasztalható (168 százalék), a második helyre a bőripar nyomul (cc. 100 százalék) s mennyiségi hanyatlást valóban csak a textilipar (74 százalék) s a vas- és fémipar (32 százalék mutat. A gép-, jármü- és műszeriparnál a mennyiségi összehasonlítás lehetetlen.

Amennyiben a tavalyi értékbeli eredményeket az 1932. év adataihoz hasonlítjuk, az említettek közül három csoportnál figyelhetjük meg a kivitelben fejlődést és pedig a gép-, jármü- és műszer, a vas- és vegyiparoknál. A textil- és a bőripar exportja az előző évhez képest ezzel szemben értékben tavaly is hanyatlott és pedig 17 százalék, illetve 24 százalékkal. Ez a hanyatlás azonban e két iparágban a legutóbb bekövetkezett árzuhanás eredménye, mert az 1929. évi árak alapján való felértékelés után itt is növekedést találunk az 1932. évvel szemben.

Az említett iparcsoportoknak a külkereskedelmi forgalomban el foglalt pozicióját, illetve a dekonjuktúrával szemben tanusított magatartása azonban csak akkor ítélhető meg teljes mértékben, ha a behozatali oldalon játszott szerepüket is megvizsgáljuk. A behozatal és ennek értékében való zuhanása szempontjából az első helyen említendő a textilipar, melynek behozatala értékben tavaly az 1929. évi behozatalnak egyötödére zuhant. A magyar textilipar jelentősége a külforgalomban nem annyira a kivitel, mint inkább a behozatal terén mutatkozik. Minthogy az ezidőszerint is fennálló textiláru behozatal túlnyomó részben nálunk elő nem állítható nyersanyagokra szorítkozik, megállapítható, hogy »üvegházi«-nak gúnyolt textiliparunk immáron az ország majdnem egész textiláruszükségletét ellátja s ezuton tagadhatatlanul igen jelentős értékeket ment meg a hazai közgazdaság részére. Ezután következik a gépek, járművek és műszerek csoportja, mely csoportbeli iparcikkekből tavaly az 1929. évi behozatalnak mindössze 22 százalékát importáltuk. Élesen szembetünik ez iparág bámulatos fejlődése és expanziv ereje, ha a kivitelt és a behozatalt állítjuk szembe, amelynek aránya 1929. évben még 60:100 volt, 1933. évben pedig már 165:100. Gép, jármü, és műszeriparunk, amelyben lelhető a híres magyar villamossági ipar is, elérte tehát azt, hogy 1929. év óta 46 millió pengős passzsziv szaldónkat 17 milliós aktiv egyenleggé formálta. A harmadik helyen a bőripar következik, melynél a kiviteli egyenleg 1929. évben szintén passziv volt (12 millió P), míg tavaly 5 millió pengő aktivummal zárult a gazdasági év. A behozatal csökkenése a vas és fémiparnál si jelentős (76 százalék), annyira, hogy rövidesen remélni lehet a behozatal és kivitel egyensulyba kerülését; a vegyiparnál ellenben, mely cikkben még erősen külföldre vagyunk utalva, az import csökkenése aránylag csekély (30 százalék).

Az elmondottakból kitűnik, hogy iparunk -a külkereskedelmi forgalomban ellentállónak bizonyult.

Dr. Bende Attila.

SIESSEN ÖN IS!

még a délelőtti órákban, mert holnap, hétfőn a világhirü GOLDBERGER gyártmányu „Pyramide“ mosó delain

maradékok

1-2-3-4 mtr darabok

métere 60 filléres

egységáron kerülnek eladásra pazar szép, uj mintákban.

Erdemes megnezni es megvenni.

Csillag Testvérek

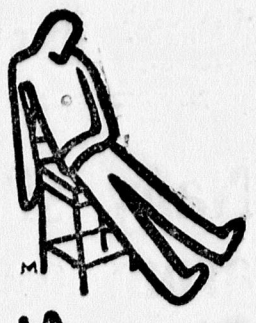
Piac- és Simonffy-u. sarok.

Százezer zloty vérdijat tüztek ki a lengyel belügyminiszter gyilkosa fejére

Varsó, junius 16. Pilsudszky tábornagy a hadsereghez intézett napiparancsában közli, hogy a meggyilkolt Pieratzky ezredest, belügyminisztert dandártábornoki rangra emelték. A Foksal uccát, ahol a merénylet történt, az elhunyt belügyminiszterről nevezték el. A tragikus haláleset alkalmából 8 napos hivatalos gyászt rendeltek el. Pieratzky belügyminiszter gyilkosa kézrekerítőjének 100 ezer zloty jutalmat tüztek ki. A tettesnek nyoma sincs.

MATÉSZALKÁN SERTÉSPESTIS VAN

A debreceni kereskedelmi és iparkamara közli érdekeltségével, hogy **Mátészalka nagyközségben sertéspestis miatt a sertésvásár f. hó 8-án bezáratott.** A vásárra sertés fel nem hajtható. Mátészalkán minden szerdán nagy ló- és szarvasmarhavásár tartatik. A vásárra szabályszerü marhalevéllel ló és szarvasmarha felhajtható.

HA FÁRADT, KIMERÜLT...

DÖRZSÖLJE BE MAGÁT DIANA SÓSBORSZESSZEL

FELÜDITI, FELFRISSITI!

MEGSZÜNT IPAROK.

A mult héten az elsőfokú iparhatóság a következőket törölte lajstromából:

Özv. Kiss Lajosné kávés és kitözés, Kovács Károly lakatos, Spitz Irén nőiszabó, Reinhart Eszter nőiszabó, Nagy Károlyné szatócs, Ungvári József szatócs, Szilágyi József fuvaros, Strasser Simon benzin, ásványolaj termékek és építkezési anyagok nagybani és kicsinybeni kereskedés közvetítése, tüzifa, szén nagy- és kiskereskedés, id. Kósa Lajos kalapos, Pólya Ferenc cséplési vállalat, Lőriuc Mihályné baromfi kiskereskedés, özv. Bojtor Gáborné, bazár, rövidáru és díszmüáru kereskedés, Vetró Ferenc sütő.

KIADÓ VÁROSI LAKÁSOK ÉS ÜZLETHELYISÉGEK

A Szent Anna ucca 10—12. sz. bérház félemeletén egy rendbeli négyszobás lakás azonnalra kiadó. A szabadkézből leendő bérbeadás tárgyában értekezni lehet Városháza I. em. 35. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt.

Különböző helyeken a következő lakások kiadók:

A Hajnal uccai bérházban egy egyszobás lakás f. évi julius hó 1-re, a Szoboszlói uti bérházban több rendbeli kétszobás lakás azonnalra, a Rakovszky uccai városi bérházban több rendbeli kétszobás lakás azonnalra, a Bocskai téri II. sz. bérházban egyrendbeli kétszobás azonnalra kiadó.

A szabadkézből leendő bérbeadás tárgyában értekezni lehet városháza I. em. 35. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt.

A városháza alatt a volt Molnár Lukács-féle helyiség azonnalra, az Iparostanonciskolának Burgundia ucca felőli frontján egy üzlethelyiség azonnalra, a Simonffy u. 2. sz. béházban egy üzlethelyiség azonnalra kiadó

A szabadkézből leendő bérbeadás tárgyában értekezni lehet városháza I. em. 35. sz. helyiségben a hivatalos órák alatt.

Polgármester.

Terniszütő-hurozás legolcsóbb Szendrőnél

Batthyányi ucca 22. szám.

Kublik kosár és fonotlbutor üzemében készült kertibútorok minőségben a legjobb, árban a legolcsóbb. Kossuth 22.

Figyelem! Bodnár hölgyfodrász Varga-u. 1. sz. alatt Villany, viz és vas ondulálás garanciával.

Nagy sikerrel tartott három debreceni tudós magántanári próbaelőadást a debreceni egyetemen

Dr Bäcker István, dr Straub János és dr Ökrös Sándor egyhangulag egyetemi magántanárokká habilitáltattak.

Szombaton délelőtt diszes és előkelő közönség jelenlétében tartotta meg dr Baecker István sebészeti klinikai tanársegéd magas tudományos képzettségről tanuskodó egyetemi magántanári előadását.

Dr Baecker István a világháboruban végig harctéri szolgálatot teljesített, ahol bátor magatartásáért több kitüntetést kapott. Mint orvos az Európahirü legnagyobb magyar ginechologusnak volt tanitványa, majd az Uj Szent János kórház gyermeksebészeti osztályán működött dr Szontagh Félix és dr Mező Béla professzorok mellett. Egyike ő is annak az igen kevés orvosoknak, kik Hüttl professzorral együtt hagyták ott a budapesti klinikát és 13 év óta szakadatlanul mellette dolgozik. Mint városunknak egyik legkiválóbb sebésze, mert az általános sebészet mellett az urológiai sebészetet látja el, mit dr Ilyés hires urológustól sajátított el. Dr Baecker István egész tudományos működésével méltóképpen reprezentálja azt a rendkivül magas szinvonalat, amelyet nagynevü professzora: Hüttl egyetemi tanár ért el és ez utóbbinak egyik nagytudásu és nagyon tehetséges asszisztense.

Dr Baecker István előadásának tárgyát az urológia és a sebészet köréből vette.

Mégpedig a vándorveséről és annak urológiai gyógyításáról. A régi klasszikus anatómiai tanitás szerint, a vesék a gerinc mellett XI. háti és a II. ágyéki csigolya magasságig vannak rögzitve, mégpedig nem is mozdulatlanul, hanem a légzőmozgások következtében 2—5 cm-ig terjedő elmozdulásokat észlelhetünk a test hossztengelyében. Ha azonban a vese elhelyezkedése és mozgása ezeket a physiológiasnak mondható határokat tullépi; előáll a vándorvese. A betegsége lényege tehát az, hogy a vesét rögzitő apparatus felmondja a szolgálatot, innen erednek a különböző elnevezések, ugymint: vándorvese, vesesüllyedés, vesemozgás.

Azután beszélt a vándorvese keletkezéséről és rámutatott arra, hogy a vándorvese sohasem veleszületett betegség, sőt még a serdülő kort is megkiméli, de mégis typusa a hajlamosságnak alakit korképet, tehát a vese rögzitésében legfontosabb szerepet tölt be a tok és a szalag minősége. A rugalmas rostokban szegény, kevéssé elasticus, a nyujtásnak enged, annak megszüntével kinyulva is marad. Következőleg a vese ptosisa, illetőleg süllyedése áll elő. Ezt a typust irta le Stiller habitus asthenicus néven. A vándorvesénél a morbiditas 3 százalékban állapitható meg. A vándorvese a női nem betegsége, mivel viselőinek 90 százaléka esik a női nemre. A kétoldali vándorvese igen ritka és az esetnek kb. 3 százaléka fordul elő.

Megemliti végezetül, hogy a jobboldalon a vándorvese harmincszorta gyakrabban észlelhető. Rámutatott arra, hogy a kötőszöveti dispositió kétségtelenül elsőrendü fontosságu, de csak hajlamositó ok. A vándorvese kifejlődésében még több tényező szerepel és pedig a zsiros tok tömegének a megkisebbedése, ezt igazolják a betegek hirtelen és nagyfoku lesoványodása. Fedorow és más orosz szerzők megfigyelése, kik a szovjet nagy dicsőségére ehező orosz lakosság körében feltünően emelkedett a vándorvesék szám..

Hogy a vándorvese a női nemnél sokkal nagyobb számban fordul elő, annak oka a női test vesefészkének a férfiakétól eltérő alakja. Tulságos elhizás, lógóhas, bénulások, paraesisek vándorvesékhez vezetnek, nemkülönben a hasüri nyomás hirtelen és nagyfoku csökkenése, terhesség megszünése, nagy daganat operativ eltávolitása, vagy szabad hasüri folyadék lebocsátása után. Ennek ellenére, sajnos, a nők maguk is gondoskodnak életmódjuk által kiváltó okokról. Ezek közé sorolhatjuk a rendesen alacsonyabb néprétegek asszonyainak célszerütlen ruházkodását. A szoknyának magasan a bordaivek szintjében történt megkötése, erős füzése, vagy direkt tolja le a vesét, vagy indirekt uton a máj révén. Továbbá a vesesüllyedést előidéző traumák szolgáltak a női nem alkatának meg nem felelő sportágak tulhajtása s az elmondottak alapján érthető okból a sokszor esztelenségig forszirozott soványitó kura.

Igen sulyos tünetekkel jár az a jelenség, melyet Dittel után a vándorvese kizáródásának nevezhetünk, ez a komplikáció valóságos roham alakjában jelentkezik. A vesetájékon hirtelen igen erős, colicaszerü fájdalmak lépnek föl, mely a vesekőrohamhoz hasonlit s a hugyvezér mentén a hólyagba és a lágyékba is kisugároznak. A roham oly nagy, hogy még a morphin sem cupirozza. A süllyedő vese vongálja a gyomrot, a vastagbeleket és igy közvetett panaszoknak lehet az okozója. Azért ajánlja, hogy a conservativ kezelésben mindig a betegségeket kiváltó tényezőket tartsuk szem előtt. Igy laza, tónustalan hasfalnál a panaszosok egyszerü haskötőt kell hordjanak, mely a hasüri nyomásviszonyokat helyreállitja, igy megszünnek a kisebb panaszok és elejét vesszük a betegség sulyosbodásának. Igen jól befolyásolják nagyfoku lesoványodás következtében beálló vándorvese gyógyitását, fektetéssel járó hizókurával. Ha mindezen conservativ gyógyitó tényezők eredményre nem vezetnek, ugy javaltnak tartja a vándorvesének műtéti uton való rögzitését.

Beszélt tovább azon indicaciókról, melyeknél feltétlenül csak a műtét használ ,ilyenek a sérülés következtében létrejött vándorvese, a vesekizáródások, tuberkulotikus, kő és daganat okozta másodlagos megbetegedéseknél. Rámutatott végül nagy tudásáról, lelkiismeretességéről hires professzorára, kinek a klinikán meghonositott rokonszenves operativ eljárását követik, mely tulajdonképpen a Rowsing-féle eljárás módositása, mely elvet minden felesleges complicalt metszést és professzor Hüttl szerint ezen általa bevezetett és módositott műtétnél az eddigiektől eltérően biztosabb gyógyulást a decapsulatióban és a széles tamponadot követő kiterjedt hegesedés létrehozásával látja.

Az egybegyült közönség dr Baecker Istvánt előadásának befejeztével lelkes ünneplésben részesitette.

*

Ezután dr Straub tartott előadást. Dr *Straub* János 41 éves, budapesti születésü, középiskoláit és egyetemet ugyanitt végzett. 1914-ben harctéri szolgálatra bevonult, hol elfogták és 4 évig volt hadifogságban. 1920-ban dr Buckböck vegyész professzornak volt első tanársegéde, majd másfél évig a Nobel dijas dr Pregl gráci természettudósnak volt asszisztense. 1924 óta a Tisza István tudományegyetem kémiai intézetének adjunktusa, hol tudományosan a szervezetben előforduló anorganicus elemek szerepével foglalkozik. Előadás tárgya, *microchemia fontossága az orvostudományban*, megvilágitja, hogy Pregl vetett világosságot az organicus, anorganicus és preparativ chemiára, mely csak lényegében a háboru után fejlődött. Kimutatja a szervezet jódszükségletét, higany a szervezetben állandóan található — mondja, — sőt a levegőben is van, helyenkint mérgező hatással, melyet onnan tapasztalunk, hogy bágyadtságot és nagyfoku fejfájást idéz elő. Prof. Bodnár azt is kimutatta, hogy higany amalgam fogtömésben is van, sőt az mérgezést is okoz. A szervezetben 40—45 nélkülözhetetlen elem szerepel, szerepük még nem tisztázott. Ezt fogja tisztázni jövőben a biochemia.

Dr Straub János előadása nagy sikert aratott.

*

A harmadik előadást dr Ökrös Sándor tartotta.

Dr *Ökrös* Sándor 32 éves, debreceni születésü, középiskolai tanulmányait itt végezte, Ferenc József tudományegyetemen szerezte diplomáját, 13 év óta dr Orsós professzornál, mint első tanársegéd, majd mint adjunktus működik. Előadásának tárgya az epehólyeg fejlődési rendellenességéről és patologiás jelentőségéről. Rámutatott arra, hogy 12 év óta állandóan az epehólyag megbetegedésének rendellenességeit tanulmányozza. Bizonyitotta azt, hogy minden epehólyag különböző, mint ahogy nem lehet két embert egyformán látni, ugy epehólyagot sem, sőt elváltozásaikban is különbözők.

*

Az értékes előadásokat sok előkelőség hallgatta végig. Ott voltak: dr Orsós Ferenc dékán, dr Wendt István prodékán, dr Hüttl Tivadar, dr Fornet Béla, dr Bókay Zoltán, dr Verzár Gyula, dr Benedek László, dr Erdélyi Pál, dr Kovács Ferenc, dr Bodnár János, bölcsészeti kar részéről dr Tankó Béla, dr Láng Sándor városi tiszti főorvos, dr Kesserü Lajos törvényszéki elnök, dr Lám Dezső kerületi rendőrfőkapitány, dr Hidvégi István ezredesorvos, orvosfőnök, dr Mihalovits Jenő gyógyszerész, Semsey Karola, a Testvér Otthon főnöknője, dr Kálnay Zoltán főszolgabiró, dr Bartos Elek jószágigazgató és sokan mások.

Az előadások után orvoskari ülés volt, mely rövid tanácskozás után egyhangulag hozta meg határozatát és mindhárom tudóst egyetemi magántanárrá habilitálta, amit Orsós professzor hirdetett ki a közönség lelkes ovációja közben.

Jól sikerült cserkészünnepély az evangélikus elemi iskolában

Az evangélikus elemi iskola két cserkészcsapata szombaton délután gyönyörü cserkészünnepélyt tartott az iskola udvarán nagyszámu előkelő közönség részvétele mellett. Megjelentek az ünnepélyen báró Vay Lászlóné Bissingen grófnő, báró Vay László főispán, Rásó Istvánné, dr vitéz Bessenyei Lajos tankerületi c. főigazgató, cserkészkerületi elnök, Korbüly József kormányfőtanácsos, vitéz dr Kovách Elemér, Keill ezredes, Győri alezredes, Ferenczy Károly, a MTI igazgatója, Pass László ev. lelkész, Elefánthy Sándor igazgató, a Cserkészkerület részéről Rábold Gábor vezetőtiszt és Csorba András apródügyi előadó, valamint sokan mások.

A gondosan összeállitott remek müsor a Himnusz eléneklésével vette kezdetét. Majd Berzéky Katóka szavalt hatásosan. Megkapóan bájos volt a kis leánycserkészek ünnepi tornája. Hatásos és lélekemelő volt a Csodaszarvas regéje, melyet lányok és fiuk együtt adtak elő. Ugyancsak kedves s végtelen ügyes volt a fiuk és lányok magyar tánca. A müsor egyik kiemelkedő száma a Vérszerződés cimü jelenet volt, melyet hét apród adott elő. A jelenet maga nagyszerü betekintést engedett a cserkészapród munkába és nevelésbe, amely magában foglalja mindazokat az erényeket, a hazaszeretet lángolását, amelyeket elődeinktől örököltünk. Nagyon szép volt a kisleányok hazafias tárgyu tánca, illetve tornája, melyet gyönyörü áhitattal, a Hiszekegy dallamára lejtettek. Ügyesen és rátermettséggel szavalt Tóth Kálmán, majd a Rádió-ebéd cimü, végtelen mulatságos cserkészjelenetet adták elő az apródok ügyesen, igen nagy tetszésnyilvánitás között. A minden tekintetben élvezetes ünnepély a Hiszekegy eléneklésével ért véget. A megrendezés fáradságos munkáért a legnagyobb elismerés illeti a leánycsapat parancsnokát, Elefánthy Ilona tanitónőt, a fiucsapat parancsnokát, Povázsay László tanitót. De a legnagyobb elismerés illeti az iskola tantestületét, amelynek minden egyes tagja jelen volt és igyekezett gondoskodni a közönség kényelméről a legnagyobb figyelemel. Előadás után nagyszerüen felszerelt büffé állt a közönség rendelkezésére.

Dr Kállay Kálmán theologiai dékán

Most tartotta meg a Tisza István Tudomány Egyetem hittudományi kara dékánválasztó ülését a következő évre. Egyhangulag dr. Kállay Kálmán egyetemi tanárt, az európai hirü tudóst választották meg. Kállay Kálmán a lelkészképző intézet igazgatója is. Kállay nemcsak a társadalom minden rétegében élvez osztatlan szeretetet, de az ifjuság is a legnagyobb rajongással veszi körül, végtelen megértő lelkéért, kedves, szelid és szeretetteljes modoráért.

Kállay Kálmánt az egész világ héber tudósai ismerik és nagyrabecsülik. Egyik doktorátusát éppen az ószövetségi tudományokból és a héber nyelv és irodalomból szerezte meg, a másik doktorátusát pedig a jog- és államtudományokból kapta. Kállay a cserkészmozgalomnak is egyik kitünő és lelkes apostola, a debreceni kerület fejlődésében sokat köszönhet neki. Dékáni működése bizonyára előnyére fog szolgálni a hittudományi karnak.

— Készittessen egy szép családiképet Liener mütermében, Csapó utca 1. sz.

A vásár után is előnyősen vásárolhat
Geiger uri és női Divatházban
Piac ucca 7. szám.
Szigoruan szabott árak!

A 100 éves aloe szép virága.

Dr Bäcker István egyetemi magántanár, ki tegnap tartotta magántanári előadását.

Kinyilt a virága a 100 éves aolénak a ref. gimnázium kis parkjában.

A Reichmann cég iparigazolványát törlik a lajstromból

Ismeretes, hogy a Reichmann cégtől a pénzügyi hatóság megvonta az engedélyt. Ezzel egyidőben felhívta a városi hatóságot, hogy vonja meg az iparigazolványt is. Ez meg is történt, azonban a cég az elsőfokú határozatot megfelebbezte. Az üggyel mint másodfokú iparhatóság tegnap foglalkozott a polgármester, aki az elsőfokú határozatot helybenhagyta. Igy most már a céget törlik az iparigazolványok lajstromából.

Villanyát, rádióját legolcsóbban szereli, javítja, átalakítja magashullám vételére is.
Kánássy Lajos Kálvintér 3.

Nem ezer, csupán száz pengő pénzbirsággal sujtotta a fegyelmi választmány a bihari alispánt

Tegnapi számunkban leközöltük a Magyar Távirati Iroda jelentését arról, hogy Szabolcsvármegye fegyelmi választmánya Fráter László biharmegyei alispánt az ismeretes fegyelmi ügyben ezer pengő pénzbirsággal sujtotta. A jelentésbe, mint utólag megállapítottuk, *sajnálatos hiba csuszott be, mert nem 1000, hanem csupán 100 pengő rendbirságról van szó.* A sajnálatos tévedést ezuttal helyreigazítjuk.

Tegnap különben ebben az ügyben ujabb félhivatalos jelentést adtak ki:

Budapest, junius 16. Fráter László dr. Biharvármegye alispánjának fegyelmi ügyében a fegyelmi vizsgálat lefolytatásával megbizott szabolcsvármegyei fegyelmi választmány Mikecz Ödön dr főispán elnökletével tudvalevően marasztaló itéletet hozott. A fegyelmi választmány, mint a MTI illetékes helyről értesül, a véghatározatban Fráter László dr alispán terhére az 1929. évi 30. tc. 76. § 1. bekezdésének 1. pontjába ütköző 4 rendbeli fegyelmi vétséget állapitott meg s őt 100 pengő pénzbüntetéssel sujtotta s az eljárási költségek háromnegyed részének megfizetésére kötelezte.

Vérték után készitek
a megrendelő választása szerinti anyagból, a legszebb kivitelben, a legmodernebb géptechnikával
MINDENFÉLE KÖTÖTTRUHÁT,
u. m. kosztümöt, sportruhát, fürdődresszt, pizsamát, szvettert, gyermekruhát, sálat, stb-t.
KÁLMÁN JÁNOSNÉ,
Ferenc József (Piac) u. 43. sz.
Első emelet, 2. sz. Svetits-palota.

Megvettük
egy budapesti gyár nyári és átmeneti
divatkeztyüit,
melyeknek árusitását holnap, vagyis hétfőn megkezdjük
0·80 1·— 1·20 egységárakon.
Ezen kesztyükből minden vevőnek csak egy párat adunk.
HAVAS harisnyaház
Bádogos ucca 1.

Lelkem ablakán

Egyszer hideg, máskor meleg jár át...
de megadom mindennek az árát!

Mint a beteg, aki ég, majd fázik,
úgy változom esti megnyugvásig.

Ha a felhők egész alant úsznak,
engem visznek el magukkal túsznak

ráosonnak lelkemre az árnyak,
parancsolják, hogy görnyedten járjak...

s ha vágyamat oltani kész zápor
tör elő a tervek kaoszából.

minden sóhaj, minden csöppnyi pára
úgy hull le a lelkem ablakára,

hogy azon át semmi más nem látszik,
csak egy út a késő megbánásig.

FÉNYES JENŐ.

Elfogtak a csendőrök egy álnév alatt bujkáló térjgyilkossággal gyanusitott asszonyt

A gyanusitott hetekig Debrecenben kóborolt.

Lapunk más helyén részletesen ismertetjük azt a gyilkossági sorozatot, mely Csökmőn történt. A nyomozás egyik része érdekes fordulóponthoz érkezett szombaton reggel. A debreceni ügyészséget ugyanis értesítették a csendőrök, hogy *Z. Nagy Kálmánné* csökmői aszonyt, akit azzal gyanusítanak, hogy tíz évvel ezelőtt férjét arzénnel pusztította el, kézrekerült.

A gyanu már régebben ráterelődött egy névtelen feljelentés alapján az asszonyra és olyan körülmények merültek fel, hogy el kellett rendelni az exhumálást. A csökmői temetőből kiásták a férj koporsóját, felküldték a hullarészeket az országos vegyvizsgáló intézethez és kiderült, hogy igen sok arzén van a holttestben. A gyanuba vett asszony megsejtette, hogy le akarják tartóztatni és az elfogására induló csendőrök elől megszökött Csökmőről. Debrecenbe jött és itt álnév alatt hetekig bujkált. Debrecenből, mivel félt attól, hogy a körözés alapján előbb-utóbb kézre kerül, elköltözött és elment gazdaszonynak, egy nyirmártonfalvai gazdálkodó tanyájára. Ott fogták most el a csendőrök és utban vannak vele, hogy átadják a debreceni törvényszék fogházának. *Dr. Preineszberger* Jenő vizsgálóbiró hétfőn délelőtt hallgatja ki Z. Nagy Kálmánnét.

Betörők jártak a debreceni egyetem sebészeti klinikáján

A debreceni rendőrségnek jelentették, hogy a sebészeti klinika röntgen osztályán az elmult éjszaka betörők jártak, akik behatoltak a terembe és aszekrényt felfeszitve elloptak 320 pengőt. A betörésről azonnal jelentést tettek a felfedezés után és megindult a nyomozás a vakmerő betörők kézrekeritésére. A nyomozás során azt már megállapitották, hogy a terem ajtaja nyitva volt. Igy könnyü dolga volt a betörőnek, aki csak a szekrényt feszitette fel. A betörést a helyszinen ismerős egyén követte el.

Kritikusok

Alkotni nem könnyü, jót alkotni nehéz, tökéleteset alkotni lehetetlen.

Nem bírálat, hódolat illeti az alkotót. Mindazonáltal van helye a bírálatnak, sőt szükséges a tökéletesedés szempontjából, pláne ha az tárgyilagosan, részrehajlatlanul történik. Sajnos azonban, ilyen formájában nem mondható gyakori jelenségnek.

A bírálat elsősorban soha sem mentteljesen bizonyos luciferi sajátosságoktól és sokszor önzőn a célt az érdekért föláldozza. Háttérbe szorítja saját érvényesüléséért — mondjuk néha csak egy szellemes aperçu kedvéért is — a művet és alkotóját.

Ma elhivatott, tehetségtelen, hivatásos műkedvelő, fölkért és kéretlen kritikusoktól hemzseg az egész irodalmi vonal.

Éles bonckéseik alatt részeire molekuláira, atómjaira bomlik a mű s ahol keresztülgázolnak pedagógiai, vagy még rosszabb esetben egyéni vélemény tankokkal, ott fű nem nő többé, kő kövön nem marad.

Gyakran egy művet több kritikus többféle szemszögből megvilágítva visz terítékre, — meglévén győződve mindegyik saját csalhatatlanságáról — kétségbe esett dilemma elé állítva és sokszor tévutra vezetve a gyanutlan laikus olvasót.

II.

Némely mű régen elhamvadt alkotója, ha ujra életre kelhetne és saját művét felismerhetetlenségig, tendenciájából hajmeresztően kiforgatva látná viszont, a meglepetéstől idegsokot kapna tán s elkeseredésében legszívesebben visszafeküdne sírjába.

A bírálat egyik nem régen kinőtt s gombamódra szaporodó válfaja — napilapokban, folyóiratokban, könyvekben, sőt irodalmi felolvasások és, előadások keretében elhangzó — egymást méltatása az íróknak, mely sokszor már a komikum határain mozog, x méltatja y-ont. Y x-et és így tovább. Annyira jelegzetessé fajul, akár a pohárköszöntő, vagy a nőkhöz adressált sablonos bókok, melyek célt sosem tévesztenek s ha nem igazak is, de mindig jólesők.

Visszatérve a pedagógiai és magánvélemény tanra, jól tenné a tisztelt elhivatott, dilettáns, hivatásos vagy műrealitás, a naturalizmus kóros kinövéseit, fattyú-hajtásait.

Célzok többek között a „Válasz“ cimü folyirat első számában Sértő Kálmán újabban felkapott parasztköltő „Tetűjárás“ cimü versére, melyet hála Isten nem ismerek, csupán nevezett kedvelő kritikus, ha itt-ott keresztülszántana vele és végleg lehengerelné a folyóiratban Pörje Sándor bírálata hívta föl reá figyelmemet, melyet igen helyesen igy kezd: „Valaki mezitláb lép a költészet szentelt csarnokába“.
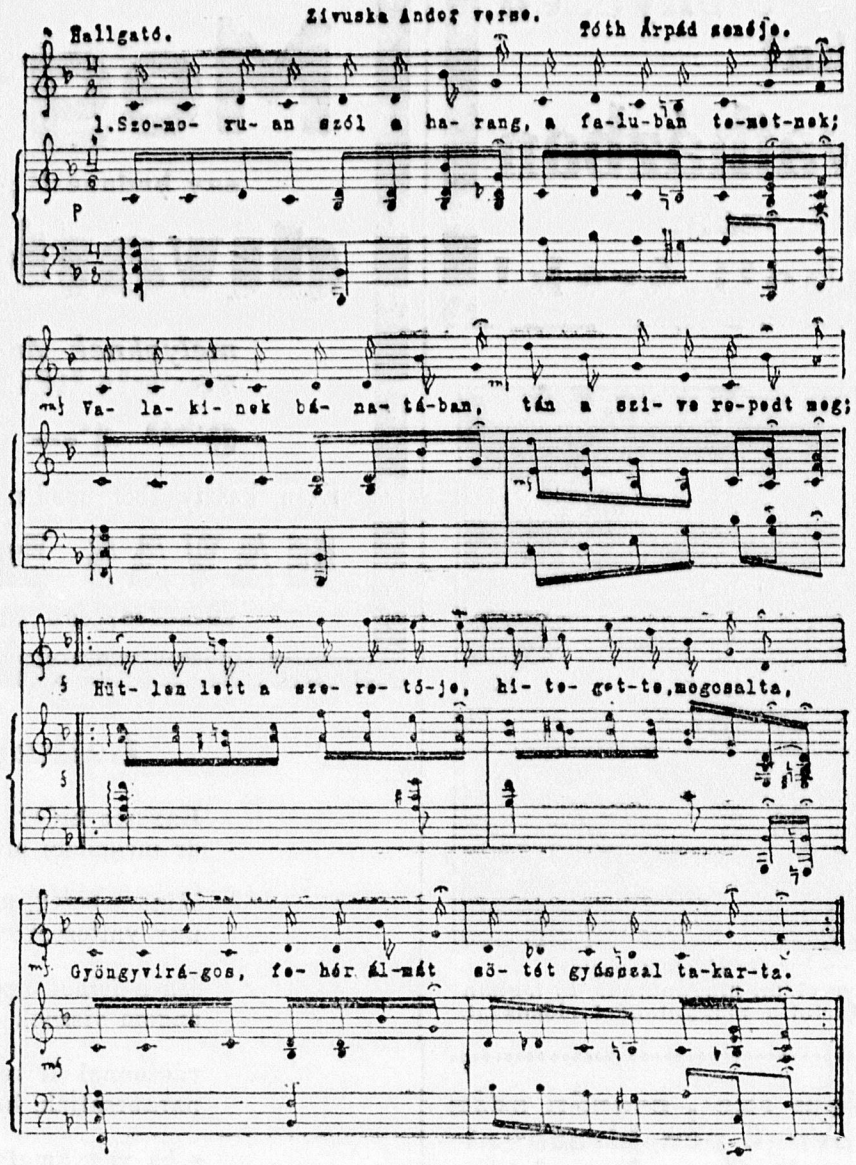
Ha ebben a hangnemben folytatja róla alkotott véleményét, azt teljesen osztottam volna, igy azonban engedtessék meg nekem, hogy pár megjegyzést tehessek.

„Van egy Tetűjárás cimü verse, — irja Pörje. — Az iskolában Etel lány volt a barátnéja, de Etel tetves volt s átgyalogoltak a fejéből az ő fejébe a tetük s ő este megmondta Etelnek, hogy addig jóba nem lesznek, amig ki nem pucoltatja magát. Etel megtette, otthon az anyja kitisztogatta s attól fogva megint összedughatták a fejük.“

„A szerelem, amely tetveket plántál át s a szerelem, amelyet a tetvek sem

Sirkő eladás
a DEBRECENI MŰKŐGYÁRBAN
Fürdő-ú. 2. Margit fürdő mellett.
Telefon: 10-93.
Rendkivüli árleszállítás.

SZOMORÚAN SZÓL A HARANG...

Én Istenem, de jó annak, akinek a harang szól;
Nem álmodik hazug álmot mindig nyiló tavaszról;
Minden tépő, bús tövisét mosolyogva itt hagyta:
A harang is, a harang is, — csak az élőt siratja!

bonthatnak szét, van ebben szegénység is, igazság is és költészet is“ irja Pörje.

Hát itt van az a sajnálatos gixer, amely vétót kiált. A másik pedig, amikor azt mondja, hogy „Sértő Kálmán alig mutatott valamit, amit előtte Erdélyi, Illyés, hogy Petőfit ne is bántsuk, jobban megne csináltak volna.“ Petőfi említésénél Sértő Kálmánnal szemben csak föl tud szisszenni az ember.

Hogy a „Tetűjárásban“ mi a „költészet“, azt véges nőiés nem e világba való agyammal föl nem foghatom (ha csak nem átvitt értelemben a tetű szaporodására vonatkoztatva).

Értem és belátom, hogy a sorok közt Pörje alaposan lebirálja, de még mindig nem eléggé s ezért nem hagyhatom szó nélkül, hogy kár helyet adni ilyen elnéző birálatnak az irodalomban s támpontot nyujtani Sértő Kálmán és társai „tetűjárás, bütyökbimbós férfikéz, disznóbélmosó“ és hasonló kitételeinek, melyek lehetnek drasztikusságukban egyedülállók, eredetiek, de semmiképp nem irodalmi izüek.

Nem vonom kétségbe a parasztköltőnek zsenialitását, arról vitatkozzanak nálamnál elhivatottabbak, de van egy bizonyos korpával összefüggő közmondás, azt megszivlelésre ajánlom.

És ha már gombamódra szaporodnak az önkéntes kritkusok, úgy legalább jóizléssel azon igyekezzenek, hogy senki „mezitláb be ne léphessen a költészet szentelt csarnokába“ még „noch nie da gewesen“ jeligével sem!

Körner Gézáné.

Junius 25-én fejezi be nyári játékát a debreceni szintársulat

A debreceni szintársulat egri nyári szezonja az idén rövidebb lesz, mert Kardoss Géza az elmult évben megkapta szinikerületéhez Sátoraljaujhely városát is. Eddig hat hétig tartott a nyári játékrend, most négy hétre korlátozódik. A szintársulat junius 25-én tartja Egerben utolsó előadását s az utolsó hét, búcsúhét lesz, mert a nyári szünetben Kardoss Géza ujjászervezi társulatát s többen megválnak a társulattól. A társulat junius 28-án kezdi meg sátoraljaujhelyi játékát.

Az ujjászervezett társulat, a szokásokhoz hiven Egerben kezdi az őszi évadot szeptemberben és három hétig marad ott.

DANKO
temetkezési vállalat
Debrecen, Kossuth-u. 3.
Temetések, exhumálások, szállitások. Dijtalan költségvetés, kedvező fizetési feltételek.

Asthma
hurut, tüdőtágulás, szivbántalmak gyógyitására GLEICHENBERG fürdő Stájerországban. Klimája egyedüli a maga nemében. Gyógyhatásu források. Természetes szénsavfürdők. Pneumatikus kamarák. Inhalációk.
1834 - egy évszázad - 1934
Prospektus, felvilágositás, pénzátutalás az Osztrák Idegenforgalmi Iroda útján. Budapest, Andrássy út 28 szám.

ERDŐŐRI ÉS VADŐRI SZAKVIZSGA.

Az erdőőri és vadőri szakvizsgák kellő számu jelentkező esetén 1934. évi augusztus hó 6-án és az erre következő napokon Debrecenben, Gödöllőn, Győrött, Kaposváron és Miskolcon fognak megtartatni.

Akik az erdőőri, vagy vadőri szakvizsgát letenni óhajtják, kérvényüket 1934. évi junius hó 23-áig a lakóhelyükre illetékes m. kir. erdőigazgatóságnál nyujtsák be.

Az erdőőri szakvizsga letételének megkönnyítésére az erdőigazgatóságok székhelyein kellő számu jelentkező esetén 1934. évi julius hó 9-én négyhetes előkészítő tanfolyam kezdődik, melynek végeztével a hallgatók szakvizsgára bocsáttatnak.

A tanfolyamra való felvételt áz illetékes m. kir. erdőigazoatóság eszközli, amelyhez a felvétel iránti kérvényeket 1934. évi junius hó 16-áig kell benyujtani.

A tanfolyamra csak olyan erdőőrök jelentkezhetnek, akik az elemi népiskolát elvégezték, legalább három évig megszakitás nélkül erdészeti illetve vadászati gyakorlati szolgálatban állottak, feddhetetlen előéletüek és 20. életévüket betöltötték.

Az erdészeti gyakorlati szolgálat igazolásául csak az olyan bizonyitvány szolgálhat, amelyet okleveles erdőmérnök állitott ki, vagy amelyben folyamodónak tényleges erdőgazdasági vagy erdőőri alkalmaztatását a szolgálati helyre illetékes m. kir. erdőfelügyelő igazolja.

Annak, aki az előkészitő tanfolyamra felvétetett, a vizsgaengedély iránt külön nem kell folyamodnia.

A tanfolyam hallgatói élelmezésükről és ágynemüről maguk kötelesek gondoskodni.

A tanfolyam dijmentes és egyelőre nem kötelező.

A tanfolyamra vonatkozólag bővebb felvilágositást a m. kir. erdőigazgatóságok adnak.

HIRDETMÉNY.

Az 1894:XII. t.-c. 51. §-a szerint minden birtokos köteles birtoka egész területén a szerbtövist (Xanthium Spinosum) virágzás előtt irtani.

A szerbtövis további terjedésének a megakadályozása végett az idézett törvény, valamint a m. kir. földmivelésügyi miniszter ur 52640. 934. VII. 3. sz. rendelete alapján felhivom a város gazdálkodó (bérlő) lakosságát, hogy a tulajdonukat tevő, illetve mivelésük alatt álló területen a szerbtövis és egyéb gyomok irtásáról (lekaszálásáról) haladéktalanul, de mindenesetre annak virágzása előtt gondoskodjanak.

A lekaszált szerbtövist és egyéb gyomot gondosan össze kell gyüjteni és elégetni, vagy mélyen elásni, mert különben a mag a lekaszált növényen is beérhetik és tovább terjedhet.

A kaszálást több éven át meg kell ismételni, mert az esetleg elhullott mag évekig csiraképes s ez az igen kártékony növény újból kinőhet. Viszont az irtás eredményes csak úgy lehet, ha minden gazda lelkiismeretesen végrehajtja a kaszálást, mely esetben a szerbtövis néhány év alatt tökéletesen kiirtható.

Az irtás végrehajtását a hatóság ellenőrizteti és aki az irtást elmulasztja, annak a terhére a hatóság az irtást elvégezteti és ellene a kihágási eljárást megindítja, amelynek során az 1894. évi XII. t.-c. 95. §. k. pontja értelmében a mulasztó pénzbüntetéssel fog sulyoltatni.

Polgármester.

A körösszugi bünlavina példátlan borzalmaira derített fényt a debreceni vizsgálóbiró erélyes nyomozása

Az eddigi eredmény: hét letartóztatás és 16 exhumálás. — Vérszerinti rokonok ölték egymást a vád szerint. A Körös áradá sa arzénel mossa át a csökmői temető halottait?

A kis biharmegyei község, az egy uccából álló Csökmő az érdeklődés központjába került hónapok óta és nincs olyan nap, hogy esemény ne történne a csökmői ügygyel kapcsolatban. Ez a csökmői ügy, mely országszerte neveeztessé tette a bihari falut: az arzénmérgezés.

A tiszazugi arzénes mérgezések arányait már kezdi tul szárnyalni és olyan bonolult üggyé növi ki magát, hogy ember legyen a talpán, aki kibogozza ezt az arzénmérgezésekben bővelkedő családi szövevényt. A hosszas vizsgálatoknak, kutatásoknak eddigi eredménye hét letartóztatás és 16 exhumálás. — Példátlan bünceselekmény ez, melynek az a legmegdöbbentőbb sajátsága, hogy úgyszólván egy család keretei között zajlott le és egymást írtották a rokonok, mint a nyomozás adatai bizonyítják.

Ennek a bünlavinának a felfedezője, tettesek elfogása és a gondosan titokban tartott bünceselekményeknek feltárója a debreceni vizsgálóbiróság vezetője, dr. Preineszberger Jenő táblabiró. Az ő vasakarata és nyomozói zsenialitása tette lehetővé, hogy az igazságszolgáltatás elé kerüljenek ezek a középkori módszerrel dolgozó családírtók.

Amikor a vizsgálóbiró nem ad hitelt a hivatalos jelentésnek

Az arzénes gyilkosságok sorozatának kiderítését egy névtelen levél indította meg, mely befutott a debreceni vizsgáló bíróhoz. A levélíró arról tett jelentést, hogy a legvagyonosabb csökmői gazdát, legidősebb H. Papp Istvánt megölték a vagyona miatt. Dr. Preineszberger Jenő vizsgálóbiró elrendelte a puhatolódzó nyomozást, mely azzal a meglepő eredménnyel végződött, hogy bünceselekmény nem történt és minden ilyen hiresztelés alaptalan, koholmány. Jelentették a csendőrök, jelentette a község jegyzője, hogy nincs semmi gyanura ok. Beszámoltak arról, hogy a gyulai törvényszék annak idején — tiz évvel ezelőtt — szállongó hirek alapján boncolást rendelt el, de a vizsgálat azt bizonyította, hogy H. Papp István halálával kapcsolatban nincs bünceselekmény.

A debreceni vizsgálóbiró gondosan áttanulmányozta a hivatalos jelentéseket és — elindult nyomozni. Kiment a helyszinre, kihallgatásokat eszközölt, majd elrendelte az egyszer már felboncolt legidősebb H. Papp István gazdálkodó sirjának felásását. A gyanu nem hagyta nyugodni, hiába volt a hivatalos irás, az orvos irása is, hogy a boncolás a bünceselekmény gyanuját nem erősíti meg. Dr. Orsós Ferenc debreceni egyetemi tanár az ujra boncolás során aztán megállapította, hogy bizony gyilkosság történt. Csonttörések, a fojtogatásnál eltört csontok igazolták dr. Preineszberger Jenő vizsgálóbirót, aki a régi akták jelentései alapján nem tette lomtárba az egész ügyet. Igy indult meg a nyomozás és akkor még nem is sejtették, hogy egy bünlavina kerül napfényre ezzel a nyomozással.

Hónapok óta tart már a nyomozás, egyre-másra kerülnek elő a gyanusítottak és egymásután bontják fel a csökmői öreg temető sirjait, hogy a vegyészek konyháján bizonyítsák, mennyi arzén található a hullarészekben. Az érdeklődés homlokterébe került a körösszugi arzéngyilkossági sorozat és száz és száz cikkben, riportban számoltak be az ország lapjai erről a szenzációs bünügyről.

Beismerő vallomást tett a vizsgálóbiró előtt H. Papp István két unokája, elmondották, hogy ők fojtották meg nagyapjukat, mivelhogy a nagyanyjuk által beadott arzén kevésnek bizonyult. A gyilkos unokák után letartóztatásba került a meggyilkolt gazdálkodó fia is, mert alapos a gyanu, hogy tudomása volt arról, hogy a fiai, megölik az ő apját. Ezzel indult az ügy. A legutolsó intézkedés volt a letartóztatásban lévő H. Papp István első feleségének exhumálása és a gyulai fogházban lévő négy letartóztatottnak a debreceni vizsgálóbiró által történt ujabb kihallgatása. Ezzel befejezést nyert a gyilkossági sorozatnak egy fejezete. Jön az ujabb.

„Kötelet fonatok a nyakadra"

Azok, akik jól ismerősök a csökmői ügyekben, azt mondják, hogy egy veszekedés következtében indult utjára az a levél, mely felszinre hozta a régen elfelejtett gyilkosságot. A H. Papp család két tagja ugyanis szénakaszálás közben a mezőn összeveszett és a vitában alul maradt gazda nagy dühében elkiáltotta magát:

— Kötelet fonatok a nyakadra!

— Miért te hitvány szavu? — replikázott a másik.

— Mert gyilkos kend. Tudok én mindent!

— Legény kék ahhoz, nem pedig ilyen nyálas!

Szó, szót követett és elindult útjára a levél, hogy megmutassa milyen legény, aki irta. A gyulai törvényszéki tárgyaláson, ahol a négy Papp ügyét tárgyalták, tisztázni akarták a névtelen levél keletkezését is, és vallomásra akarták birni a levél iróját is, de nem sikerült teljes bizonysággal megállapítani, hogy a család melyik tagja irta a levelet.

A nyomozás további során kiderül, hogy ki irta a levelet és fontos vallomást várnak a levélirótól. Az a gyanu, hogy ez a középkori mérgezési láncolat még több áldozatot követelt, mint amennyit már eddig is megállapítottak. Eddig bizonyítva van, hogy arzénnel pusztultak el gyermekek, anyák és apák, rokonok, vérszerinti rokonok ölték meg egymást a vagyonért.

Légyölő papir - emberölő papir

Azt már megállapitották, hogy a nagymennyiségü arzénhez úgy jutottak, hogy tömegével vásárolták a légyölő papirt, mely tudvalevőleg magas arzéntartalmu. A papirt kiáztatták alaposan és kivonva belőle az arzént úgy keverték a halálra szánt rokon ételébe és italába. A gyanu szerint az egyik csökmői öregasszony oktatta ki az embereket az arzénszerzésnek erre a módjára és ő is adott arzént. Ennek a gyanuja miatt tartóztatták is le és most a debreceni törvényszék fogházában ül, három másik gyanusítottal együtt.

A csökmői földekhez közel fekvő Vésztőn is hasonló arzénes gyilkosság derült ki az elmult évben és a légypapirból kivont arzénnal való mérgezés miatt nemrégen itélték a községi javasasszonyt élet fogytiglani fegyházra.

A nyomozás adatai, a vallomások arra engednek következtetni, hogy Csökmőn, Vésztőn és Komádiban sok-sok sötét titok marad felderítetlen és évtizedek óta dolgoznak az arzénnal. A debreceni vizsgálóbiró a csökmői arzénes láncot már megbontotta és végig is vezeti, mert megkapta a fonalat, mely elvezette: gyilkosságtól gyilkosságig. Az arzénnel telt hullarészek rémülettel töltik el a falu népét és végig fut a remegés a kicsi házakon, ha ismét megérkeznek az orvosok és sirások indulnak a temető felé, nem uj sirt ásni, hanem régit megbontani. Az a helyzet ma Csökmőn, hogy jobban rettegnek egy-egy megbontandó régi sir rejtélyétől, mint az uj siroktól. Senki sem tudja, hol állanak meg a sirások és melyik család sirkertjéből kerülnek majd elő arzénes halottak.

A védelem, melynek előharcosa dr. Aczél Jenő debreceni ügyvéd, azt hangoztatja, hogy nincs kizárva annak a lehetősége, hogy az egész csökmői temetői arzénes és pedig a Körös áradásaitól.

Arzént hord a koporsókba az áradó Kőrös

Az a része a földnek, ahol a temető terül el, olyan mélyen fekszik, hogy áradáskor a Körös vize teljesen átáztatja és megtörténik, hogy áradás idején ásott sirokat teljesen elönt a felszivárgó talajvíz és vízbe teszik a koporsót. A védelem szerint az áradó Körös valósággal átmossa az egész temetőt és a viz behordja a koporsókba az arzént, mely lerakódik a hullamaradványokra. A föld arzéntartalmu a csökmői temetőben, állítja a védelem és ezt az arzéntartalmat még növeli a temetőben elkorhadó sok koszoru, melyeknek művirágait, leveleit arzénes festékkel díszitik. Sok sirba bedobálják az arzént tartalmazó koszorukat. A bőséges talajvíz szétszivárogtatja az arzént, igy lehetséges, hogy az exhumálások sorozata annyi arzénmérgezést állapithatott meg. A védelem úgy véli, hogy abban az esetben, ha a gyilkosságokról ismert Papp családtól teljesen távol álló családok régi sirjait felbontanák, azokban is arzénes hullákat találnának. Éppen ezért szó van arról, hogy bizonyítékul, egy gyanuba nem került család tagjának a sirját is kérik felásatni, hogy meggyőződjenek arról, hogy a minden bizonnyal természetes halállal halt csökmői lakos testében is kimutatható az arzén. A hatóság részéről a védelemnek ezzel a feltevésével szemben áll az a tény, hogy minden alkalommal mintát vettek a sir földjéből is és nemcsak a hullarészeket küldték fel vegyvizsgálatra, hanem a sirból vett földet is, hogy megállapítsák az arzéntartalmat. A vád listájára került esetekben a sir földjében nem volt arzén, csak a hullarészekben, tehát arzén a talajból nem szivároghatott a holttestbe

Akárhogyan is mossa át a temetőt az áradás, a beismerő vallomások és más bizonyítékok csoportjaival szemben nincs menekvés azok számára, akik részesei, elkövetői a szörnyű, rokongyilkolásoknak.

(—)

Balaton körüli kerékpáros levente-tábor

Debrecen város testnevelési kirendeltsége a mult években nagy erkölcsi eredménnyel zárult és a leventék által igen megszeretett Balaton körüli kerékpáros mozgó táborozását az idén is megrendezi. Valóban elismerésre és dicséretre méltó, a testnevelési vezetőség fáradhatatlan buzgólkodása, hogy a táborozásokkal egyrészt a jómagaviseletü és szegénysorsu leventék egész évi munkáját jutalmazza, másrészt pedig lehetőséget ad arra, hogy a debreceni fiuk hazánk legszebb vidékét és gyönyörü tavát, a »magyar tenger«-t megismerjék. Tanulják megbecsülni megmaradt értékeinket, ismerjék meg az ott lakó magyarokat, bővüljön látkörük, gazdagodjanak tapasztalatokban.

A leventék pedig, megértve e nemes célokat, lelkes igyekezettel és nagyszámban jelentkeznek a táborban való résztvételre, aminek — sajnos — az anyagi fedezet hiánya szab határt.

A leventék részére a tábor ingyenes, csupán az 50 százalékos utiköltséget fizetik. Az ellátás és elszállásolás költségeit egyrészt a testnevelési kirendeltség és a levente intézmény barátai fedezik, másrészt pedig a Balatonmenti község levente egyesületei látják vendégül leventéinket.

A tábor tegnap este indult és Siófok—Keszthely—Balaton—Almádi utvonalat kerékpáron megtéve, 16 napon át fog gyönyörködni csonka hazánk természeti szépségekben leggazdagabb vidékében. A táborozásról sorozatos cikkekben fogunk beszámolni.

A tábor vezetője: Rácz István vezető főoktató. Résztvevők: Vitéz Udvarhelyi Béla, Kiss Lajos főoktatók, Fehértói Béla, Varga József, D. Nagy László, Vigváry József, Kulcsár Sándor, Kulcsár Zoltán, Moskovszky Ferenc, Zlatzky László, Szabó József, Bogdándy Sándor, Átyim István, Vigváry Imre, Paczók László leventék.

Kivánjuk, hogy testben, lélekben felüdülve, megerősödve és egy gyönyörü élménnyel gazdagabban térjenek vissza utjukról.

x FOTOCIKKEK? LIENER, CSAPÓ UCCA 1. — FELVÉTELEK: LIENER, CSAPÓ UCCA 1.

Harmincöt év után

A Barcsai ucca elég kicsi s elég szegényes ucca a főváros hatalmas és díszes fákkal megrakott utjai között és mellett. S mégis nekem és velem sok száz és ezer embertársamnak, kik ebben az uccában róttuk utunkat az iskola kapujáig, ez az ucca a legdíszesebb, tele gazdag emlékek kincseivel s a leghosszabb valamennyi budapesti ucca között. Harmincöt éve járjuk — nem is egyszer vagy kétszer évente s még mindig befordulunk ide, hogy tovább tapossuk útját, tovább szedegessük a drága köveket, melyek láthatatlanul beragyogják fényükkel az iskola, a mi iskolánk környékét. Ebben az uccában láthatatlan kezek láthatatlan virágokat öntöznek, innen láthatatan galambok szállnak fel, hogy elrepüljenek hozzánk messze távolságokra is. A galambok visszatérnek — hozzák vágyaink sóhaját, álmaink örök virágos galyait... leteszik a muzsák lábaihoz, hozzák könnyeinket... mikkel megöntözzük, mosolyunkat, mivel besugározzuk ezt a kertet... melyből magunk is nőttünk s harmincöt évvel ezelőtt egy tavasz utóján kiléptünk az élet vadonába... nagy, hatalmas s örökké rejtélyes birodalmába. A Barcsai ucca vörös téglás gimnáziuma sem áll egy helyben... óceánokat szel át e nagy hajó... fedélzetén türelmetlen, tettekre vágyó — égő s örök szomjuságot érző utasok szoronganak... s valami szent kábulattal várják évről-évre a partraszállás perceit... Örök vágyódásuk az ismeretlen után már szinte lázadókká teszi őket, s mikor befut a hajó az ismeretlenség szigetének sima bársonyos öblébe... az utasok mámorosan és feszült idegekkel rohannak a hajóról a nagy sziget titkos, rejtélyes vadonába... Aztán a hajó megy, új utasokat vesz fel és évről-évre betér az öbölbe szabadulni vágyó, cselekedni akaró az engedelmesség könnyű igájából a parancsolás szöges, felelősségteljes pódiumára törtető utasaival. Ámde e za hajó a régi — elszakadt utasait többé nem veszi fel... Hiába lesik és várják jöttét megtépett, meghazudott álmokkal a régi utasok... a vadonból visszasiró, visszavágyó utasok örök kárhozata — hogy a hajót csak messziről láthatják, annak drága, megszentelt földélzetére többé, soha nem léphetnek.

Ez a nagy, csillogó vizek, ragyogó fámpionok szines hajója nem a letett, az élet útjait taposó vándorok hajója... Azoknak már csak emlék hajó... mese hajó az élet tovasuhanó évein keresztül...

A Madáchról elnevezett gimnázium — csakugy, mint a többi társai — az örök emberi tragédiák repkénnyel befuttatott ősi vára... a tudás szempontjából megejtett ember bölcsős kertje... melyből kivándoroltunk az emberi vágyak gazdag tarisznyásával s melynek kapuj előtt felsír belőlünk a visszatérés örök, elcsukló sírása.

Milyen szép volt e kert, az igéret fájának csodás virágaival, a tudás, az izlés, az emberszeretet s minden nemes érzések melegágyaival. Milyen nehéz, mennyire lehetetlen ezeket a virágágyakat tovább vonni és terjeszteni kint az élet viharvert sikjain, számum szelétől megátkozott sivatagaiban. S most — hogy harmincöt év után kilesve az órákat és perceket potyautasként mégis belopjuk magunkat pár pillanatra régi — bűvös hajónk födélzetére, érezzük, hogy valamit mégis hoztunk magunkkal, ami a régi mesekertnek testvére, mása és méltó kicsinyítetlje.

Elhoztuk a szívünket, melyben a nagy, fáradhatatlan magvetők nemes palántái — ha nem is egyforma gazdagon és díszesen, de kikeltek, de élnek és szegénységünkben — gazdagságunkat, örök szenvedéseinkben vigasztalásunkat jelentik.

Ezek a szivek megtörten, elhomályosultan, rágódó férgeiktől megkínzottan is — ma is visszatükröznek téged Barcsay ucca s téged muzsák megszentelt hajléka...

Ezek a szivek még — ha fáradtan, halkan is visszaverik mint örök visszhang — a tanítások, intelmek és nevelések szent igéit, diszes és csendes mise hangjait... s tisztán, eszményi fényben tabernakulumként zárnak magukba téged: Barcsay ucca lelke és büszkesége: Madách gimnázium...

Ha visszatérsz a nagy vizekre, uj utadra s mi is visszazarándokolunk az élet sötét és fájó rengetegébe... képed és emléked világítani fog bennünk tovább, csakugy mint eddig. Fényed — melegítő, titkos sugarad elkísér bennünket utolsó utunkig.

Both Andor.

Az orvoskongre sszus tagjai a pulik által terelt juh nyáját nézik.

Az orvoskongresszus egy csoportja a Hortobágyon. A vár os egyik ménjét nézik.

EXHUMÁLÁST RENDELT EL EGY GYERMEKÖLÉSI BÜNPÖRBEN A DEBRECENI TÁBLA.

Szombaton délelőtt került a debreceni tábla büntető tanácsa elé *Varga* Erzsébet cselédleány ügye, aki ellen az ügyészség vádat emelt, mert a gyanu szerint megfojtotta három napos gyermekét. A törvényszék a leányt felmentette a vád alól bizonyitékok hiányában.

A táblai tárgyaláson *Szirmay* főügyész inditványozta, hogy ássák ki *sirjából a gyermek holttestét és koporsóstól együtt tegyék le ólmozott ládába s ugy küldjék* fel az országos igazságügyi orvosi tanácshoz, hogy boncolás során állapitsák meg a halál okát. Az inditványt ellenezte *dr. Hegedüs* Lóránt védőügyvéd, de a tanács elfogadta és igy megtartják az exhumálást és a tárgyalást elnapolták.

A debreceni törvényszéken 2840 pengő pénzbüntetésre itéltek egy elegáns csempésznőt

Adebreceni törvényszéken dr. Tóth János törvényszéki biró elé került szombaton délelőtt egy hóditó elegánciával öltözött csempésznő, aki a vád szerint a Késes ucca 61. számu ház padásán szacharint, tűzkövet rejtegetett és onnan adogatta el a vevőknek.

A vádlott Deutsch Frida május 16. óta letartóztatásban van és szuronyos fogházőr kisérte fel a fogházból a biró elé. A legujabb divatú ruha, kabát, fínom szabású cipő és drága selyem harisnya van rajta. A biró kérdésére kijelenti:

— Kérem én ártatlan vagyok! Nem tudom kié volt a padláson talált szacharin és tűzkő!

A kihallgatás további során aztán kiderült, hogy az elegáns csempésznő már volt büntetve csempészés miatt, és több eljárás folyik ellene most is. Ez év májusában az anyját csempészés miatt letartóztatták és ez ezalatt az idő alatt, mig a fogházban volt, a leány árusitotta a csempészett szacharint és tűzkövet. A pénzügyőrség emberei rájöttek arra, hogy a ház padlásán van elrejtve a szacharin és tűzkő. Házkutatás során megtalálták és mivel tanuk állitották, hogy Deusch Fridát látták sárga selyemruhában térdelni a padláson azon a helyen, ahol a relytekhely volt, elfogták. A divatos cipőjének nyomát is megtalálták a rejtekhely körül. A pénzügyi nyomozók jelentése szerint adott el szacharint és tűzkövet is többeknek.

A biró a bizonyitékok alapján 2840 pengő pénzbüntetésre ítélte Deusch Fridát, kimondva, hogy a pénzbüntetésből 888 pengő letörlesztve van a vizsgálati fogsággal. A lefoglalt egy kiló szacharint és két csomag tűzkövet elkobozták.

Az ítélet nem jogerős.

SZERDÁN RENDKIVÜLI VÁROSI KÖZGYÜLÉS.

Hirdetmény.

Az 1929:XXX. tc. 23. §-ának 4 pontja alapján közhirré teszem, hogy Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága a f. évi junius hó 20-ik napján — szerdán — délután 4 órakor a Városháza közgyülési termében rendkívüli közgyülést tart, amelynek tárgysorozata a városháza hirdető tábláján ki van függesztve.

Debrecen, 1934 junius hó 16-án.

Dr. Vásáry István
polgármester.

— NE FÁRADJON FÖLÖSLEGESEN, MINDEN FOTOCIKKET MEGKAP A NAGYERDEI STRAND FOTOMÜTERMÉBEN.

SZINHÁZ

A MAGYAR KOMÉDIA UJBÓL MEGHOSSZABBITOTTA DEBRECENI SZEZONJÁT

A Magyar Komédia Kamaraszinház négyhetes vendégszereplését ujból meghosszabbitotta néhány nappal, tekintettel arra, hogy a bevezetett jegykedvezmény, mely szerint egy jeggyel ketten nézhetik meg az előadást, igen nagy érdeklődést váltott ki a közönségből. A kedvezmény óta minden előadás zsufolt házakat vonz. A müvészegyüttes a vasárnapi kabaréelőadással tehát még nem bucsuzik el a debreceni közönségtől, hanem a jövő héten is tartanak előadásokat a fenti kedvezménnyel. — Müsorra kerülnek a szezon legnagyobbsikerü darabjai mellett nagyszerü ujdonságok is.

Müsor:

Vasárnap délután: **Timosa.**
Vasárnap este: **Nagy kacagó est.**
Hétfőn: **Pygmallon.**
Kedden: **Ember, állat és az erény.**
Szerdán: **Timosa.**
Minden előadást ketten nézhetik meg egy jeggyel.

Leszállitják a tandijat a Kereskedő Társulat Női Felsőkereskedelmi Iskolában

Annak idején már megirtuk, hogy a debreceni Női Felsőkereskedelmi Iskola vezetősége elhatározta, hogy tekintettel a mai időkre, **leszállitja a tandijat a következő tanévre.** Mint most értesülünk, ehhez a tervhez hozzájárult az iskolafenntartó Kereskedő Társulat is. A társulati elnökség határozata értelmében a következő tanévben az állami iskolák mértékére leszállitott tandijat fogják szedni és pedig **a legmagasabb 162 és a legalacsonyabb 48 pengő.**

Hogy milyen jelentősége van ennek a nemes gesztusból indult elhatározásnak, mi sem bizonyitja jobban, mint az, hogy most, mikor évvégén kérdést intéztek az egyik helybeli polgári leányiskola negyedik osztályát végzett növendékekhez a pályaválasztással kapcsolatban, **huszan jelentették ki, hogy a női kereskedelmi iskolába iratkoznak be.** A tandijkedvezményen, illetve leszállitáson kivül természetesen közrejátszik az a körülmény is, hogy a nők a gyakorlati pályák felé mindig nagyobb mértékben orientálódnak. Mindig többen és többen gondoskodnak magukról ugy, hogy felkészülnek kereskedelmi, illetve gyakorlati pályákra, helyesebben képesitést szereznek, mely képesitéssel aztán ma sokkal inkább tudnak elhelyezkedést keresni, mint akár egyetemi végzettséggel.

Már ebben a most befejezett iskolai évben is lényeges emelkedést mutat a női kereskedelmi iskolák létszáma, mert kétszer-háromszor nagyobb a növendékek száma, mint az elmult évben volt, nemcsak itt Debrecenben, hanem az ország többi női kereskedelmi iskolájában is.

Most zajlottak le az érettségi vizsgálatok a debreceni Női Felső Kereskedelmi Iskolában és jellemző az iskola fontosságára, hogy alig kapták meg a végzett növendékek az érettségi bizonyitványt, már is állást kaptak. Iskolapadból egyenesen hivatalba mentek, mig ugyanesak a most végzettek közül többen kaptak biztatást arra, hogy állást kapnak. Ez a bizonyság is elég arra, hogy ez az iskola ad ma leginkább olyan képesitést, ad olyan felkészültséget a tanulóknak, hogy az érettségi megszerzése után a szülők nyugodtan remélhetik leánygyermekük elhelyezkedését a kenyérkereseti pályán. Ami ma kétségkivül a legnagyobb előny és legkedvezőbb biztositék egy szülőnek, aki gyermeke jövőjéért aggódik.

— Ön sem elmaradott ember és jár a strandra. Fotocikkek, amatőrmunkák kidolgozása 2—3 óra alatt Székely Magda nagyerdei strandmütermében.

A japán dömping előhirnöke Magyarországon

Hat pengős esőköpeny.

Magyarország eddig bizonyos mértékben még védett volt a japán áruktól, noha elvétve egyes termékek már itt is megjelentek. Ugylátszik azonban, hogy most Magyarországra is eljutott ez a dömpinghullám.

Mult hó végén ugyanis esőköpenyanyagot szállitottak a japán cégek.

Az anyagot az egyik budapesti esőköpenykonfekciós cég dolgozta fel. Az árra jellemző, hogy ebből a japán nyersanyagból konfekcionált esőköpeny nagybani eladási ára 6 pengő lesz darabonként és már a napokban meg is jelenik a budapesti piacon.

A japán árunak ez a megjelenése érthető megdöbenést keltett az érdekelt körökben. Egyelőre csak esőköpenyanyag érkezett az országba, de tárgyalások folynak villamos zseblámpák, óra alkatrészek, konfekcionált textiláruk, gumiáruk és egyéb cikkek behozataláról.

A tárgyalásokat egyes magyar import cégek kezdeményezik. Az ajánlatok szaporodnak, a japán cégek megbizottai többizben is Budapesten jártak és igyekeztek üzleteket kötni.

A Kereskedelmi és Iparkamara osztályülése

Megállapitották az idényvégi kiárusitás idejét. — OTI ügyek is szerepeltek a napirenden. — A szövetkezetek állami támogatása ellen tiltakozott a kamara.

A napokban tartotta a kereskedelmi és iparkamara osztályülését, amelyen Schwarz Vilmos elnökölt. Több konkrét kérelem elintézése után az osztályülés kimondta annak szükségét, hogy csekken az OTI járulékok is dijmentesen legyenek befizethetők, helyeslőleg vette tudomásul továbbá az OTI igazgatóságának **Sesztina** Jenő kamarai elnök kezdeményezése alapján tett azon rendelkezését, hogy a munkaadó és a biztositottak széles rétegeit érintő határozatokat a jövőben a kamaráknak megküldi. Tudomasul vette azt is, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter rendelete értelmében mindaddig, amig ujabb rendelkezést ki nem bocsát, a **debreceni füszer-, csemege- és szatócsüzletekből az üzletnek egyébként zárvatartása mellett tejet kenyeret és péksütményt vasárnaponkint csak reggel 6 órától 8 óráig szabad árusitani.**

Sulyos kifogás alá esik a szövetkezetek egyoldalu és egyenlőtlen támogatása, miért is az osztályülés helyeselte, hogy a kamara távirati uton emelte fel tiltakozó szavát az egyenlőtlen elbánás ellen.

A közhasználatu villamos mü felett rendelkezésre jogositottak és a villamosmü alkalmazottainak kötelességei tárgyában készült rendelettervezet tárgyában a kamara érdekeltsége véleményét meghallgatta, amelynek értelmében terjeszti fel fel észrevételeit. A jeles előmenetelü és példás magaviseletü tanulókat a kamara elismerő oklevéllel tünteti ki.

Ezután az osztályülés arra az álláspontra helyezkedett, hogy **az idényvégi kiárusitás időpontját a rőfös-, rövidáru-, férfi- és nőidivat, posztó, készruha és sportáru szakmákra az egész kamarai kerületben julius 14-től 29-ig között kell meghirdetni.** Nem kell azonban meghirdetni az idényvégi kiárusitást a szücs és cipész szakmára, mert ebben a két szakmában elég évente egy idényvégi kiárusitás is.

Osztályülés helyesli a Debreceni Füszerkiskereskedők Egyesületének azt a javaslatát, hogy az egy segéddel dolgozó vegyeskereskedőket a K. H. Ö. által elrendelt könyvvezetési kötelezettség alól mentsék fel, a kérelem teljesitése érdekében kamara felir a pénzügyminiszterhez.

Kéri végül az osztályülés, hogy a vegyeskereskedők átalányozását a forgalmi adózás terén ejtsék el s hogy a Tiszántult az osztrák tüzifa átvételének kötelezettsége alól mentsék fel.

—

A II. Cserkészkerület intéző bizottsági gyülése

A debreceni cserkészkerület az elmult héten tartotta ez iskolaévben az utolsó I. B. gyülését. A gyülést vitéz dr Bessenyei Lajos tankerületi főigazgató, cserkészkerületi elnök távollétében, aki betegsége miatt nem jelenhetett meg a gyülésen, Török Tibor ker. ügyv. elnök nyitotta meg. Elsősorban is ugy a kerület összes cserkészei, mint cserkészvezetői és az I. B. nevében annak az örömnek adott meleg szavakban kifejezést, amely eltölti minden cserkész szivét, amikor a szeretett vezér betegségéből felépül. Az I. B. ez öröm kifejezést jegyzőkönyvben örökitette meg, melyet eljuttatott vitéz dr Bessenyei Lajos kerületi elnökhöz.

Majd rövid elnöki beszámolót tartott, melyben ismertette a kerület munkáját a közelmultból. Utána Rábold Gusztáv kerületi vezetőtiszt számolt a ker. segédtiszti tábor, a ker, cserkésznap lefolyásáról, melyből az I. B. örömmel állapithatta meg, hogy ugy a segédtiszti tábor, mint a kerületi nap a reményeknek megfelelőre zajlott le. Csorba András apródügyi előadó beszámolt a kerületi apródnap lefolyásáról, amely szintén nagyszerüen sikerült. Némethy Gyula ker. lövészelőadó a kerületi és országos cserkész céllövőversenyről számolt be. Majd az I. B. jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg egyhangulag a MÁV Horthy zenekarnak a kerületi apródnapon való közreműködéséért.

Több kisebb ügyek letárgyalása után Török Tibor ügyv. elnök a gyülést bezárta.

Minden szép nő

álma tavaszi kosztümjéhez egy uj retikül. Legolcsóbban JÁNOSSY és MENTZE O-nái szerezheti be. „Takarékosság" könyvecskére is. Piac u. 38

Retikült, bőröndöt, bőrlárcát

a készitőnél vegyen.

Feuermann bőröndös mester (csak Ferenc József ut 26. Gambrinus-passage.)

Rendkivül olcsó árak.

Mauthner

ERŐTAKARMÁNY

Kapható

MAUTHNER ÖDÖN

R. T-nél

Budapest, VII.,

Rottenbiller ucca 33.

METEOR MOZI MUSORA

Vasárnap „Fogyókura". Amerikai világfilm Marie Dressler, Anita Page főszereplésével. — Megelőzi: „Buffaló Bill". Izgalmas cowboydráma John Mac Brown főszereplésével. — Előadások: 3, 5, 7, 9 órakor.

DEBRECENI KÖLCSÖNÖS 1883 SEGÉLYZŐ-EGYLET MINT SZÖVETKEZET

Tájékoztatásul közöljük, hogy azoknak, akik heti 50 fil éres könyvecskéiket évtársulatunktól kiváltották és befizetéseiket pontosan teljesitik

az 1934. évtársulati könyvbe P 12.—
az 1933. évtársulati könyvbe P 37.—
az 1932. évtársulati könyvbe P 62.—
az 1931. évtársulati könyvbe P 87.—

van a mai napon befizetve.

A félévtől kezdődő befizetéses könyvecskék kiadását megkezdtük.

JULIUS ELSEJÉVEL LÉP ÉLETBE AZ ÉPITŐANYAGOK FÁZISRENDSZERE

A pénzügyminisztériumban a minap értekezlet volt, amelyen az épitőanyagok fázisrendszerének rendelettervezetén keresztülvezetett legutóbbi módositásokat tárgyalták le. Az uj intézkedések a következők: Forgalmiadóváltság alá fognak esni a bontási anyagok is. A forgalmiadóváltság kulcsa ugyanolyan, mint amilyen adókulcs az illető anyagot uj állapotban terheli. Az adó lerovására az épitési vállalkozó van kötelezve. A készletváltság, amelynek a kulcsát és szabályait külön rendelet fogja tartalmazni, az 1934. junius 30-i árukészlet után lesz fizetendő. A rendelet életbelépésekor tovább kell fizetni az általános forgalmi adót a julius 1-ét megelőzőleg történt áruszállitásokból keletkezett kintlevőségek után. Az az adózó, aki julius 15-ig kifizeti összes kintlevőségeinek (forgalmi adóját, behajthatatlan követelések cimén 20 százalékot levonhat adójából. Az az adózó, akire részben vagy egészben kiterjed az épitési anyagok forgalmiadóváltsága, julius 31-ig hátralékát adópótlékmentesen fizetheti ki. A rendelet előreláthatólag julius 1-ével fog életbelépni.

HIREK

— **Istentiszteleti rend a református templomokban, június 17-én, vasárnap** Nagytemplomban délelőtt 10 órakor dr Soós Béla, délután 5 órakor Kiss Antal Jenő. — Kistemplomban délelőtt 9 órakor Molnár Ferenc, délelőtt 11 órakor Uray Sándor, délután öt órakor Kovács József. — Kossuth uccai templomban délelőtt 10 órakor Pap Béla, délután öt órakor Baja Mihály. — Árpádtéri templomban délelőtt 10 órakor Kiss Antal Jenő, délután 3 órakor Magyar Bertalan. — Ispotály templomban délelőtt 10 órakor Makláry Károly, délután 5 órakor Kulcsár Dezső. — Homokkertben délelőtt 10 órakor Kalas Ferenc, délután 3 órakor Csiky Pál th. — Nyilastelepen délután 3 órakor Papp Imre. — Szegényházban délelőtt 10 órakor Kovács József. — Csapókertben délelőtt 10 órakor dr Dancsházy Sándor, délután 3 órakor Pusztay Sándor th — Nyulason délelőtt 10 órakor Tamás Ferenc th. Sámsoni úti iskolában délután négy órakor Nagy József th. — Kerekestelepen délelőtt 10 órakor Kovács Árpád, délután 3 órakor Kalas Ferenc — Szikgáton délután 3 órakor Kántor József. — Halápon délelőtt 9 órakor Bagdy Dániel. — Belsőhatonban délelőtt 8 órakor és Ohattelekházán délelőtt féltizenegy órakor Siposs Imre. — Téglaskertben délután 3 órakor Négyessy Bertalan th. Egyeken délután 3 órakor Siposs Imre. — Wolaffkatelepen délután 3 órakor Kecskés Balázs th. — Téglavetőben délután 3 órakor Benke Tibor. — Alvinci téren délután 3 órakor Vári László th. — Ebesen délelőtt 10 órakor Tóth Sándor.

— **Vasárnapi rend a róm. kath. templomban és az iskolakápolnákban.** Pünkösd utáni IV. vasárnap. Szentmisék a szokott rendben: reggel 6, 7, 8, 9, háromnegyed tizenkettő és félegy órakor csendes szentmisék. Féltiz órakor ünnepélyes nagymise, utána prédikál Székely Imre endrődi káplán. Délután 6 órakor litánia. Csapókertben 10 órakor szentmisét mond és prédikál Kummergruber Emil kegyesrendi tanár. — Nyilastelepen 10 órakor Somogyi Ferenc káplán — Homokkertben 10 órakor Szabó Imre káplán. Auguszta-szanatóriumban 10 órakor Medgyessy Ferenc márki káplán.

— **Ünnepi szentmise a kormányzó születésenapján.** Hétfőn június hó 18-án, a kormányzó ur Őfőméltósága születésenapján a debreceni Szent Anna-templomban féltiz órakor ünnepélyes hálaadás és szentmise lesz, amelyet az apostoli kormányzó távollétében **Mellau** Márton pápai főpap, apostoli kormányzói helynök, zárdaigazgató pontifikál. Az ünnepélyes Te Deum-ra külön meghivót nem bocsátotak ki, de a katonai és polgári hatóságok képviselői számára a szentmise kezdetéig tart fenn padokat a plebániai hivatal vezetősége.

— **Vasárnapi templomi rend a görög szertartásu róm. kat. templomban.** Reggel 7 órakor reggeli istentisztelet. Nyolc órakor diákmise. Kilenc órakor katonamise. Tíz órakor nagyszentmise a szentbeszédet Papp Gyula szentszéki tanácsos tartja, délután félnégy órakor rózsafüzérájtatosság. — Délután egy órakor kirándulás a Nagyerdőre, az évzáró ünnepélyre, amely a szokott helyen lesz megtartva. — A Téglaskertben a szentmisét délelőtt 10 órakor Fodor Antal segédlelkész tartja. — 18-án, hétfőn, a kormányzó születése napján az ünnepélyes istentisztelet reggel nyolc órakor kezdődik, melyre a hatóságok és testületek is hivatalosak.

— **A Dóczi-intézet gyakorló elemi iskoláiban** az I. II. III. IV. osztályba a beirásokat megkezdtük. Jelentkezni lehet naponként 10 óráról 12 óráig. — A hivatalos beirások 22, 23 és 25-én lesznek.

A fáról leszedett cseresznye robbantotta ki a régi családi viszályt

Szuronyos csendőrök szállították fogházba ifj. **Debreceni Sándor** tiszalöki legényt, aki 70 éves öreg édesapját baltával félholtra verte. A fiatal Debreceni közös pitvaron lakott apjával. Évek óta hadilábon vannak egymással, mert a fiatal Debreceni pár évvel ezelőtt néhány hold földet vett apjától, amelynek haszonélvezetét az öreg gazda élvezte. A régen tartó harag tegnap aztán véres eseményben robbant ki. Ifj Debreceniné cseresznyét szedett. Az öreg szemrehányást tett ezért menyének, aki ezt elpanaszolta férjének. Ifj. Debreceni erre baltát ragadott és az udvaron álló édesapját agyba-főbe verte. Az öreg Debreceni tátongó sebekkel, vérbeborulva esett össze az udvaron úgy, hogy haldokolva szállították a korházba. A gyilkos fiút előzetes letartóztatásba helyezték.

—

— **Istentiszteletek a baptista imaházban.** A Szappanos ucca 23. szám alatt levő imaházban, vasárnap délelőtt fél 9—fél 10 óráig imaáhitat, fél 10—fél 11 óráig prédikáció, 11—12-ig vasárnapi-iskola, délután 6—7 óráig prédikáció, fél 8—9 óráig vallásos estély, vegyeskar és zeneszámokkal. — Szerdán este fél 8—fél 9 óráig prédikáció. — Pénteken este fél 8—fél 9 óráig bibliaóra.

— **Az evangelikus templomban.** — (Miklós ucca 3. szám), vasárnap délelőtt 10 órakor és este hat órakor istentisztelet. Prédikál mindkét alkalommal Pass László lelkész. — Hétfőn, a kormányzónk születése napján, délelőtt 10 órakor hazafias istentisztelet. Prédikál Pass László. Küldöttségek, képviseletek számára helyek fenntartva.

— **Ma van a Tiszántuli Mezőgazdasági Kamara és a Gyümölcstermelők O. E. Hajduvármegyei Fiók-Egyesületének tanulmányi kirándulása a város mintagyümölcsösébe.** Találkozás fél három órakor a Hatvan uccai villamos Bika szálló előtti végállomásánál, vagy 3 órakor a városi faiskolában a Nyulason. A tanulmányi kiránduláson mindenkit szivesen lát a rendezőség. A részvétel teljesen dijtalan. A kirándulás, a város 170 holdas mintagyümölcsösét és a 40 holdas faiskolai üzemet tekintve, rendkivül tanulságosnak igérkezik.

XVIIIanyondolálás 6 havi garanciával, művészi vízhullám. Hajfestés minden árnyalatban, kozmetika legújabb párisi módszer szerint. KOMÁROMINÉ, Bika bérház.

— **A Magyar Kerékpáros Szövetség ötnapos körversenyt rendez** junius 27-től julius 1-ig. Erre a versenyre a várostól tiszteletdijat kértek. A polgármester egy szép festményt ad a szövetségnek.

— **Érettségi találkozó a Négyévfolyamu Női Felső Kereskedelmi Iskolában.** Értesitem 1929. évben érettségizett osztálytársaimat, hogy 5 éves érettségi találkozóra f. évi julius 1-én délelőtt 10 órakor iskolánkban jövünk össze. Igéretünkhöz hiven baráti beszélgetésre mindnyájan legyünk ott. Kérem osztálytársaimat, hogy cimüket f. hó 23-ig közöljék velem. Dr Nánássy Lajosné sz. Gortva Ida, Debrecen, Mester u. 29. szám.

— **Fotocikkek** dús választékban, Lienernél, Csapó ucca 1. szám alatt.

— **Szülők figyelmébe!** A Dóczy ref. elem iskolában a beirások az 1934—35. iskolai évre junius 18. és 19-én délelőtt 9-től 1-ig lesznek a régi Dóczy épületében. A folytatólagos beirások junius 25. és 26-án lesznek ugyanott. — Mindszenti Imréné igazgató.

— **Orvosi hir.** Dr Klein László füll-, orr-, torok-, gégeszakorvos, bécsi klinikai tanulmányutjáról hazaérkezett, rendeléseit Piac ucca 71. sz. alatt megkezdte.

— **Tornavizsga.** A debreceni Izraelita Polgári Leányiskola ma, junius hó 17-én délután fél 6 órakor tartja tornavizsgáját a következő műsorral: Felvonulás. Himnusz. I—II. osztály közös szabadgyakorlata. III-a—III-b. osztály közös ritmikus szabadgyakorlata. IV. osztály mozgásos gyakorlata. II. osztály zászlós gyakorlata. III-a. osztály külön gyakorlata. III-b. osztály társas gyakorlata. IV. osztály válogatott csapatának buzogánygyakorlata. III-a—III-b. osztály válogatott csapatának szabadgyakorlata. Szózat. Elvonulás.

x **Gisser gyermekfénykép specialista** képei szenzációsak, olcsók, szépek, — Piac ucca 46. udvarban.

— **A szőlőben való gyümölcstermesztésről** ir a Növényvédelem és Kertészet most megjelent legujabb száma. Cikkeket közöl még a szőlőmoly életmódjáról és kártételéről, a gyümölcs és zöldségfélék eltartásáról, a cukornélküli befőzésről, a körtefa levélbetegségeiről, a filléres fészekodvakról, a kaktusz ápolásáról, az öntözés idejéről és módjáról, a helyes gyomlálásról, a kiültetett virágágyak hibáiról, a gyümölcsfák tányérozásáról stb. A dúsan illusztrált két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala Budapest, V., Kossuth Lajos-tér 11. sz.) e lapra való hivatkozással dijtalanul küld mutatványszámot.

x **B. Vatlay Margit táncintézetében,** junius hó 27-én diákkolon kezdődik, Kossuth ucca 11. szám.

x **Köteteket lehetne összeállitani** abból a sok-sok ezer elismerő- és hálalevélből, amelyek mind a valódi Diana-sósborszesz csodálatos hatását dicsérik.

— **Villanyszerelők figyelmébe.** Az Ipartestülethez tartozó villanyszerelők f. hó 19-én, kedden este 7 órai kezdettel, az Ipartestület tanácstermében, rendkivül fontos ügyek letárgyalása céljából, szakmai ülést tartanak Ezen szakmai ülésre a villanyszerelő iparosokat ezuton hivja meg és pontos megjelenésüket kéri az elnökség.

— **A hortobágyi csárda bérletét,** mely az idén lezárt, a város a régi bérlővel, Engli vendéglőssel ujabb egy évre meghosszabbitotta.

— **Baleset munkaközben.** A gőzfürészgyárban Prakab Károly gépésznek a keze becsuszott a gyalugép alá és ez három ujját összezuzta. A mentők részesitették első segélyben és kiszállitották a klinikára.

— **Amatőrök figyelmébe!** Liener fotoszaküzlet, megbizható és olcsó.

MEFHOSZ rendezésében három 20 napos rendkivül kedvezményes utazás **egységes osztályu** oceánjáró luxushajó

Külön hajó-részen

bérelt 2—3 ágyas kabinelhelyezésekkel

I. Jun. 29—Jul. 18.
II. Jul. 16—Aug. 4.
III. Aug. 3—Aug. 22.

Nordcap-ra

Budapesttől-Budapestig P. 410·--

Kérjen képes prospektust! M. N. B. 21. sz. eng.

MEFHOSZ Utazási Iroda. — Budapest, IX. Ferenc-körut 38. Telefon 87-2-74.

LEENDŐ ANYÁKNAK

kellő figyelmet kell forditaniok arra, hogy bélmüködésük rendben legyen, am ilegegyszerübben a régóta közismert természetes „**Ferenc József**" keserüviz használata által — reggel, éhgyomorra egy fél pohárral — érhető el. Nővorosi klinikák vezetői egybehangzóan dicsérik a valódi **Ferenc József** vizet, mert könnyen bevehető, rendkivül enyhe hatása pedig gyorsan és minden kellemetlenség nélkül bekövetkezik.

Ma van a Debreceni Jótékony Nőegylet fagylalt-délutánja

A Debreceni Jótékony Nőegylet ma, vasárnap délután hat órai kezdettel tartja ez évi nagyszabásu fagylaltdélutánját a Magoss György tér 10. sz. alatti Árvaháza udvarán, rossz idő esetén az Árvaház helyiségeiben.

A fagylaltdélután tánccal lesz egybekötve, mely az éjféli órákig tart. Ez alkalommal kerülnek kisorsolásra az árvaházi gyermekek által készitett kézimunkák is.

A fagylalt délután sikerén negyven tagu háziasszonyi gárda buzgólkodik, élén Sass Béláné elnökkel és dr Kesserü Lajosné, Rásó Istvánné alelnökökkel.

A fagylaltdélután háziasszonyai: dr Ady Lajosné, dr Bacsó Jenőné, Balogh Istvánné, Bárdos Gézáné, dr Benkő Gézáné, dr Benedek Sándorné, Csánki Benjáminné, dr Darkó Jenőné, Fehértói Dánielné, dr Horvay Róbertné, dr Hutirayné Rutter Sarolta, Kardoss Gyuláné, dr Kesserü Lajosné, Király Julia, besztercebányai Klein Lászlóné, Magyar Bertalanné, Martinek Ferencné, dr Mellán Dezsőné, Palotay Lajosné, dr Pápay Józsefné, vitéz Porubszkyné, Rásó Istvánné, Rauchbauer Jenőné, dr Rácz Lajosné, Suhajda Béláné, dr Szabó Gusztávné, Szabó Lajosné, Szentmiklóssy Jenőné, dr Tervey Tamásné, vitéz dr Tóth Gyuláné, dr Tóth Lajosné, Sz. Tóth Béláné, Tömöry Gyuláné, dr Varga Zsigmondné, Zoltán Ödönné.

A Jótékony Nőegylet a fagylaltdélutánra meghivókat nem bocsátott ki. A vendégek a háziasszonyok utján nyertek meghivást, azonban azokat, akik a Nőegylet pártfogói és barátai közül háziasszonyi meghivásban nem részesültek, szeretettel hivja az elnökség a Jótékony Nőegylet asztalához.

A fagylaltjegy ára 1.20 P, melyért fagylalt süteménnyel, egy pohár sör vagy spriccert szendvicsel, vagy egy pár virsli igényelhető. Táncosjegy ára 50 fillér, melyért egy spriccert és kifli jár. A vendégek rendelkezésére büffé áll.

A fagylaltdélután bevétele a Jótékony Nőegylet szegényei és árvái segélyezésére fordittatik.

A Jótékony Nőegylet fagylaltdélutánja ez alkalommal is a legszebb siker jegyében fog lezajlani s kedves, kiemelkedő eseménye lesz városunk társadalmi életének.

— **Eljegyzés.** Kovács Tibor cinkografus eljegyezte Szilágyi Mancika urleányt. (Minden külön értesités helyett.)

— **Ezuton fejezem ki köszönetemet** Kleiber Zsigmond autófényező mesternek szép és tökéletes munkájáért. Székely Imre autótulajdonos.

x **Cserépkályhák** állandóan nagy választékban. Átrakások Hardtmuth-rendszerre, tisztitást, javitást olcsón vállal, **Göncz kályhásmester** Csapó ucca 19. szám. Telefon: 25—68.

— **Hareszerü lőgyakorlat.** 1934 junius 21-én és 22-én a Sárkut tanyánál lévő hareszerü lőtéren a pallagpusztai vasutállomás közelében megtartandó hareszerü lőgyakorlat miatt a Debrecen—Nyirbátor—Beregszász állami közut Debrecen—Hajdusámson közötti szakasza fenti napokon 4 órától 19 óráig a forgalom elől el lesz zárva. Az elzárás tartamára a forgalom lebonyolitása céljára a Városi tanya—Sándor tanyán átvezető földut jelöltetik ki. A lezárási idő alatt a fenti állami közuton a gyorsan mozgó járművek számára a lőgyakorlat vezetője által esetenként meg fog nyittatni. **Lám Dezső s. k. főkapitányhelyettes, a kapitányság vezetője.**

Kölcsön

házépitésre, ház, telekvételre, házra és földre. Budapesti Ingatlan Bank Rt. Bővebbet a képviseletnél, Iskola ucca 4. Miklós uccából.

— **Ünnepélyes istentisztelet a Nagytemplomban, a kormányzó születése napján.** Junius hó 18-án, délelőtt 10 órakor a kormányzó születése napján a Nagytemplomban ünnepélyes istentisztelet lesz, melyre Uray Sándor, a debreceni ref. egyház lelkészelnökhelyettese meghivta a hatóságokat, testületeket és egyesületeket.

— **Dr Kiss Ferenc 70 éves.** Dr Kiss Ferenc a Szeretetszövetség megszervezője, hetvenedik életévét töltötte be. Ez alkalommal a Theológiai Szemle jubileumi számot bocsátott ki, melynek díszesen kötött példányát dr Csikesz Sándor dékán nyujtotta át dr Kiss Ferencnek, a dékáni hivatalban, a hittudományi kar tagjai, a tiszántúli egyházkerület, debreceni egyház, valamint a kar doktorai jelenlétében dr Csikesz Sándor rövid ünnepi beszédére dr Kiss Ferenc meleg szavakkal válaszolt. A rövid ünnepély dr Révész Imre ezidei pródékán imádságával zárult.

x **Konyári Sóstófürdőn üdülhet,** gyógyulhat ,szórakozhat legolcsóbban. Napipensjó fürdéssel 3.50-től.

— **Koszorúmegváltás cimén eddig a következő adományok folytak be,** özv. Géresi Kálmánné emlékét megörökítő jótékonycélú új alapítványra : Békéssy Gy-né és Kubek Erzsébet 10, Jótékony-Nőegylet 20, Hettesheimer Ernő és neje 20, dr Kesserű Lajos 5, dr Erdős Károly 20, dr id. Erdős József 20, dr Erdős József 20, Weszter Béla 10, Schlacta Sándor 10, Pálffy József és Jakucs István 8, özv. Havas Kálmánné 3, dr Horvay Róbert 5, MANSz 10, dr Münnich Aurélné 8, Géresi Kálmánné budapesti rokonai 25, Tar Zoltánné 5, Volt Iskolatársak Szövetsége 10, Tóth Árpádné 5, N. N. 20, dr Papp Károlyné 10 Fagylaltdélután jövedelme 63.27, Adriany Kornél 10, N. N. 0.50, Palczer Jánosné 5, pengős, összesen : 322.77 P. Az emlékgyülés elhatározta, hogy a Fülöregylet felejthetetlen elnöknője emlékére „özv. Géresi Kálmánné" alapítványt létesít és annak az évi kamatjából évről-évre egy-egy szegény konfirmandust ruház fel és segélyez, ilyen nemlétében pedig szegénysegélyezésre fordítja a kamatot.

x **Gisser foto** közismert képei mindenütt elismerést váltanak ki. Piac u. 46. szám.

— **A református kollégiumi gyakorló iskolában a beiratásokat** az 1934.—35. iskolai évre, folyó hó 18 és 19-én, délelőtt 9—12 óráig tartjuk. Tanitóképző-intézeti igazgatóság.

— **A Városi és a Szent László Dalegylet közös hangversenye.** A debreceni Városi Dalegylet a Szent László Dalegylet közreműködésével a kegyesrendi róm. kat. reálgimnázium disztermében ma, vasárnap junius hó 17-én délután fél 7 órai kezdettel hangversenyt rendez. Műsor a következő : Ady Endre—Szeghő Sándor: „Ad az Isten." Az orsz. dalverseny királydijas versenydarabja. Énekli a Debreceni Városi Dalegylet. Demény Dezső: Négy magyar Dal. Énekli a Szent László dalegylet. Magyar dalok. Énekli Simon István. Bárdos—Katona dal és toborzó. Énekli a Debreceni Városi Dalegylet. Áriák és műdalok. Énekli Kovács Gyula. Demény Dezső: Magyar Suite II. rész. Énekli a Szent László Dalegylet. Forrai István: Debreceni nóták. Énekli a Debreceni Városi Dalegylet. A Szent László Dalegyletet vezényli Kollwentz Rezső, zongorán kísér és a Debreceni Városi Dalegyletet vezényli Forrai István. Belépődij nincs. Műsormegváltás kötelező. Műsor ára 50 fill.

Egy százszázalékos hadirokkant mindkét lábát eltörte a szekér

A hadirokkant a fájdalomtól megőrült és meghalt. Borzalmas tragédia a Széchenyi uccán.

A debreceni törvényszék büntető tanácsa borzalmas tragédia ügyével foglalkozott szombaton délelőtt. *Kigyós László* debreceni kocsis, aki szekerével fát vitt a Széchenyi ucca 50. számú házhoz. Lerakodás közben a lovak hátratolták a szekeret és a sulyos szekér a falhoz lapította Sajtosi Gábor száz százalékos hadirokkantot, aki *tolókocsijában a fal melett volt.* A szekér öszeroppantotta a tolókocsit és eltört Sajtosinak két lába. A hadirokkant a *sebészeti klinikára került*, de nem gyógyult meg, *a fájdalmak és a bánat, hogy még nyomorékabb lett, elvette eszét s átvitték az elmeklinikára, ahol meghalt.*

A kocsis ellen megindult az eljárás gondatlanság cimén. A tárgyaláson a vádlot elmondotta, hogy ő nem tehet arról, hogy a lovak maguktól megindultak, s hogy a tolókocsit éppen abban a pillanatban tolták ki az ajtón. A bíróság a tanúkihallgatások után úgy találta, hogy nem vonható kérdőre a kocsis és felmentette a vád alól.

—

— **Nyilvános elszámolás a Debreceni Székely Társaság junius 3-i ünnepélyére érkezett adományokról.** Laubner József 5, Magyarizsépi Izsépy Aladár 20, Göllner János 5, dr. Révész Imre 2, dr. Horvay Róbert 2, Greiner Mihály 5, dr. Karl János 3.10, Rimanóczy Béla, 10, dr. Bartha Zoltán 2, dr. Hadházy Zsigmond 10, Karai Sándor 5, dr. Zalai János 5, Zöld József 5, Hegedüs Lóránd 10, Makkai Jenő 10, dr. Lengyel Miklós 12, Markovics Árpád 5, Polyáni Zonda Ferenc 2, Szülészeti Klinika 10, v. Zákányi Győző 5, Nagy Kálmán 3, dr. Jancsó Miklós 10, dr. Dávid Lajos (Szeged) 10, dr. Nagy István 5, dr. Budaházy Bruckner Ernő 2, Fürjes Ferenc 1, dr. Barabás László 2, Demény Géza 10, dr. Benedek László 10, dr. Bartha Károly 5, Kontsek Géza 3, dr. Baltazár Dezső 5, dr. Horkay Gyula 5, dr. Ethey László 20, dr. Nagy György, dr. Kolosváry Bálint 10, Ugron Gábor 10, Csekme Károly 10, Létay Gábor 5, Németh Nándor 2, Toroczkay József 2, R. Thuróczy István é, dr. Béldy László 20, dr. Pap Károly 2, dr. Kováts Jenő 5.10, dr. K. Nagy Zoltán 5, May Andor 2, Dánér Ábel 2, M. kir. Gábor Áron 6. h. tüz. oszt. tisztikara 5, Szarvady József 5, Soós János 2, Jármy Tamás 5, dr. Bacsó Jenő 5, dr. Óriás Nándor 12, dr. Varga Zsigmond 10, Osváth Ödön 2, Gavallér József 1, Mátéfy Mária 1.10, Szaniszló Pál 2, vitéz Kiss Kálmán 5, Pethő Mátyás 5, vitéz Toókos Gyula 5, dr. Tatay Zoltán 3, dr. Boér Károlyné 10, vitéz Hermándy Károly 10, dr. Szondy György 3, dr. Halász Miklós 3, Debreceni Jótékony Nőegylet 10, dr. Petrán József 10, Soós György 2, vitéz Csánky Adorján 5.10, Korbély József 10, Társadalmi Egy. Szöv. Bpest 10, Jancsó Gerő 3, Krall János 10, Kontsek Kornél 5, Ágh Béla 5, dr. Székely Ferenc 5, Szent Erzsébet Nőegylet 5, dr. Pap Antal 10, Török Albert 5, dr. Orsós Ferenc 5, Márk Imre 2, dr. Imre Dénes 5, Székelyszékiek és Erdélyiek Társasága Székesfehérvár 5, dr. Buday Árpád 5, Erdélyi Férfiak Egyesülete Szeged 10, Szakács Mózes 5, Bálint Dezső 2, dr. Sósy Schmidt Ede 10, Jóna István 5, Köblös Samu 10, Kékek Clubja 5, dr. Lárenc Béla 5, Péterffy László 2, dr. Fazekas József 1.10, Puskás Antal 10, Kerekes Ferenc 2, Józan Miklós 10.10, dr. Weszprémy Ferenc 5.10, dr. Kenyeres Balázs 10, Vekerdy Béláné 2, Varga Pál 2, Csernátony Alajos 2, dr Vákár P. Arthur 5, Csender György 3, Lukács Mihály 2, Gál István 2, Szabó Sándor 2, ifj. dr. Boér Elek 10, dr. Ajtay Aladár 5, dr. Gulyás Antalné 2, Kelemen István 4, dr. Sz. Kun Béla 5, Benkő János 5, Máv. Filharmonikus Zenekar 5, v. dr. Kozma György 5, Jánossy Gyula 5, dr. Palló Imre 10, gr. Bethlen István 30, Székelymikó Kollégium Öregdiákjai 10, Beregi Kör 4, Dalmy József 10, dr. Antal Ferenc 2, Bögözy Mihály 3, Jezsik György 2, Tarczaly Árpád 2, v. Fejér István 10, dr. Tóth Lajos 5, Erdélyi Egyesület Cegléd 10, Barthos Elek 5, Máv. Egyetértés Dal és S. egyl. 5, Aradi szövetség5, Biró Árpád 5, M. kir. Adóhivatal Debr. 10, Erd. Somogymegyei Társ. 5, özv. Géressy Kálmánné 5, Dienes Jánosné 2, ns. Mille Géza 10, Győri és Győrvidéki Erdélyiek Asztaltársasága 10, Székely Hadoszt. Egy. 10, dr. Hoványi Géza 5, Dávid Zsigmond 2, Magyari Géza 2, Abod Imre 2, Szekeres Dénes 2, Pataky Lajos 2, Baróthy Lengyel Károly 5, báró Vay László 20, Ábrahám András 20, Jakab Károly 2.10, Guha Józsesf 5, dr. Winkler Jenő 2, dr. Csatth Kálmán 3, dr. Berencsy Zoltán 3, Erd. Pécsi Otthoan 5, özv. Achátz Imréné 5, 82. Szék. Gyalogezred 20, Kovács Gábor 5, dr. Tankó Béla 10, v. Szegedy Gyula 5, Farkas Sándor 2, dr. Rásó Sándor 5, dr. Jánossy Gyula 5, Serly Gusztáv 10, dr. T. Szücs Géza 5, Bardóc Ignác 3, dr. Nagy Endre 4, Egyed János 2, dr. Kiss Zsigmond 2, dr. Csap Tibor 2, dr. Milleker Rezső 10, v. Nagy Pál 5, Magy. Asszonyok Nemz. Szöv. 5, dr. Menyhárt Gáspár 5, dr. Balogh István 8, Rozsályi Gergely 5.10, Adorján János 2, v. Szinte Gábor 5, Szopos Dániel 1.50, Nagy Sándor János 1, Ébr. Magy. Egy. 2, dr. Schlamadinger Józsefné 2, dr. Pető Sándor 2, Debreceni Iparos Kör 5, dr. Vásáry István 10, Szentiványi Döme 5, Temesváry Gerő 5, Kardos Gyula 2, Kutschek Elemér 2, Debr. Mácsai Dalkör 2, dr. Balla Bertalan 4, Szepesi Szöv. 5, Vince András 10, dr. v. Kovách Elemér 5, Kövesdi dr. Boér Elek 20, dr. Fráter Pálné 3, Luka Jenő 3, Erdélyi Férfiak Egy. Kecskemét 5, Népies Irodalmi Társaság Bpest 10, Magyar-Székely E. Bpest 10, Hunyadvármegyei Kun Kocsárd Kör 5, dr. Darkó Jenő 5, dr. Baranyi János 2, Kölönte Géza 10, dr. Marton Géza 10, dr. Bessenyey Lajos 5, dr. Huss Richard 3, Kamarás Gyula 5, Ferenczi Miklós 2, Stibi József 2, Erd. Férfiak Egy. B.-csaba 10, dr. Loessl János 5, dr. Somlyai József 5, dr. Vargha Elemér 5, Kovássy Kálmán 5, Magy. Örm. Egy. 10, Schlachta Sándor 10, dr. Papp Ferenc 2, Gál Gyula 5, dr. Balogh Béni 3, dr. Ábrámovszky János 3, Sigmond Dezső 2, dr. Balogh Gyula 5, dr. Barts Jenő 5, dr. Csüry Bálint 2, dr. Nyireő István 2, Janó Sándor 2, dr. Endes Gábor Bartha Béla 5, Bardócz Árpád 4, özv. dr. Münnich Aurélné 6, dr. Farkas Béla 10, Radó Géza 2, Jeddi Fejér Ignác 2, dr. Ujhelyi Sándor 10, MAOSz deb. csop. 5, Kassay József 1, Medgyaszay M. 0.50, Kálmán Sándorné 5, Szoc. Missz. Társ. 5, Barabás Endre 5, Sipos Mária 1, Sipos Gábor 1, dr. Bartha Károly 2, dr. Móricz László 5, Demes Béla 1, Fillér Egylet 5, Tass László 5, dr. Gyuri Mihály 2, dr. R. Kiss István 5, dr. Ruffy Vargha Kálmán 5, v. Adorján Ágoston 2, Bocskor László 0.50, dr. Jánky Károly 1, Erd. Férfiak Egy. Bpest 10, N. N. 1, dr. Hoffer András 5, dr. Hegedüs I. 5, Király Béla 2, dr. Hatky Endre 10, Uray Sándorné 0.50, Felker János 2, Molnár András 2, Bálint Sándor 2, Máv. Üzletvezetőség 10, dr. Szotyori Nagy György 3 P. — A nemes szívű adományozóknak ezúton is hálás köszönetet mond a Debreceni Székely Társaság elnöksége.

— **Fotocikkeket városi árban kaphat** a nagyerdei strand fotoműtermében.

— **A „Mansz" postáscsoport** tengericsuha (suskó) tanfolyama megindult, az előjegyzettek jelentkezzenek hétfőn délután 4 órakor az iparostanonciskola alagsorában (Burgundia u. és Csapó u. sarok), bejárat a Burgundia uccai II-ik kapun. Ugyanott 20-ig lehet jelentkezni délután 4—6-ig. Elnökség.

— **A Kossuth és Pacsirta uccai ref. elemi iskolák ifj. Vöröskereszt csoportjai,** junius hó 17-én, vasárnap délután háromórai kezdettel a Pacsirta uccai iskola udvarán évzáró iskola ünnepélyt tartanak, amelyre a szülőket és iskolaügy iránt érdeklődőket tisztelettel meghivja a Tanítótestület. Műsor : Énekel a körzet vegyeskara. Szavalnak : Tálas Tibor és Szabó Imre I. o. tanulók. A nő egylet. Előadják : Korbély Irma, Vozári Ilona, Balogh Margit, Herczeg Erzsébet, Varga Etelka, Kocsis Zsuzsa, Ballai Irén, Tóth Kata, Gyarmati Mária, Timoska Róza és Bátory Márta VI. o. tanulók. Szavanak : Ury János és Biky Andor I. o. tan. és Horváth Mária VI o. Táncol : Szücs Xavér III. o. t. Kétszólamu dalt énekel a VI. fiú o. Szavalnak Zsigó László és Kónya László II. o. t. Telefon. Előadják : Szőke Barna és Egri Ödön V. o. t. Szavalnak : Földes Vilmos és Trnka Sándor III. o. t. Magyar táncot táncolnak : Kocsis Margit, Farkas Margit, Gunics Lenke, Pék Juliánna, Bucsai Ilona. Éliás Magda, Szaal Erzsébet, Hajdú Magda, Kandoni Irma, Berényi Ilona, Bátori Kamilla, Szakál Erzsébet V. o. tanulók. Két diák beszélget. Előadják : Gaál Sándor és Kerekes Károly IV. o. t. Futball tréfa. Előadják Nagy Kálmán és Fábián Lajos V. o. t. Magyar dalokat hegedülnek : Földes V. Molnár Mihály, Rozgonyi András. B. Sanyi III. o. t. és Kónya Sándor. Molnár honvédtörténete. Szavalja a II. o. t. Édesanyám ... Két szólamra éneklik a IV. o. tanulók. A magyar zászló. Előadják : Mészáros Gizella, Dörgő Margit Csizmadia Juliánna, Dózs Ilona, Szabó Ilona, Szabó Irén, Molnár Erzsébet, — Kéky Sára, Szabó Ilona, Szabó Erzsébet, Madar Vera, Noszály Etelka, Jószai Margit, Takács Ibolya, Lakatos E., Koszta Erzsébet és Tolvaj Erzsébet V. tanulók. Szavalnak : Boros Zoltán, Kónya Kálmán és Kaisz Nándor IV. o. t. A furfangos csizmadia. Előadiák Bakó László, Balogh Erzsébet, Both István, Ács Sándor, Darai Gyula, Bernáth Gy. Henrel Zoltán, Papp József, Kovács I., és Kósa József VI. o. tanulók. Énekel a körzet vegyeskara. Műsormegváltás a felnőtteknek 20 fillér, gyermekeknek 10 fillér.

Mindenféle kefeárukészletét, *illatszer és fodrászati kellékeket legolcsóbban beszerezhető* **Sarkadi Dezsőnél**
háztartási cikkeit készitőjétől. **Széchenyi u. 1.**

TIZ ÉVI FEGYHÁZ A HALÁLLAL VÉGZŐDŐ LOCSOLÁSÉRT.

Szeged június 16. **Kopasz Ferenc** 22 éves szatymazi legény husvét hétfőjén több társával elment Sőreghy György gazdálkodó házához, hogy meglocsolja a leányát. Kopasz a konyhaajtóból beszólt a szobába, hogy szabad-e locsolni, mire az egyik ott tartózkodó legény kiszólt, hogy nem szabad. Kopasz erre lekapta a konyha falán függő vadászfegyvert s rálőtt Mészáros János nevü legényre, aki a helyszinen meghalt. — Kopasz Ferencet ma a szegedi törvényszék 10 évi fegyházre ítélte.

Gyászrovat

Somogyi Vilmos 55 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután öt órakor lesz a Köztemető ravatalozóterméből. — Temetését Gebauer temetkezési intézete rendezi.

Keszei István 35 éves korában Nagykállóban elhunyt. Temetése vasárnap délután 3 órakor lesz a Köztemetőben. Temetését a Gebauer-cég rendezi.

Özv. Pászthai Sándorné Trásy Margit 53 éves korában elhunyt. Temetése hétfőn délután 5 órakor lesz a Szent Anna uccai temető kápolnájából. Temetését a Gebauer-cég rendezi.

Vass István szabósegéd temetése vasárnap délután félnégy órakor lesz a Köztemető 3. számú ravatalozójából. Temetését Gebauer-cég rendezi.

Faragó Lajos községi főbiró temetése vasárnap délután három órakor lesz Hosszúpályiban, Dankó temetkezési vállalat rendezésében, Kossuth u. 3. szám.

Szutor Ambrusné 52 éves korában elhunyt. Temetése vasárnap délután félhárom órakor lesz a Köztemetőben, Dankó temetkezési vállalat rendezésében, Kossuth ucca 3. szám.

Fekete Antal honvéd 22 éves korában elhunyt. Temetését Tiszabercelre való szállítás után vasárnap délután Dankó temetkezési vállalat végzi, Kossuth ucca 3. szám.

Özv. Dienes Barnáné, Pusztay Ilona, életének 74. évében elhunyt. Temetése vasárnap délután félhárom órakor lesz a Köztemető ravatalozóterméből a róm. katolikus egyház szertartása szerint. Elhunytát a Dienes, Raáb, Kiss, Fekete Komlóssy, Cellár és Mártonffy-családok gyászolják. Lakás Szent Anna u. 29. szám. — Temetését Fehértói temetkezési vállalata végzi.

Özv. Tóth Mihályné Kovács Sára cukorkaárus, életének 85-ik évében elhunyt. Temetése hétfőn délután fél 3 órakor lesz a Köztemető ravatalozóteréből a református egyház szertartása szerint. Elhunytát a Kovács és Tóth családok gyászolják. Lakás: Bellegelő 186 szám. — Temetését Fehértói temetkezési vállalata végzi.

Exhumálás. Néhai Gombácsi József MÁV főkocsimester holttestét bánatos özvegye és gyermekei a Kossuth uccai temetőből exhumáltatják és június 20. napján, délelőtt kilenc órakor fogják a Köztemetőben levő családi sirboltban végső nyugalomra helyeztetni. — Exhumálását Dankó temetkezési vállalata végzi, Kossuth ucca 3. szám.

Köszönetnyilvánitás. Mindazok a rokonok, jóbarátok, ismerősök, a Világitási Vállalat Dalköre tagjai, akik felejthetetlen jó Katóka leányunk temetésén részt vettek, fájdalmunkat részvétükkel enyhíteni igyekeztek, ezuton fogadják hálás köszönetünket.

Szőllős Bálint és neje.

Köszönetnyilvánítás Mindazok, akik szeretett gyermekem, drága jó testvérünk, Kerekes Gabriella temetésén jelenlétükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton hálás köszönetünket.

özv. Kerekes Antalné és gyermekei.

Kedden hirdetnek itéletet dr Marossi Imre bünügyében

A debreceni honvédtörvényszéken már befejezték a tárgyalást dr Marosi Imre katonaorvos ügyében, aki halálra operálta Földesi Piroskát a Péterfia uccai rendelőjében. Az izgalmas lefolyásu és mindvégig zárt ajtók mögött megtartott tárgyaláson a legalaposabban megvilágitották az ügy minden részletét és itéletre készen áll már a nagyszabásu bünügy. A honvédtörvényszéken kedden délelőtt hirdetnek itéletet a ügyben. Valószinü, hogy a zárt tárgyalás után az itélet rendelkező része már a nyilvánosság előtt hangzik el.

— **Felhivás Debrecen házfelügyelőihez.** Felhivjuk a házfelügyelő és háznmester kartársakat, hogy folyó hó 17-én, vasárnap délelőtt 10 óraj kezdettel az egyesület helyiségében, Csapó ucca 34. szám alatt hivatalos órát tartunk, — amelyre úgy a tagsársakat, mint az érdeklődőket minél nagyobb számban elvárjuk. Kérjük mindazon tagtársakat akik tagsági igazolványaikat még nem kapták meg, feltétlenül jelentkezzenek tagsági igazolványaik átvétele végett.

Vezetőség.

— **Házasság.** Szép Márta és Clementis Győző MÁV tiszt Budapest, folyó hó 17 napján házasságot kötnek. (Külön értestítés helyett).

— **Tornavizsgálat és évzáró ünnepély a zsidó reálgimnáziumban.** Ma, vasárnap délután fél hat órakor tartja tornavizsgálatát a zsidó reálgimnázium. A vizsgálat után, melynek müsorát számos egyéni és csapat-mutatvány, szabad és szertorna, atlétikai versenyszámok és játékok teszik élvezetessé, dr Vág Sándor igazgató fog beszédet mondani s kiosztja a kiváló növendékeknek a pénz- és könyvjutalmakat.

x **Jó szabást és elsőrangu munkát** nyujt fehérnemü műhelyünk jutányosan. Kardos László cég.

— **Névmagyarositás.** Svarcz Gyula hajduböszörményi lakos családi nevét belügyminiszteri engedéllyel **Sebestyén Gyulára** változtatta át.

— **A Templomegyesület 83. L. Bethlen Kata és 97. L. Baltazár Kata tündérke és nagyleánycsapata,** ma, június hó 17-én, délelőtt 10 órakor az Ispotály templomban avatást tart. Az avatásra minden cserkész-szülőt és cserkészet iránt érdeklődőket szeretettel vár a csapatok parancsnoksága. Ugyan ezen két csapat ma délután határai kezdettel az ispotályi egyházrész tanácstermében (Ispotály-telep, Szegényház, I. emelet), műsorosdélutánt rendez, melyre minden érdeklődőt szivesen lát a csapatok parancsnoksága.

— **Az Országos Ügyvédszövetség debreceni osztálya,** június hó 19-én, kedden délután hat órakor tartja ezévi osztálygülését az ügyvédi kamara tanácstermében. Tárgyak: 1. Dr tunyogi Szücs Géza elnök megnyitója. 2. dr Böszörmény Béla ügyvezető alelnök évi jelentése. 3. Dr Ticz János pénztáros jelentése. 4. Esetleges indítványok. Az osztálygülés után társasvacsora lesz a nagyerdei Vigadóban, kedvezőtlen idő esetén az Arany Bika különtermében. Az osztálygülésre és a társasvacsorára ezuton hivja meg a kartársakat az elnökség.

— **Tornaünnepély a zsidógimnáziumban.** A zsidó reálgimnázium vasárnap délután félhat órakor az intézet udvarán tartja nagyszabásu tornavizsgálatát, amellyel évzáró ünnepélyét is egybekapcsolja. A változatos sport mutatványokban gazdag ünnepség 20 filléres műsorral tekinthető meg.

x **Mindenféle lakatos munkákat** szakszerüen készit, javit, autogénheggesztést vállal Horváth Ferenc müszaki üzeme, Dégenfeld tér 2. sz. Telefon: 1651.

BAKÓCZY KÁLMÁN
temetkezési vállalata. Kossuth ucca 17.
Temetéseket, exhumálásokat, s szállitásokat legolcsóbban eszközöl.
Élő preparált és műkoszorúk legolcsóbb beszerzési helye.

ANYAKÖNYVI HIREK

Születések: Báji Mihály földmüves, leány Margit. Puskás Miklós cipészsegéd, fiú Miklós. Pataki István napszámos, fiú István. Kovács Kálmán földmüves, leány Piroska.

Halálozások: özv. Szutor Ambrusné Csávás Juliánna ref. 52. éves, Haláp 46. Somogyi Vilma ref. 54 éves, Géza ucca 1. szám. Hajdok Rezső ref. 28 éves, Köröstarcsa. Fekete Antal ref. 23 éves Nyiregyháza.

Házasságok: Szilágyi István főtüzér—Mészáros Róza. Menyhért János Máv. fékező—Kindris Erzsébet. Török Imre napszámos—Magyar Zsuzsánna. Madai József napszámos—Murvai Mária. Borsos János villanyszerelő—Kovács Anna. Monoki István kőművessegéd—Czégény Zsófia. Adorján István szabósegéd—Rapcsok Zsuzsánna. Bereczki István földmüves—Kapitány Julia. — Szatmári József fűszerkereskedősegéd Szabó Erzsébet. Kökövics Mihály lakatossegéd—Uri Róza. Clementis Antal Máv. tisztv.—Szép Márta. Sólyom Károly fodrász—Erdős Erzsébet. Zakar István gazdálkodó—Lajter Vera.

Férfi öltöny tisztitása és vasalása **P 3.—**
WEISZ kelmetestő,
ARANY JANOS UCCA 20.

AKI MINDENÁRON MEG AKAR HALNI

Csepel, junius 15. Duhek Antal 59 éves gyárimunkás ma délelőtt megmérgezte magát. Egy idő mulva koresmába ment s leitta magát, majd boros fejjel kiment a Dunapartra s bevetette magát a vizbe. Kimentették s a mentők hordágyra akarták tenni, azonban birokra kelt velük. Csak 2 rendőr segitségével tudták megfékezni s lekötözni a hordágyra, ahol elalélt. Beszállitották a kórházba. Duheknek ez az ötödik öngyilkossági kisérlete.

— **Megrágalmazta a községi előljáróságot.** Markó János kisgazda 20 holdas földjéből az újlétai tanyáknál a község dülő utnak kihasított egy darabot, arra hivatkozva, hogy az a terület ugyis ut volt régebben. Markó, dr Miskolczy főszolgabiró előtt a panasznapon azt a kifejezést használta, hogy a községi előljáróság hamis adatok alapján nyerte meg a pert és kapta meg az utat az ő földjéből. Ezért a kifejezésért a biróság elé került rágalmazás miatt. — A debreceni törvényszéken szombaton arra a kérdésre, hogy miért sértegette meg az előljáróságot, egykedvüen jelentette ki: Az eke szarva mellett jártam én a gimnáziumba, oszt nem tudom jól megválogatni a szót. (Ez itt a baj csak). A tárgyaláson dr Fényes Endre ügyvéd bizonyitékokra hivatkozott, melyekkel azt kivánta igazolni, hogy a kisgazdának van igaza az előljárósággal szemben. A biróság el is rendelte a bizonyitékok beszerzését és a tárgyalást elnapolta.

Hortobágyi Körkép

kiállitását a Nagyerdőn meghosszabbitották. — Ne mulassza el megtekinteni.

NEM BÜNTETTÉK MEG A PÉKMESTERT, MERT AZ ANYJA VALLOMÁSA ALAPJAN TETT HAMIS FELJELENTÉST

Kohn Jenő debreceni pékmester ellen hamis vád miatt eljárást inditott az ügyészség, mert Karagy Sándor házmestert a rendőrségen azzal vádolta meg, hogy az ő kamarájából ellopott 10 mázsa fát. A házmester ellen bünvádi eljárás indult, de felmentették, mert igazolta, hogy a saját fáját vitte a pincéből. A biróság a felmentő itélet után átadta az ügyet az ügyészségre és igy készült a vádirat a pékmester ellen, de az anyja ellen is, mert az is azt állitotta, hogy a házmester fát lopott. A biróság a bizonyitási eljárás befejezése után felmentette Kohnt a vád alól, mivel az csak az édesanyja vallomása alapján, jóhiszemüen tett feljelentést a lopásról. A pékmester anyját azonban bünösnek mondták ki és vétség miatt 60 pengő pénzbüntetésre itélték. Az itélet jogerős.

TELJESEN RENDBEHOZTA A STADION TALAJÁT A VÁROSI KERTÉSZET

A mult hét vasárnapján a nagyszerüen sikerült lovasünnepély után az a téves felfogás terjedt el a városban, hogy a stadion talaja olyan rossz állapotban lesz, hogy azon a Bocskai—Bologna meccset nem lehet megtartani. Az ünnepély után a pálya talaját bizony kissé megrongálták a lovak szeges patái. A városi kertészet aztán egész héten egész csapat napszámossal gyeptéglázta a megrongált pályát és hengerelte. Hála az esős időjárásnak, a pálya talaja olyan állapotban lesz, hogy azon semmi nyoma ne mlesz az egy héttel még ezelőtt megrongált pályának, ugyhogy a pálya üde zöld szinben pompázik és egyenletes talajával ismét az ország legszebb és a legjobb futballpályájává válik. Egyébként a tegnapi nap folyamán már a kapukat is felállitották és most már igazi futballaréna benyomását kelti a stadion.

— **Hirek a rendőrségről.** A Kereskedők és Utazók Egyesülete panaszolta a rendőrségen, hogy a club helyiségéből két asztalteritőt elloptak. — Jakabovics Róbertnének az ebédlőjéből, a Garay uccai házától elloptak egy felöltőt. — Bálint Margit Péterfia uccai női divatszalonjából egy pizsamát loptak el. — Oláh Emma, Csap ucca 56. szám alatti lakásáról ruhanemüeket vittek el. A lopásokat besurranó tolvajok követték el, kézrekerítésükre megindult a nyomozás.

x **Japán rádió Debrecenben** nincs, de olcsóságáról meggyőződhet Mayer Emil okl. gépészmérnöknél. — Gyári készülékek bizományi raktára. Javitások, alkatrészek legolcsóbban. Villanyszerelés szakszerüen. Burgondia ucca 15. szám. Telefon 15-29.

SPORT

Ujpest-Austria 2:1

Bécs, junius 16. Ujpest—Austria 2:1 (2:1). Középeurópai Kupa mérkőzés, biró Scorsoni. *Ujpest első gólját Kocsis lőtte a mérkőzés 3. percében.* A 10. percben Sindelar 11-esből egyenlített. *A 31. percben P. Szabó büntetőrugásból szerezte meg az Ujpest győztes gólját. A második félidőben Sindelar az Austriának megitélt büntetőrugást nem tudta értékesitteni.*

Spárta-Hungária 5:4

Budapest, junius 16. Spárta—Hungária 5:4 (4:3). Középeurópai Kupa mérkőzés, biró Frankenstein, Ausztria. Hungária uti pálya. 10 ezer néző.

A Hungária a Középeurópai Kupa mérkőzések első fordulójának első mérkőzését saját otthonában játszotta nagynevü ellenfele, a prágai Sparta ellen.

A Sparta a kezdés után a 3.percben gólhoz jutott. A jobbszélső Hruska közvetlen közelről a kapuléc alá fejelt. A 10. percben Titkos az üres hálóba rugja a labdát. 1:1. Facinek, a cseh csatár éles lövése a kapu ellenkező oldalának felső sarkában kötött ki. (2:1.) A 20. percben a Hungária csatársora szép támadást vezetett, Turay éles lövése perdült a hálóba (2:2). A 23. percben Titkos megszerezte a Hungáriának a vezetést (2:3). A 26. percben Facinek ivelten küldte az üres kapuba a labdát. (3:3.) A 34. percben Neyedli váratlan lövésére Szabó vetette magát, de a labda a hálóba hullott. (4:3.)

A második félidő Hungária támadásokkal kezdődött. Az első gólt ismét a Sparta érte el az 5. percben. (5:3.) Később a játék teljesen ellaposodott. A 28. percben Turay szabadrugást rugott 18 méterről. A labdát lövés helyett balra passzolta Dudásnak, aki azt kapásból a háló felső sarkába lőtte (5:4). Szépen felépített Hungária támadások következtek, de lövőhelyzetben a csatársor rontott. A mérkőzés minden incidens nélkül zajlott le, amelyet Frankenstein biró jól vezetett.

—

Ma: a Bocskai első középeurópai kupamérkőzése

Bologna FC—Bocskai FC Bolognában — Odry megérkezett dr Brokes elnökkel — Hogy áll fel a csapat

A világbajnoki küzdelmek után a Középeurópai Kupamérkőzések felé fordul a figyelem, a Hungária és Ujpest már szombaton játszott, ma, vasárnap már a Bocskaira is sor kerül. A Középeurópai Kupáért Ausztria, Magyarország, Csehország és Olaszország négy legjobb csapata játszik a következő párosításban:

Bécsben Admira—Napoli, Budapesten Ferencváros—Floridsdorf, Bolognában Bologna—Bocskai, Kladnóban Kladnó—Ambrosiana, Prágában Slavia—Rapid, Torinóban Juventus—Teplitz. Már szombaton lejátszották a Hungária—Sparta és Bécsben Austria—Ujpest meccset.

A második forduló ugyanezen csapatok között egy hét mulva lesz.

A Bocskai másodizben játszik a Középeurópai Kupáért, 1932-ben játszott először és akkor Bécsben 3:0-ra, Debrecenben 4:0-ra kapott ki a Viennától. Akkor egy fárasztó dán és svéd tura után állott ki a Bocskai és dr Fejér és Vince sérült volt.

Most sem valami kedvező kilátások között áll ki a csapat, hiszen Gyulai sérülése óta nincs centerhalfja, Vágó is laborál még, de remélhetőleg vasárnapra fitt lesz, szintén tura után van.

Ugyanaz vezeti a mérkőzést a csehnémet Kriszt személyében, aki a Bocskai 1932-es kupamérkőzéseit vezette korrektül. Ha megy a Bocskainak, győzhet, de döntetlent mindenképpen elérhet, ha nem megy, ha a szokott blazirtan játszik, akkor az a kérdés, hány góllal kap ki. Ugy kell játszania a Bocskainak, hogy idehaza a következő mérkőzésen ne nagy hátránnyal álljon ki, sőt inkább előnnyel.

Bizva a debreceni fiuk tudásában, hogy átérzik a nagy jelentőséget, a nagy tétet, tisztes eredményt érhetnek el, hiszen a csapat jó, tud és az olaszok ellen, ha a védelem nem inog meg, a csatársornak gólokat kell lőnie. Aggódó szeretettel és bizalommal várjuk a bolognai eredményt. A Ferencvárosnak aránylag könnyebb csapat, a bécsi középcsapat, a Floridsdorf jutott ellenfélnek és remélhetőleg győzni is fog.

ÉJSZAKAI JELENTÉS BOLOGNÁBÓL

Mint már jelentettük, Odryt a Bocskai vezetősége leszerződtette és már az FC Bologna ellen a centerfedezet posztján be is fog mutatkozni. Az ujonnan leszerződtetett játékos dr Brokes Győző, a Bocskai elnökének kiséretében elutazott Bolognába és mint telefonon értesültünk, tegnap este megérkeztek. A Bocskai játékosai az uj centerhalfot nagy szeretettel fogadták és erősen fogadkoztak, hogy a mai meccsen nem hoznak szégyent Debrecenre és mindent elfognak követni, hogy a meccset megnyerjék. A játékosok már teljesen kiheverték a világbajnokság és az utána játszott turamérkőzések fáradalmait és teljesen felkészülten, jó kondicióban várják a délutáni mérkőzést.

A csapat felállitása a következő: Alberti — Vágó, Janzsó — Palotás, Odry, Szaniszló — Markos, Vince, Teleki, Eöry, Hevesi. Tehát nem a fiatal Dóczé fog szerepelni a balszélső posztján, hanem a jó kondicióban levő, teljesen egészséges Hevesi.

Feloszlott a Debreceni Textil SC

A Debreceni Textil SC, amely a mult évben a bajnokság harmadik helyezettje volt és a legjobb debreceni csapat, ezidén nem szerepelt oly sikerrel. Az egyesület választmánya pénteken ülést tartott s ezen kimondották, hogy *az egyesület beszünteti működését és feloszlik.* A Textil II. már ki sem áll ma a DMTE ellen.

A Textil megszünése szomoru és fájdalmas sportszempontból, mert egy jó játékerőt képviselő együttese dől ki a küzdők sorából.

—

A MAI PROGRAM

Kaposvárott lesz ma az első osztályozó az ETC és a Somogy között annak eldöntésére, hogy ki lesz a jövő évre elsőosztályu. A Somogy győzelme várható.

Debrecenben csak egy II. osztályu mérkőzés lesz, a Debreceni Postás—Veinberger Cipőgyár FC a dohánygyári pályán délelőtt 11 órakor. A DMTE—Textil II. mérkőzés elmarad.

A DVSE II. Derecskén játszik a MOVE ellen bajnoki mérkőzést.

A DVSC csapata Békéscsabán játszik vasutasbajnokit a Csabai MÁV-val, a DKASE Berettyóujfaluban barátságos mérkőzést játszik a BUSE ellen.

INSÉGAKCIÓS PÓTFILLÉREK A BOCSKAI—BOLOGNA MÉRKŐZÉS JEGYEIHEZ

A Bocskai a maga részéről is hozzá kiván járulni az inségakcióhoz, annál is inkább, mert hiszen uj otthonát, a stadiont tudvalevőleg jórészt inségmunkából épitették meg. A Bocskai—Bologna mérkőzésen igy a jegyeknek a plakátokon feltüntetett árához pótfillérekat számitanak, még pedig minden ülőhely után 6 fillért, minden állóhely után 4 fillért.

A jegyelővétel a Svetits bérpalotai dohánytőzsdében már megkezdődött és a rendkivüli érdeklődésre tekintettel nagyon ajánlatos, hogy mindenki váltsa meg mennél hamarabb a jegyét.

MA LESZ A KISOK BAJNOKI USZÓVERSENYE A NAGYERDEI SPORTUSZODÁBAN

A KISOK keleti kerülete ma délelőtt 9 órakor tartja bajnoki uszóversenyét a nagyerdei sportuszodában. A versenyen eldöntésre kerülnek a KISOK keleti kerületének 1933—34. évi uszóbajnokságai és stafétái.

A DKASE

Berettyóujfaluban játszik ma barátságos mérkőzést, melyre az alább felsorolt játékosok indulnak Nagy Dániel cégtől: Felföldi, Hevesy, Tolnay, Szabó, Böör II., Böör I., dr Kiss, Kemény, Ökrös, Buttkay II., Hegedüs, Gál és Fésüs. Indulás 13 óra 30 perckor. Pontos megjelenést kér a vezetőség.

FELHIVÁS

Felkérem a DMTE ifjusági játékosokat, hogy vasárnap délután 2 órára felszerelésükkel a dohánygyári pályán jelenjenek meg. Intéző.

KÖZGAZDASÁG

TERMÉNYTŐZSDE

A határidőpiac hivatalos árfolyamai: Buza juniusra 12.65—12.67 októberre 15.67—15.68. Rozs októberre 9.98—10.00. Tengeri juliusra 10.36—10.38, augusztusra 10.75—10.78.

A budapesti árutőzsde hivatalos árfolyamai: Buza tiszai 77 kg-os 12.70—12.95, 78 kg-os 12.80—13.05, 79 kg-os 12.90—13.15, 80 kg-os 13.00—13.25, felsőtiszai 77 kg-os 12.55—12.65, 78 kg-os 12.65—12.75, 79 kg-os 12.75—12.85, 80 kg-os 12.85—13.00.

Rozs 5.90—6.10, tak. árpa I. 12.00—12.50, zab I. 13.80—14.00, zab II. 13.40—13.60, tengeri 10.50—10.60, korpa 11.30—11.50.

A *készáruvásáron* buza nem változott, rozs 10 fillérrel drágább, zab 40 fillérrel olcsóbb, tengeri 10 fillérrel drágább.

DEBRECENI TERMÉNY- ÉS TAKARMÁNYPIACI ÁRAK

Buza 13.00—12.50—12.00 és a boletta, rozs 7.00—6.50—6.00 és a boletta, árpa 11.00—10.50, zab 13.00—12.80, tengeri 10.50—10.30—10.00—9.50, hibás 9.00—8.60, lucerna 6.50—6.00—5.70—5.50, széna 7.00—6.60—6.40—6.00—5.50—5.00—4.50, lóhere 5.80, alomszalma 2.00—1.60, rozsszalma 2.00.

Piaci árak

Élőbaromfiárak: Kövér pulyka kg. 70—80, kis liba drb 140—180, kövér liba kg. 90—100, kis kacsa drb 20—60, kövér kacsa kg. 08—90, tyuk párja 280—360, jérce párja 200—250, sütnivaló csirke párja 140—180, rántanivaló csirke párja 70—110, tojás drb 4—4.5 fillér.

Gyümölcspiaci árak: Körte kg. 22—30, cseresznye kg. 16—50, meggy kg. 8—26, kajszinbarack kg. 50—70, földieper, szamóca kg. 32—40, málna kg. 40—50, citrom drb 4—7 fillér.

Konyhakerti vetemények árai: Vereshagyma kg. 10—12, rózsa burgonya uj kg. 8—12, vegyes burgonya kg. 3—4, fejeskáposzta drb 8—20, kelkáposzta drb 6—15, karfiol drb 15—40, kalarábé csomója 6—8, petrezselyem csomója 4—6, sárgarépa csomója 4—6, zöldbab kg. 16—20, szemes borsó literje 28—32, zöldborsó kg. 24—26, ugorka drb 3—15, spenót csomója 4—5, saláta fej 1—2, zöldhagyma csomója 3—5, gomba csomója 6—10, paprika drb 3—5 fillér.

Lisztárak: Buzaliszt 00-ás kg. 32, 0-ás kg. 32, 2-ős kg. 30, 4-es kg. 26, 6-os kg. 24, 8-as kg. 20, buzadara kg. 36, rozsliszt kg. 18—22, korpa kg. 8 fillér.

HIRDETMÉNY

Értesitem az érdekelteket, hogy az 1929. évben Aczél uccán, Andrássy uton, Balogh Mihály uccán, Bánffy uccán, Budai Ézsaiás uccán, Bujdosó uccán, Csigekert uccán, Déli soron, Diófa uccán, Diószegi uton, Domahidy uccán, Dózsa uccán, Egyletkert uccán, Epreskert uccán, Erdősoron, Vilmos császár uton, Erőss Lajos uccán, Gázgyár uccán, Ghilányi uccán, Hadházi uccán, Hajduböszörményi uton, Hétvezér uccán, Hungária uccán, Huszár uccán Huszár Gál uccán, István uton, Jánosi uccán, Kassa uton, Károly Ferenc József uton, Kishegyesi uton, Könyves Tóth Kálmán uccán, Legányi uccán, gróf Leiningen uccán, Létay uccán, Lónyai uccán, Margit uccán, Mikepércsi uton, Monostorpálya uton, Nádor uccán, Ovoda uccán, Pozsonyi uton, Ruyter uccán, Salétrom uccán, Sámsoni uton, Szabó Kálmán uccán, Szanatóriumi uton, Szegfü uccán, Szepesi uccán, Széchenyi uton, Szoboszlói uton, Szotyori uccán, Temető uccán és a Vilmos császár körúton végzett járdaburkolási és ezzel kapcsolatos munkálatok költségeinek telkek szerinti szétosztása elkészült és azt a városháza I. emelet 15. számu helyiségében 15 napi közszemlére kitettem, ahol a kivetések a hivatalos órák alatt (8—14 óráig) megtekinthetők.

Az érdekeltek a kivetés ellen 15 napon belül észrevételeiket irásban adhatják be a polgármesteri iktatóba.

Polgármester.

Hotel August Abbazia

Szobát teljes ellátással 9 pengőért. Pengőben Budapesten kifizethető. Felvilágositást nyujt fenti szálloda és Auguszt Cukrászda Budapest, I. Krisztina tér 3.

TISZÁNTÚLI KISGAZDA

A DEBRECZEN KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ VASÁRNAPI MELLÉKLETE

Kiküszöbölendő hibák

Ha valahol, úgy Magyarországon, a mezőgazdasági termeléssel együtt él a nemzet. A magyar földben dobog a nemzet szíve, ebbe kapcsolódik lelke. A jó termés megelégedést vált ki a termelőben, renményt a kereskedőben, munka alkalmat az iparosban és olcsóbb megélhetést a tisztviselői karban. Ebben rejlik a magyarázata annak, hogy az agrár elem állandóbb, ellentállóbb és a szélsőségektől tartózkodóbb. Logikusan következik tehát az, hogy azon államokban, ahol a nagyobb tömeg földmivelő, ott az ezekre épített társadalom szilárdabb alapokon nyugszik. Éppen ezért elég, mint napjainkban is két hónap mostoha időjárása, hogy az elkövetkező tél elé gonddal teljes arccal nézzen minden osztálya a társadalomnak.

Nem helyes tehát, ha olyan hibák nyilvánulnak meg a mezőgazdasági életben, amelyek a természet mostohaságát még tovább fokozzák. Ime ezek közül néhány, melyek mindenike közismert.

Makón a hagymatermelés értékesítése céljából szindikátus, azaz értékesítő társaság alakult. Árucikket jót választott, mert a magyar hagyma vitamintartalma, íze és tápláló értéke felülmulja bármelyik külföldi hagymáét. Kis mennyiségben nagy savtartalma a hordós halak konzerválásához az egész világon páratlanná teszik. A makói hagymának éppen ezt a tulajdonságát akarták a mult század végén azzal kihasználni, hogy az egyiptomi olcsó, tartalmatlan hagymát nagytételekben, mint magyarországi hagymát adták el. Ezzel hosszú időre elrontották a makói hagyma jó hirnevét. Ennek a bünös manipulációnak némi helyrehozatalához évtizedek kellettek. Ez alatt azonban a termelők egész sora jutott koldusbotra.

Most, amikor külföldön javult az ár, jött a szindikátus. Kaptak a termelők sok igéretet és kevés pénzt. Olvkeveset, hogy még a termelési költségek sem térültek meg. A szindikátus!? Nohát az jobban járt, mert kerekszámban **négyszáz százalékos hasznot könyvelt el.** Hogy miért kellett ennek így történnie, azt igazán megérteni nem lehet. Nem lehet annál inkább megérteni, mert az állam háztartását nagy adóival támogató tisztességes magyar kereskedő súlyos és válságos órákat él át. Erre szükség van, mint áru elhelyezőre, piacszerzőre és adófizetőre. És ezektől és a termelőktől egy ad hoc társaság vegye el a legális megélhetést.

A mezei kerti mivelésből lépjünk át az állattenyésztés terére. Itt is találkozunk olyanokkal, akik akkor is bőven aratnak, ha egész nyáron át nem esik egy szem eső sem. Elég utalnunk a szérumkartelre. A Phylaxia és Laboratórium gyártják azokat az oltóanyagokat, amelyekre baromfi koleránál, sertéspestisnél, nagy állatok lépfenéjénél oly szüksége van a gazdának.

Egész Európában Magyarországon vannak a legmagasabb szérumárak. Ismét csak azt kérdezzük miért!? Csak nem azért, hogy a szérumgyárak igazgatóinak javadalmazásában is mi tartsuk a világ, de legalább is az európai rekordot?

A készpénzfizetés ellenében 68 pengőért, hitelbe 72 pengőért adott szérum árat a gazdák nem képesek megfizetni, minek erdménye a sertéspestis terjedése. A földmivelésügyi minisztérium hivatalos adatai szerint április 1 és 15 között sertéspestissel fertőzött volt 135 járás 446 községe 2337 udvarral, a szaporulat a megelőző kimutatáshoz képest 835 udvar volt. És ez azóta valószinüen tovább fokozódott. Sok szegény embernek egy évi zsirozója, összességben az állam nagy vagyona kerül így dögtérre.

Ugyancsak magán hordja a kritikát a tőzsde manővere.

Nem arattunk 1933 nyara óta. Az akkor learatott termés a fizetni valók sokasága miatt kicsuszott a gazdák kezéből. Hogy a még itt-ott a gazdák kezén lévő készlet is mennél hamarabb gazdát cseréljen, heteken át ráijesztettek azzal, hogy az uj termésig el kell adni az ó buzát, annak nem szabad a magtárban az ujat bevárni, mert lészen rekvirálás, büntetés, boletta megvonás stb. stb. Ugy látszik meg volt a hatása az ijesztésnek. Legalább erre mutat az, hogy az aratáskori **79 pengős buza ára a közelmult napokban elérte a 16 pengőt, sőt egyes piacokon a 18 pengőt is.** És most ismét esik az ára lefelé, már 13 pengő körül jár. Igen, mert jön az új búza, tehát valahol és valakinek keresni kell azon is. Lesz jövő tavasszal 20 P körüli búza, de abból akkor az ez évihez hasonlóan ismét nem lesz a gazda kezében eladható.

Ember legyen a talpán az, aki a budapesti gabonatőzsdének azon munkásságát megtudja magyarázni, amelylyel a magyar gazda érdekeit szolgálja.

Fejezzük be észrevételeinket egy helyi vonatkozásu dologgal. **A búzaértékesítés a gazdára nézve akkor járna haszonnal, ha külföldi relációban közvetlenül adhatná el.** Ezt valamikor normális haszonért az Istvánmalom és sok igen jónevü terménykereskedő elvégezte Debrecenben. Ezeket a régi, megbizható és jónevü cégeket a különféle korlátozásokkal sikerült, hogy durván mondjuk, agyonütni és az egész kivitelt néhány nagy cég kezébe terelni.

Érezték a gzadák, hogy itt nincs valami rendjén. Hiszen tudnak ők nemcsak termelni, hanem előírt minőségben eladni is. Egyik jól képzelt és kiváló debreceni gazda Horváth András, az elsőrangu kereskedői érzékkel meg áldott Faltayval lépéseket tettek abban az irányban, hogy közvetlenü szállitsanak a külföldre. Fáradtságot nem ismerő sok utánjárással, mint morzsát kis részletekben harminc és egy néhány vagonra adtak nekik kiviteli engedélyt. És ők lebonyolították úgy a kivitelt, hogy egyetlenegy szállítmányukat nem észrevételezték, vagyis ahogy az üzleti életben mondják, nem „anstandolták". Pedig legtöbbjét Dereckétől Böszörményig kisemberektől vették össze. Tehát a dolog erkölcsi része annyira jó volt, hogy **a svájci átvevő cég még köszönetét is tolmácsolta a korrekt szállitásért.**

Ezzel azonban nem zárult a munkásságuk, mert a hasznot a termelőnek juttatták és ezzel elérték azt, hogy Magyarországon a legnagyobb árat ők adták a termelőknek. Mindezeknek a sikereknek a hatása alatt Hajdu, Bihar és Szabolcs vármegyék gazdái a Mezőgazdasági Kamarában népes értekezletet tartottak, a szép és egészséges megmozdulás szélesebb alapokon való kibontakozásáért. Azonban és tudomásunk szerint, eddig eredménytelenül.

Nem részletezzük azt, hogy Budapest külsőségein az egyik ucca egyik oldalán **a hatóságilag irányított tej literje 30 fillér, a másik oldalon ugyanaz 18 fillér.** Észrevételeinket zárjuk azzal, hogy még mindig sok a kiküszöbölendő hiba.

cs. Péterffy József

Az aszály

Az idei katasztrófáli aszály mindenesetre tanulságos és figyelmeztető arra, hogy itt van a tizenkettedik óra és végre meg kellene valósítani a száz éves álmot, — a Duna-Tisza csatornákat, — hogy ezáltal kevésbé legyünk kitéve az időjárás szeszélyeinek, mostohaságainak. —

Most nem akarok arról írni, hogy mi mindent lehetne ezen az áldott magyar földön megtermelni, — ha vizünk volna, — nagyon hosszadalmasnak kellene lennem, nagyon messzire el kellene kalandoznom írásommal, csak anynyit jegyzek meg, hogy ha a Nagyalföldünkön víz volna, hát akkor itt valóságos csodákat lehetne csinálni.

A kinaiak évezredekkel ezelőtt megcsinálták a „Nagyfalat", ami valóban **nagyszabásu mű, oly nagy szabásu, hogy állítólag, ha a holdban laknak élőlények, ez az egyetlen földi emberi mű, ami onnan szabadszemmel is látható. A Duna-Tisza csatornázás mégis csak kisebb szabásu mű lenne, rendelkezésre állana a technika vivmányai is, fogjunk tehát hozzá egyszer már a mi kis magyar fajunk megépitéséhez.**

Már a legrégibb ókorban is csak ott lehetett szó kulturáról, és a termelés valamint a művelődés fejlődéséről, ahol víz volt, vagy ahol a mesterséges öntözés lehetősége fennállott. De a mai világban is láthatjuk, hogy csak ott lehet az intenziv termeléssel foglalkozni, ahol viz, vagy vizmüvek, csatornák vannak. Példa erre Hollandia, vagy a magyar földön megtelepedett bolgár kertészek.

Addig is pedig, míg a várva-várt csatornák meg nem épülnek, be kellene rendezkedni a lehetőségekhez képest bővizü kutakkal és öntöző művekkel.

De volna egy másik megoldás, amely víz és öntözés nélkül is csökkentené az aszály katasztrófális csapásait.

Van nekem egy jó barátom, aki lelkes farmereskedő, kertészkedő ember s aki kis házikertjében reggeltől estig fáradhatatlanul szorgalmaskodik, úgy hogy kietlen szaharai homokon, gyönyörü kis oázist létesített. Felveszi magára a rossz farmer ruhát és irtja a rovarokat tüzzel-vassal, minden rendelkezésre álló eszközzel földben és föld felett, — pusztitja a gyomot, a gazt. Földjét felforgatja egy méter mélyen, forgatás közben könyörtelenül pusztítva a cserebogárpajorokat, lófércket stb. Forgatott földjében gyümölcsfákat szőlőt és főképen őszibarackot nevel és termel csodás eredménnyel. A fák közeit kihasználja kapás növényekkel. Nézem mostanában például a tengerijét. Amíg a legtöbb helyen teljesen el van sülve, vagy csak sinylődik a szárazság következtében, — addig az ő tengerije 100—120 cm. magas, haragos zöld szinü, erős, egészséges, fejlődés képes. Igen mert ha kapával bele vág az ember a földbe, az teljesen nedves, nyirkos, mert a forgatott föld még a téli elolvadt hóvizet mostanáig is elraktározta s így a növények a tartalékolt nedvességből a szárazság dacára nagyszerüen tudnak táplálkozni.

Tudom, hogy lehetetlenség a mai viszonyok mellett 100 és 1000 holdakat felforgatni, — de a kisgazdák kis földecskéjüket, ha nem is egyszerre, de fokozatosan fel kellene, hogy forgassák, — amikor is egészen más termés-eredményeket érnének el, mint a mai nagyon gyenge eke kaparásokkal. A helyzet ugyanis ma az, nagy általánosságban, hogy a gyengén megmunkált föld és az elszórt mag terméseredménye nulla értékű, — különösen ilyen **aszály esetén** — tehát ezt a munkát is hiába csináltuk, holott ha alapos munkát végeznénk, akkor mégsem érne bennünket annyi csapás. A földforgatás aztán néhány esztendei időtartamra szólna. Természetesen ehhez olyan árpolitika szükségeltetne, amely összhangba hozná a nagy és fáradságos, esetleg költséges munkákat, a megtermesztett portékák áraival.

Nagylaki Károly
kertész.

A kisgazdák kedvezményes áru muhar-, köles-, száznapos tengerimagot kaphatnak kamatmentes kölcsön formájában

Az elmult hónap rendkívül száraz időjárása a gabona és takarmányvetésben, nemkülönben a legelőkön olyan károkat okozott, hogy azok termése részben, vagy egészben megsemmisült és attól lehet tartani, hogy a kisgazdák egy része takarmány hiány miatt kénytelen lesz az állatállományát elveszteni. Ezt a rendkivüli hátrányos helyzetet megelőzendő feltétlenül kívánatos, hogy a már kiszántott, vagy ezután kiszántásra kerülő gabona és takarmány területek rövid tenyész idejü *takarmánynövények magjával vetessenek be, továbbá mindenütt, ahol az előfeltételek adva vannak, a korán lekerülő termények területe azonnal leszántassék és azok ugyancsak rövid tenyész idejü takarmány növények magvával vetessenek be.*

A m. kir. Földmivelésügyi miniszter úr ebből a célból az m. kir gazdasági felügyelőség útján *az 1-50 holdas gazdák és bérlők részére 1935 október hó 15-én visszafizetendő kamatmentes kölcsön formájában kedvezményes áru muhar, köles, szudáni fű, csalamádénak való tengeri és 100 napos tengeri magot bocsát rendelkezésre.*

Felhivom azokat, akik ebben a kedvezményes takarmány vetőmag akcióban részesedni kívánnak, hogy ezirányu szándékukat az elsőfoku közigazgatási hatóság Kossuth ucca 20 sz. földszint 46 számu szobájában folyó hó 20-áig jelentsék be.

A városi elsőfoku közigazgatási hatóság.

Debrecent még nem fenyegeti közvetlen az egyke és egyse veszedelme

Csökkent a születések száma, eső tendenciát mutat a népszaporulat -- Gazdasági okokra vezethető vissza a néptelenedés -- Államnak, egyházaknak kell az élre állani, hogy gátat vessenek -- Dr Láng Sándor egészségügyi főtanácsos nyilatkozott a kérdésről

A hidasi eset után ismét felfellángolt országszerte az a nemes mozgalom, mely a magyar tájak elnéptelenítését szándékszik megakadályozni. Egymás után szólalnak meg legilletékesebb tényezők, országrészek vezető egyéniségei nyilatkoznak, ankéteznek, hogy gátat vessenek ennek a nemzetírtó sebnek. Legutóbb Ravasz László református főpap nyilatkozott ebben a kérdésben s nyilatkozata után valamelyes megnyugvás szállotta meg a lelkeket, hogy talán még sincs olyan közel a veszedelem, mint a hidasi esetből kommentár nélkül értette az ország közvéleménye. *Ha azonban nincs is közvetlen nagy veszély országos viszonylatban sok helyen, mégis tény az, hogy az egyke és egyse igen tekintélyes pusztulást végez népességünkben és különösen a dunántuli szintiszta magyar vidékeken grasszál ez a gyilkos tünet igen veszedelmes arányokban.*

Minket debrecenieket jelen pillanatban nem érint közvetlen veszedelmes formában az egyke és egyse kérdése, de bizonyos, hogy nálunk is bajok vannak. Bajok, minden kétséget kizáróan, amelyeken segíteni országos érdek. Legutóbb Bethlen István gróf éppen Debrecenben mondotta azt, hogy esetleges revizió esetén legnagyobb baj volna az, ha majd már nem lesz kinek revíziót csinálni. *A nemzet élete, a nemzet jövője nem tűr halasztást, az utolsó segítési lehetőségek óráit éljük, nem szalaszthatjuk el az alkalmat és fel kell ébrednie minden jó érzésű magyar embernek, elsősorban állami és egyházi vezetőségnek, hogy megakadályozzuk a nemzet élete ellen vétő cselekedetek sorozatát.* Sokan hangoztatják, jól esik hallanunk, hogy mi életképes, nagyjövőjű nemzet vagyunk, hát bizonyítsuk be, hogy itt nemcsak frázis a nagy jövőt hirdetés, de szent valóság és legbensőbb állami érdek.

Debrecennel kapcsolatosan első sorban felkerestük az anyakönyvi hivatalt, hogy felvilágosítást kapjunk a népesedésről és az egyke-egyse kérdéséről.

Dr. Tolnay Elemér, aki egyébként éppen most ünnepeli csendben anyakönyvi munkásságának tiz esztendős jubileumát, készséggel áll rendelkezésünkre. Az ő kezén mennek keresztül azok a száraz adatok, melyek beszédes bizonyságai a nemzeti népességünk szaporodásának.

— Azt nem mondhatom, hogy katasztrófális a debreceni helyzet ebből a szempontból, de tény az, hogy itt is bajok vannak. Méltóztassék megnézni a legutolsó esztendőknek statisztikai adatait, azok mindennél beszédesebbek. **Míg 1929-ben 3115 volt a születések száma, addig 1933-ban már csak 2794. És míg 1929-ben házasságot kötött 879 pár, addig 1933-ban már csak 732 pár.** Két számadat csupán, de ha a dolgok mélyére nézünk, sokat beszél ez a két adat. Ne méltóztassék elfelejteni, hogy Debrecen lakossága évről-évre gyarapszik, még pedig első sorban nem születések révén, hanem beköltözéssel. Felnőttek, legtöbbször családos párok költöznek be és mégis csik a születések száma. És ez az eset már az egyke, esetleg az egyse térhódításának tudható be...

El kell gondolkozni a két adat fölött, az bizonyos. Még nincs katasztrófa, de az előszele már itt van. Keressük az okot, lássuk azokat az adottságokat, melyek előmozdítják ezt a néppusztító veszedelmet. Mivel első sorban különösen a városi lakosságot tizedeli ez a baj, nem mellőzhetjük a kérdés minden oldalról való megvilágosítását. **A debreceni anyakönyvi adatok azt bizonyítják, hogy a középosztálynál, tisztviselőknél, iparosoknál van meg a legnagyobb mértékben a gyermekáldás hiánya. Ahol ma is öt, hat gyermek van, ott legtöbb esetben olyan súlyos a nyomorúság, ami a gyermekek neveltetését, gondozását már már lehetetlenné teszi.** A szegényebb néposztálynál még ma is nagy a születési szám, az elproletárizálódás rohamlépésben fenyegeti a városi lakosságot, mert a középosztály részéről erősen csökken az utánpótlás. Ennek a csökkenésnek pedig a nehéz gazdasági viszonyok az okai. **A mai tisztviselő, kinek a családi pótlékok állandó csökkentésével élete már amugy is a létminimumra szállott, nem képes családfenntartásra áldozni, mert nincs miből.** Tizenkét pengő a feleség után, hat pengő gyerekek szerint olyan összeg, ami korántsem közelíti meg az eltartás gondjával járó kiadásokat. **Mikor csökken évről évre a bevétel, ugyanakkor a kiadások toronymagasra hágnak. Ma tisztviselő ember általában középosztálybeli ember harmincon innen alig gondolhat házasságra, holott mégis csak a házasság az alapja a gyermekáldásnak.** A fizetések végnélküli apasztása a család számára legtöbb esetben csak nyomort jelent. Mikor iskoláztatás, ruha-költség, megélhetés olyan súlyos és nyomasztó gondokat ró a lakosságra, nem is lehet kívánni, hogy ez a gyermekáldás növekedő tendenciát mutasson. **Külföldön alig van kultúr nemzet, ahol olyan súlyos volna az iskoláztatás költsége, mint nálunk. Túl magas tandíjak, magas könyvárak, még a legutóbbi áresökkentés mellett is olyan súlyosak, melyekhez fűtési, füzet és más költségek hozzáadását tekintve elrettentő a szülőket attól, hogy a régi idők hat, nyolc gyermekáldását vállalni mernék.**

Más oldalról az áldatlan lakásviszonyok is befolyásolják a gyermekáldást. **Ma már közismert tény, hogy a gyermekes családok alig kapnak drága pénzért is lakást. Az első kérdés az legtöbb esetben, hogy van e gyerek. És ha gyerekről számol be a lakást kivenni szándékozó, már szóba se állanak vele. Ismerünk olyan lakásokat, melyek évek óta üresen állanak csak azért, mert gyermekes családoknak nem adják ki.** Mintha az egész társadalom össze esküdött volna a gyermekáldás ellen és mindenki büntetni akarja azokat a családokat, ahol gyermek van. Illetékes köröknek módot kell találni arra, hogy ezek a nevén nem nevezhető visszaélések és vétkek a nemzet ellen orvoslást, ha kell megtorlást kapjanak. **Hozzanak törvényt ha kell arra, hogy a gyermekes család lakást kapjon, büntessék azt, aki nem hajlandó gyermekes család részére lakást adni.** Mindaddig, míg meg nem oldják ezeket a súlyos kérdéseket, hiába való minden kisérletezés. Biztosítsák a megélhetését a leendő gyermekeknek, a legminimálisabb létfenntartási lehetőségeket adják meg, **akkor nem lesz olyan nagy a veszedelem, hiszen a családok, a szülők ma is várnák, szeretnék, óhajtanák a gyermekáldást, kiben életük folytatását, a nemzet jövendő alapjait látják.**

Ezzel a kérdéssel kapcsolatosan felkerestük dr. Láng Sándor egészségügyi főtanácsost, városi tiszti főorvost. Megkérdeztük, hogy miben látja az egyke és egyse kérdésének megoldását debreceni és országos viszonylatban egyaránt. Kérésünkre az alábbiakban foglalta össze a kérdést és a kérdésnek helyes megoldását dr. Láng Sándor.

— Az egyke kérdése olyan nagyfontosságú, hogy annak elhanyagolása a nemzet fája gyökerének elsorvadását jelentheti. Közismert tény, hogy hazánknak vannak olyan magyar lakta területei, ahol a népesség a kihalás útjára lépett. Megszünt a gyermekáldás, megszünt a produktivitás, megszünt az utánpótlás. És ennek az utánpótlásnak a hiánya jelenti aztán azt, hogy a meg nem született magyarok helyére idegenek kerülnek. 1927-ben Pécset tartott országos orvos kongresszuson Keresztes-Fischer Ferenc, akkori baranyavármegyei főispán megrázó erővel rajzolta meg Baranyavármegye magyar népének pusztulását. A pécsi Egyetem tanári kara akkor elindult az egyke miatt elnéptelenedő magyar községekbe, felvilágosító propaganda előadásokat tartottak. A nép közvetlen vezetői és tanácsadói, papok és tanítók szintén ennek a szent ügynek szolgálatába állottak. **Ezekben az időkben úgy látszott, hogy Baranya vármegye népe észre és jobb belátásra tér, azonban az elkövetkező évek megcáfolták ezeket a hiedelmeket.** Szomoruan kell megállapítani, hogy hazánk területén még most is sok ilyen elnéptelenedő sziget van, ahol az egyke nemzetünket sorvasztja és pusztító hatását igen érezhetően ki tudjuk mutatni. Ez a tény aztán a közegészségügyünk felsőbb vezetőségét is akcióra indította. **Közismert tény, hogy az a nemzet, amely 0.5 százalék utánpótlást nem produkál, az a környező népek nagy szaporaságával szemben nem állhat fenn.** Elpusztul kérlelhetetlenül. Éppen azért minden községben és faluban, városban meg kellene kongatni a harangokat ennek a veszedelemnek a kiküszöbölésére, mint mikor tűz van, ha jön az árvíz, meghúzzák a harangokat.

— Az itteni végpusztulásnak kezdetén sem maradhatunk tétlenül és fel kell rázni nemcsak a magyar népet, hanem a magyar nép sorsával foglalkozó legfelsőbb illetékes tényezőket is. **Nem gondolok büntető szankciókra, hanem népünk gazdasági nyomorúságának enyhítésére, különösen a föld népének, a gyermekáldás legfontosabb rezervoárjának megsegítésére.** A mai adóztatás, a kartell áraktól megszabott életfeltételek: ruházkodás, táplálkozás, háztartási eszközök és cikkek beszerzése, neveltetés, általában olyan terheket ró a gyermekes családokra, hogy azok egyenesen kibirhatatlanok. Miként képzeli el a legfelsőbb vezetőség azt, hogy egy három, négy gyermekes hivatalnok ember, vagy gazdálkodó a mai merkantil árak mellett családját társadalmi állásának megfelelően tudja ruházni, táplálni, iskoláztatni. Eltekintve attól, hogy a legtöbb család életeredményének, a ház- és földvagyonnak pusztulása mindannyiunk által ismert. **Azok a források, melyekből egy nevelő szülő meríthet, bedugultak. Semmi sem értékesíthető, minden agyon van terhelve. Gond és kétségbeesés nem alkalmas arra, hogy az emberekben a gyermekáldás útjára terelje a család szentségének gondolatát.** Véleményem szerint mindaddig, amíg a magyar nemzet ősforrásait, amelyekből a nemzetfenntartó erő fakad, a mai lehetetlenül nyomasztó életfeltételek eliszaposítják, mindaddig, míg a magyar őserő forrásának medencéjét erélyes kézzel, bátor beavatkozással ki nem tisztítják, nem remélhető sem az egyke, sem az egyse kérdés eredményes megoldása.

— Ugy értesültem, hogy Mussolini programjának vezérmotivuma az olasz nép számának gyarapítása és e célból első teendője a családvédelem. Nálunk a családvédelem elhanyagolható mennyiség. Ezrével élik világukat erős, egészséges, fiatal, jól táplált agglegények és anyaság számára alkalmas, egészséges, szép, tehetséges női alkalmazottak. Az a baj, hogy mindkét fél félti önállóságát és keresetét. Ezek adót alig fizetnek. **Velük szemben az élet gondjaiban megrokkant, sötéttekintetü, kétségbeesett több gyermekes szülők ezreit láthatjuk, akik bizonytalanul néznek a jövőbe, nem a maguk, hanem gyermekeik sorsa miatt.**

— Az egyke kérdés véleményem szerint nem a lelki fertőzöttség kérdése, hanem gazdasági kérdés. Vannak ugyan területek, ahol éppen a vagyonos osztályok körében mutatkozik az egyke, vagy az egyse. Ezeknél az államhatalom könnyű szerrel alkalmazhatna retorziókat és észretéríthetné hathatós példa statuálással az emberi kapzsiságnak és önzésnek ezen emberpédányait. Elég volna a vagyon öröklésének szabályozásával észretéríteni őket, hogy a gyermekáldással anyagi szempontból is jobban járnak, eltekintve az erkölcsi szempontok érvényesülésének boldogító tudatától.

— Véleményem szerint ha az államhatalom egyesülve a lelki vezetés tényezőivel pontosan megállapítja vidékről vidékre ennek a kórnak a diagnózisát és elhatározó szerepet szán a néppel legközvetlenebb érintkezésben álló orvosoknak, azzal az orvosi karnak, amelyre minden ország büszke lehetne és az orvosi karnak megállapításait nem ad akta tennék, úgy a magyar történelem legnagyobb problémája, létünk kérdése, megoldást nyerhetne. **Addig azonban, míg a gazdasági élet ama tényezői, melyeknek joguk van legális úton kiszívni a fizikai lét feltételeit, ameddig a táplálékot adó sót, cukrot, aztán a meleget adó fát, szenet, ruházati cikkeket, gazdasági eszközöket, vasat, stb. a legmagasabb kartell árakon árusítják, addig ne várjuk az egyke és egyse kérdésének eredményes megoldását.** Debrecenben ezidő szerint nem áll fenn veszély, mert az utánpótlás 0.56 százalék lévén, azon a határon mozog, amely biztosítja a népesedés bővülését és számbeli gyarapodását...

Eddig tart dr. Láng Sándor nyilatkozata. Nehéz, súlyos szavak és most van a legkritikusabb pillanat arra, hogy illetékesek figyelembe vegyék, mert holnap talán már késő lesz. Isten őrizze meg azt a népet, ahol nem faragnak bölcsőt, csak koporsót ácsolnak, ahol nem ojtanak ösmetét, csak sírokat ásnak...

Dr. Sz. Rácz Imre.

Férfi öltöny tisztítása és vasalása **P 3.—**
WEISZ kelmefestő,
ARANY JANOS UCCA 20.

A református uj főgimnáziumi épület telkeinek multja

— Az ünnepélyes felavatás huszadik évfordulója alkalmából —

Irta: *DR. ZOLTAI LAJOS*

Huszadik évfordulóján annak, hogy a debreceni ref. főgimnázium, elhagyván az ősi kollégium épületét, pompás új hajlékába költözött, *Jakucs* István tanár a »Vasárnap f. évi ápr. 8-diki számában megírta, miképen kezdődött az építkezés, honnan szedték össze az egymillió koronát majd négyszázezerrel haladó építési költséget, kik voltak az építkezés tervezője, vezetője, vállalkozói, és mekkora érdemet szerzett kiváltképen két buzgó, fáradhatatlan férfiú, gróf *Degenfeld* József főgondnok és *Karay* Sándor akkori főgimnáziumi igazgató abban a nagyszerű munkában, amely a debreceni főgimnázium számára »a hazai középiskolák közt még talán a mai napig is a legcélszerűbben felépített és legjobban felszerelt" otthont varázsolta elő.

Egy kiváló, népszerű magyar író és újságíró a maga hirlapjában nemrég az aquincumi ókori élet orvosaival foglalkozó művecskét ösmertetvén, »mint olvasó közönség«, azt a gondolatot hozta elő, hogy ő nagy élvezettel olvasna valamely történelemtudóstól egy olyan könyvet, amely tüviről hegyire leírná néki az élő Aquincumot, annak társas életét stb. Ez a város — így fűzi gondolatait kedvelt írónk — itt állott, élt, nyüzsgött, ahol most mi lakunk (t. i. Buda helyén), ez a város nekünk multunk. Ez a mi Pompéjink. Egy könyvet megérdemelne. Már csak azért is, mert azt a könyvet egész biztosan sokan olvasnák. Harsányi Zsolt írta ezt. Ilyesféle gondolatok sarkantyúztak engemet is, amikor elhatároztam, hogy felkutatom és megírom Debrecennek, ennek a alföldi nagy magyar városnak eddig jórészben parlagon hagyott helyrajzi történetét, hajdani mindenféle közintézményeinek, középületeinek keletkezését, elhelyezkedését, a magán lakóházak és műhelyek külső-belső állapotját és legalább a főbb utcákra nézve összeállítom a telektulajdonosok névsorát, foglalkozását, a tulajdonos-személyében történt változások idejének és körülményinek megjelölésével. Nem épen az, mégis olyasféle munka ez, amilyent Harsányi Zsolt a rómaiak Aquincumjáról szeretne olvasni. Én pedig anélkül vállalkoztam e majdnem töretlen utakon járó munkára, hogy a közönség részéről szélesebbkörü érdeklődésre számítottam és évekig tartó fáradságomért a legszerényebb anyagi jutalommal kecsegtettem volna magamat, vagy kecsegtett volna más valaki. Engemet egyedül Debrecen, e csodálatos multú város iránt érzett mélységes szeretet és munkám tárgyának különleges szépsége buzdított.

Ezt a feladatot nem földalatt rejtőzködő tárgyi emlékek feltárásával, hanem levéltárainkban lappangó, a feledékenység és érdeklődéstelenség lávarétegeivel elborított följegyzések összegyüjtésével és feldolgozásával oldhatom meg, nagyobb részben már meg is oldottam. Ez írott emlékek nem olyan régiek, talán ezért is nem izgatják úgy a kíváncsiságot, mint az aquincumi vagy pompéji feliratos kövek és a romok alul kiásott óvilági művészeti és használati tárgyak. Ezek a megfakult, sokszor nehezen olvasható betükkel tele rótt, legfeljebb 100—200—300—400 éves papirlapok, azonban a mi vérünkből való, a mi nyelvünkön beszélő, a mi lelkünkkel élő, szívünkkel érző magyar ösök küzdelmeiről, örömeiről és szenvedéseiről beszélő regélő egykorú hiteles tanuk.

*

Junius 3-án husz esztendeje, hogy a debreceni ref. főgimnázium új épületét az Országos Református Tanár Egyesület közgyűlésével kapcsolatban ünnepélyesen felavatták. Ez évforduló alkalmával hadd szólaltassam meg tehát az imént említett öreg irások, a tanúbizonyságok közül e helyen azokat, amelyeknek egymás mellé állításából a ref. főgimnázium által elfoglalt egykori polgári telkek 300 éves multja tárul fel és e megszólaló tanuk mintegy megelevenítik az ott állott egykori szerény külsejü polgári lakokat. Ha van érdekesség már annak megfejtésében is, hogy az aquincumi katona kórház ápolóinak egyikét 1700 vagy 1800 esztendővel ezelőtt Septimius Basilusnak, másikát Aelius Munatiusnak hívták (különben ugyancsak Aelius Victorinus, Pannoniában állomásozó II. segédlégióbeli parancsnok neve volt olvasható azon a római sírkövön is, amelyet 1800-ban a Cegléd uccai temetőben találtak, amely azonban az 1802. évi tüzvészkor megsemmisült), — akkor a debreceni olvasó közönséget nem foghatja el nem törődömség Fodor, Könyves Tóth, Margitay, Kovács, Villás, Dobray, Parlaghi, Jóna, Csatári, Somogyi nevet viselő emberekkel szemben sem. — Igy és ezekhez hasonló neveken hívták azokat ,akik az elmult századokban tulajdonosai voltak a ref. főgimnázium telkeinek. E telkeken folyt le az ő becsületes, munkás, hasznos, példás polgári életök.

*

Menjünk sorba azon a péterfiai 1, 3, 5. és 7. számú civis funduson, azon a négy polgári telken, ahol az új főgimnázium felépült; ösmerkedjünk meg azok egykori tulajdonosaival.

1. A péterfiai 1. régebben 811. számú, gróf Forgách kir. biztossága által 420, az új kataszteri felvételnél 445 négyszögölnek mért telek legrégibb ösmert tulajdonosai *Fodor* Tamás és *Makódi* István. Az ő idejökben ezt az uccát XIV. század elejéről származó nevén földesuráról Péterfi Jakab-nak nevezték. Fodor és Makódi, valószínüleg sógorai egymásnak, ebben az örökölt házastelekben bírt részöket eladják 100 frtért rokonuknak *Fodor* Mártonnak 1622-ben. Ugyanitt alighanem találkozunk azzal a Fodor Tamással is, aki a gyászosemlékü Szejdi járásakor csufságos megaláztatást szenvedett városáért, mert a bülök-básik, a mi szászakaszvezetőinkkel és őrmestereinkkel egyenlő rangban lévő török altisztek, ahogy Bartha Boldisár följegyezte, — 1660-ban 8 szenátortársával együtt torkánál fogva láncolták meg. Ezután is sokáig e háztól adóznak a ns. Fodor család tagjai; közöttük *Fodor* Péter is, aki 1688-tól fogva szenátor, 1693-ban pedig beválasztották a 12 tagú esküttbirósághoz, amely akkor szerepelt legutoljára az immár szabadkirályi város rangjára emelt Debrecen közigazgatási szervezetében. A Fodor-ház csak 1741-ben került más név alá, *Szőke* Ferenc és neje *Pércsi* Zsuzsánna birtokába, olymódon, hogy ns. *Fodor* Mária *Csatári* István szenátor felesége (Hatvani professzornak pedig később anyósa) és idősebbik Szolnoki Péternek Fodor Erzsébettől született fia e házból rájok szállott egyharmad részt 100 vn. frtért átengedik az imént megnevezett *Szőke* Ferencnek és nejének. Majd 1770 körül megint valamely osztályos egyezségnél fogva egy 358 és egy 60 négyszögöles részre szakadt ketté; amannak ifj. *Szőke* Ferenc vásári szabó, emennek *Pércsi* István kalmár lett a gazdája. Ez az állapot megmaradt 1802-ig, amikor *Gönczi* György kalmár az elszakított kisebb részt is magához váltja *Pelsőczi* András könyvkötőtől. Örökösei pedig u. m. Gönczi Mária Jobbágy János vámospércsi lelkész házastársa, meg ifj. Gönczi György kereskedő 1813-ban eladják 5000 váltó frtért esküttt *Könyves Tóth* Mihály könyvkötőnek és nejének Tyukodi Máriának házutáni földjével együtt. Tóthék emeletes házat építettek a régi földszintes helyett. Itt lakott *Könyves Tóth* Antal 46 esztendeig a kollégium és a tiszántuli egyházkerület jogtanácsosa, és itt halt meg 78 éves korában, 1896-ban. Ő és a felesége *Simonffy* Polixena kollégiumunk egyik legnagyobb jóltevője. A főiskola különböző céljaira, különösebben pedig »közoktatási általános szükségleteire« nagy bőkezüséggel 167357 koronára becsült ingatlant hagyományoztak. A „Könyves-Tóth-Simonffy" nevet viselő alapítvány va-

---

A DEBRECZEN
Novellapályázatára érkezett pályamű.

Az életből ellesve

Irta Dr Mecseky (Merker) Márton

Véletlen volt. Valóban csodás véletlen, hogy elhagyták egymást. Pedig összeilleltek. Már egymáshoz is adta őket a falu. Szinte már ők is érezték, hogy elválhatatlanok.

— És mégis!

Margit szegény leány volt, az igaz. Ő tartotta még édesanyját is abból, amit a postán keresett. Dolgos, szorgalmas volt, duzzadt az életkedvtől, amely ott mosolygott állandóan kerek, szabályos arcán, mintha mondaná:

— Én nem hagyom, hogy megtörjön a sors.

Krasznai Sándor pedig egyike volt azoknak a régi sirvavigadóknak, akiknek a lába alól kezd már kimozdulni a föld, az ősi talaj, a vérrel és verejtékkel szerzett apai rög.

Azért megéltek volna, mint két gerle, mit sem törődve a világgal!

Hanem egy nap Sándor nem jelent meg a posta ablaka előtt, nem szólt be huncutkodva:

— Mit csinál kis angyal?

A félszemü Csóka, a levélkihordó végre kibökte nagynehezen, hogy ő bizbizbiz látta Sándor urat egy kisasszonnyal sétálni az országuton a folyó felé még ma délelőtt.

— Hanem annak a kisasszonynak — tette hozzá az öreg, — olyan rövid volt a szoknyája, hogy majd elszégyeltem magam. A Sándor úrfi pedig észre sem akart venni, hiába emeltem előtte többször kalapot.

Az égen foszlányos bárányfelhők úsztak. Margit úgy nézett fel rájuk, mint tovatünő boldogságára, amely már el volt tervezve, rózsaszinü légsziklákra épitve. Most minden összedől. A piroscserepes ház, a szőlőlugas, a csibék, a pelyhestollú apró rucák, a csókok. Szemébe akaratlanul könny szökött.

— Hát ő ilyen ... — suttogta, majd felvetette a fejét. Szőke hajtincsei csak úgy ugráltak. — Gombház ... — és mosolyogni akart.

Keserü mosoly volt.

Sándor pedig nem jelentkezett még a következő napon sem. Majd a negyedik nap jött kora délelőtt s beszólt a nyitott ablakon Margithoz a régi hangon:

— Csókolom a kezét kis postatündér.

Margit egyedül volt a szobában. Felállt. Odalépett a széttárt ablakhoz és becsukta, rá sem pillantva a hüledező fiúra.

Sándor nem tudta, mire vélni a dolgot. Azt hitte, tréfa. Zörgetni kezdte az üveget csintalanul hunyorgatva:

— Árva vagyok, árva. Ki vagyok én zárva. Könyörülj meg rajtam, aranyos madárka.

Belül Margit hallgatott, majd mérgesen felkapott egy bélyegzőt és éktelen lármát csapott vele.

Sándor látta, hogy itt van valami a dologban. Bekerült a szobába.

— Margitka, miért haragszik?

Margit duzzogott. Tett-vett, majd odaszólt:

— Parancsol valamit?

— Semmit, Margitka, csak mjért haragszik?

Margit csak nem válaszolt. Sándor megértette.

— Óh maga kis csacsi! Hát azért haragszik? Hiszen az unokanővérem volt. Kijött hozzánk három napra falura. Azért nem hoztam el, mert nem magához való. Modern, szabadszájú, fiús leány.

Margit csak nem szólt. Sándor folytatta:

— Értse hát meg, kis angyalom, hogy az unokanővérem volt. Nem tudtam tőle szabadulni. Tegnap meg egész nap nem is voltam itthon a faluban. Kiránduláson voltunk a hegyen.

Margit hallgatta, de erélyesen közbeszólt, szemébe nézve Sándornak:

— Mi tetszik? Bélyeg?

— Bélyeg, igen, egy levélre, — felelte nevetve Sándor.

— Mennyiért? Nem tudom, hogy oda, ahová küldeni akarom a levelet, mennyi kell.

— Hová akarja küldeni?

— A maga szivéhez, — mosolygott Sándor.

— Oda nincs. Jó napot, — szólt Margit, de már majd kitört belőle a sirás.

— Szóval elküld? — komolyodott el Sándor. És elment, vissza sem nézve az ablakon.

Pedig ha csak a fejét fordította volna hátra, látta volna, mint hivja vissza Margit könnyes szeme.

*

A kis vicinális nagyokat fujt. Minden erejéből küzködött felfelé a hágón. Fekete-barna füstje lecsapódva lassan terjengett tova az irtás felett. A kerekek kattogtak, szomorúan sirtak a rozsdás sineken. Egy nyul ijedten ugrott át előtte, eltünve a farakások közt, csak a két nagy füle látszik ki, amint érdeklődve figyelte a vicinális pöfékelését. Hirtelen egy erős füttyentés, ami azt jelenti, hogy állomás van a közelben, de amitől is kis nyul ugy megijedt, hogy uccu neki, vesd el magad, hanyat-homlok menekül el és már bent is van a közeli cserjésben.

A vonatocska döcög még egy ideig, majd megáll a kis állomás előtt. A kormosképü fütő mosolyogva szalutál az állomásfönöknek:

— Megjöttünk.

— Most csak tíz percet késett a gyors, — tréfál a főnök.

— Csapkodtam is a nyakát a paripámnak, — nevet a feketeképü masiniszta, fehér fogsorát elővillogtatva harcsabajusza alól.

— Mi ujság? — kérdi tőle az egyik váltóőr.

— Semmi, csak a német mozgolódik, — feleli a vezető egykedvüen.

gyona 31 nyilas, vagyis 169 kataszt. hold két tanyás birtok, Simonffy Polixéna özvegységének első és életének utolsó évében tett külön alapítványát pedig egy 32 holdas tanyabirtok alkotja.

Az ősi Tóth házat az oldalági rokonok örökölték. Az építtető bizottság ezektől vásárolta meg a főgimnázium elhelyezése végett 1906-ban 76.000 koronáért.

2. A péterfiai 3. azelőtt 812. sz. telek az 1773-diki felméréskor 557, az új kataszterben 546 négyszögöl. Tulajdonosainak névsorát 1599-ig tudtam kifürkészni. Erről az évről fenmaradt debreceni papitized lajstrom Péterfi Jakab uccának eme keleti oldalán egymás közelében két Vellás, vagy Villás István nevét hagyta emlékezetben. Későbbi időből való adataim egybevetése alapján következtetve, egyik a régi 821, 822. (most 23, 25.) sz. igen tágas telket, másik a 812. (3.) sz. telket ülte meg. A lentebb lakó Villás István (malomtulajdonos is a péterfiai 987. (6.) sz. telken) már 1598-ban tagja a 66 főből álló szenátusnak, az is marad haláláig, 1634-ig; közben esküt bíró, serbíró, borbíró is néhányszor, 1617-ben pedig, talán máskor is még az 1610-es években, főbíró. Az ő főbíróságében egyezett meg barátságosan Debrecen, a Vajdahalmánál a szoboszlai hajduvitézekkel, akik önhatalmulag elfoglalták és magoknak követelték a Kösély folyó széles nádas, baromitatásra igen alkalmatos medrét, egészen végig a debreceni—szoboszlai határszakaszon.

A másik *Villás* Istvánt Kis melléknévvel különböztették meg amattól. Az idézett papi tizedlajstrom idejében az lakott a Péterfiai 3. sz. házban. Közéleti szereplésével csak a péterfiai tizház gazdaságig vitte 1607-ben. Telkének egy darab részét, az uccafelől 6 öl szélességben és 60 öl hosszúságban 35 m. forintért 1631-ben elidegenítette délfelőli szomszédjának, az általunk már ösmert Fodor Márton lakostársának. Néhány év mulva pedig 1636. élemedett korára hivatkozva, kielégítette gyermekeit és ezt a házastelket kisebbik fiának ifjabb Villás Istvánnak engedte át, felesége Kovács Orsolya és a többi örökös beleegyezésével, oly módon, hogy István fia 40 frtot fizet a szüleinek; három testvérének pedig u. m. Hatházon lakó Villás Györgynek, hatházi Nagy Jánosné Villás Annának és debreceni Halasi Andrásné Villás Annának fejenként 20—20 frtot; ezenfelül szüleit házánál holtukig meghagyja békés lakozásban. Ifjabb Kis Villás István is, 1663—1667 közt tagja volt a most már 80 tapasztalt polgárt számláló nagy vagy kültanácsnak. E háztól mindig Villás nevű polgárok adóznak egészen 1774-ig. 1670-es években 50 frtól—75 frtig váltakozott Villás István szenátor évi adója. Jó módra mutat. De az 1730-diki összeírásban e ház tulajdonosául említett Villás István anyagilag már nagyon lecsúszott; foglalkozására nézve talyigás, házikója igen sorvadt állapotú. Fia Villás Pál csizmadia, István és Mihály fiainak meg leányának Herczeg Mihálynénak beleegyezésével ősi házukat elidegeníti 1774-ben, az ide való helv. hitv. egyháznak »»német oskolának való fundusal, amelyet kell állítani felséges asszonyunk kegyelmes akaratjából«. A vételár 1100 von. frt. De az eklésia Villás Pál telkét négy év mulva eladta 800 von. frton esk. *Kovács* Jánosnak, mert Borsos Sámuel péterfiai 807. (most Vár u. 11.) sz. alkalmatosabb telkét — az ősi typographia ház helyét — viszszavásárolhatta és most már ezt szánta német oskolának, Kovács János özvegye ns. Osváth Juliánna, utóbb *Somogyi* Andrásné, leánya Zsófia, veje Szilágyi János csegei prédikátor 2000 frtra becsülve átengedték a másik vőnek *Kerek* Sámuel kalmárnak és Kovács Máriának. Kerek Sámueltől és gyermekeitől pedig 1846-ban árverésen *Margitay* István orvos vásárolta meg 4520 váltó forinton. Ő építtette mindjárt a vétel után azt az empire ízlésű csínos emeletes házat, amely 1911-ben a főgimnáziumnak adott helyet

A gyermektelen, agglegény *Margitay* ingatlan vagyonának nagyobb részét, 15357 frtot a debreceni kollégiumnak hagyományozta 1876 ban kelt végrendelete által. Embertani tanszék fenntartására 12000 frtot rendelt; de alapítványát unokaöccse javára, holtáig fizetendő évjáradékkal terhelte meg. A házat földjével együtt még 1878-ban bírói árverésen a kollégium vette meg 15105 frtért; a ház 13 kat. holdnyi ondódi földjét pedig 1906-ban 13560 koronáért eladta. Minthogy e ház telkét is a főgimnázium helyéül szemelték ki, az egyházkerület 1910 novemberi közgyűlésében a Margitay alapítványt az elvett házért, valamint azokat a bölcsészetkari alapokat, amelyeknek kölcsönkért tőkéjéből szerezték meg a szomszédos Dobray házat, a százezer koronára becsült Kálvintéri 11. számú Vecsey-féle emeletes házzal kárpótolta.

(Folyt. köv.)

Ne hidd . . .

Ne hidd, hogy érted könnyezem:
Most, hogy elváltunk csendesen.

Ne hidd, hogy ajkam megremeg, —
Ha kiejtem halkan a neved.

Ha feltünik arcod néha még . . .
Ne hidd, hogy vágyódom feléd.

Csak sajnállak, hogy „így" szerettél...
A vágyig értél el csupán . . .
S így nem tudod, hogy mennyi szépség
Várt volna vágyad alkonyán . .

KÁLLAY EMMY.

A TŰZRENDÉSZET STATISZTIKÁJA A MULT HÓNAPBAN.

A tűzrendészeti hatóság az elmult hó folyamán 85 esetben tartott helyszini vizsgálatot és pedig 58 tűzrendészeti, 8 lakhatási, 10 rendőrmérnöki, ezek közül 4 házomlással kapcsolatban, 3 tűzvizsgálati és 6 Faksz.-kölcsönből való építkezés.

Ártalansági bizonyítvány kiadatott 3 esetben.

A város bel- és külterületén az elmult hónap folyamán 1 tanyatűz, 1 műhelytűz, 2 szobatűz, 2 szinpadtűz, 1 padlástűz, 1 sitállótűz, 1 pincetűz, 3 kéménytűz, 1 szemét- és trágyatűz. Összesen 14 tüzeset volt.

A tűzkárok összege kb. 9250.— P. Ebből biztosítás révén megtérül kb. 5880 P.

Meghívót, műsort
ízlésesen, olcsón készít
lapunk nyomdája
József kir. herceg-ú. 1.
Bika-bérház.

Hárman szállnak fel a vonatra. Egy öreg úr, egy termetes kofa, sok ördög cókmókkal, szinte közészorulva a kocsi ajtajának. Harmadiknak egy fiatal leány lép fel a lépcsőn. Kofferjét felteszi a hálóba. Ujságot vesz elő és mélyen beletemetkezik.

A vicinális áll még vagy öt percig, majd nagy sipolás, dudálás és kiabálás közt lármázva elindul.

Már ment vagy tíz-húsz métert, amikor egy szaladó fiatalember jelenik meg a perronon. Felugrik a II. osztályba.

— Szabad ? — kérdi és belép az egyik fülkébe.

— Tessék ! — hangzik a válasz az ujság mögül.

Krasznai Sándornak úgy tünik fel, mintha a hang ismerős volna. Leül az ellenkező oldalon a sarokba, szemben a hölggyel. Kivánesian vizsgálja a tájat, majd beleunva, előveszi cigarettatárcáját. A nő még mindig az ujságtól eltakarva olvas.

— Megengedi, hogy rágyujtsak ? — szól Krasznai.

— Csak tessék, — feleli a nő és összehajtja az ujságot, amely mögül előtünik egy bájos, csinos szőke leányarc.

— Margit !

—Sándor ! — kiáltanak fel egyszerre mindketten, felismerve egymást.

Sándor feláll.

— Bocsánat, ha terhére vagyok — és elindul az ajtó felé.

— Nem, egyáltalán, — feleli Margit. Krasznai csak megy kifelé. Már az ajtó előtt áll. — Maradjon, — hangzik szinte könyörögve.

Sándor visszafordul és leül az előbbi helyére. Ülnek. Néznek kifelé. Nézik a a suhanó búzatáblákat és telefonoszlopokat, lopva azonban egymásra pillantanak. Szemük elárul mindent, a régi eldobott és ujra felébredt szerelmet. Szólni akart mindegyik, de nem volt bátorságuk. Végre Margit megszólalt :

— Legyen szives, nyissa ki az ablakot.

Tavasz volt. A levegő át volt itatva szerelemmel, a madarak csacsogásával, trillázásával, a föld terhes melegségével, a fű és a gabona illatával, az emberek vágyakozó sóvárgásával.

Sándor behunyt szemmel, fogai között az égő cigarettával szivta magába a virágillatos tiszta levegőt. Elgondolkozott a multról, arról a közéjük vetődött, végzetes véletlenről és az azután eltelt két évről. Érezte, hogy beszélnie kell.

— Bocsásson meg Margitka, hogy felidézem a multat, de önkénytelenül jön a lelkemből. Lássa, éppen ilyen idő volt, amikor megismerkedtünk. Éppen így virított a tavasz teljes pompájában. Éppen úgy vert a szivem, mint most, mikor felismertem. Maga akkor gyászruhában volt. Szeme tele volt könnyel. Szőke fürtjei makrancosan bujtak ki a fekete gyászfátyol alól. Édesapját temették. A kocsi lassan ment és én meghatódva álltam az út szélén. Tudja Isten, mi történt velem abban a pillanatban. Szivem erősen feldobbant és levett kalappal keresztet vetettem. Maga akkor könnyes, tengerkék szemét reám emelte és én azt hittem, hogy egy pillanatra megláttam a mennyországot . . . Rá egy hétre, mikor megismertem a maga harmatos lelkét is, már elhatároztam : Margitka, vagy senki. Imádkoztam, hogy maga az enyém legyen, az én feleségem, az én asszonyom.

Margit lehajtott fejjel hallgatta. Sándor halkan felsóhajtott

— Margitka, mondja, emlékszik arra az estére, amikor először megcsókoltam ? Én sohasem fogom elfeledni.

Sándor felnyitotta a szemét. Margitra nézett. A tengerkék szemek ujra könnyektől csillogtak.

— És akkor jött a sors játéka, a véletlen. Elváltunk. Udvaroltam azóta sok más leánynak, de mindig maga volt előttem. Maga után áhitoztam, maga után vágytam, a maga egyszerűségét, keresetlen kedvességét kerestem. De férfiui büszkeségem nem engedte meg, hogy magához még egyszer elmenjek. Pedig hányszor voltam útban a posta kis ablaka felé ! Szerettem és szeretem még most is — suttogta Sándor.

— Én voltam a hibás, — feleli Margit, hogy akkor nem hittem magának... mert én is szerettem.

Sándor felállt :

— És . . . most már nem szeret ?

— Nem tudom.

Sándor megértette, hogy a felelet nagyon bizonytalan és átült a leány mellé.

— Akkor csak annyit engedjen meg, hogy még egyszer megcsókolhassam a kezét, — kérte.

Margit engedte. Nem vonta vissza. Sándor pedig lassan egy csókot lehelt a kis keskeny kacsóra, majd hirtelen magához szorította a leányt és csókolta hosszan, mint egyszer régen a vén diófa alatt. Margit nem ellenkezett. Két karját Sándor nyaka köré fonta :

— Tudom már, — duruzsolta, — szeretlek. Szeretlek, Sándor

— Margitom !

— Sándorom !

Köves, a vicinális vén kalauza, mosolyogva dörmögé a bajusza alatt, amikor elmentében meglátta őket egymás karjaiban :

— Bohó fiatalok ! Nem tudják, hogy a szerelem csak két hétig tart.

Mert ő mindig magához szabta a világot.

Szavazó-lap.

Alulírott

DR. MECSEKY (MERKER MÁRTON

AZ ÉLETBŐL ELLESVE

című

novellájára.

adom szavazatomat.

aláírás.

Néhány érdekes adat a mai Bécs külső életéből

Kétszer olyan drága a kenyér, mint nálunk — Ügyesen megszervezték a hétvégi kirándulásokat

Néhány nappal ezelőtt megírták a magyar ujságok is, hogy Neumann Henrik, a miskolci születésü világhirre szert tett orvosprofesszor átvette a nyugalomba vonult és szintén világhirüvé vált Hayek klinikáját is. Nagy dicsőség tehát a magyar származású tudósra, hogy két ilyen hatalmas klinika igazgatójává nevezték ki. Mind a két klinika fül, orr, gége, torokgyógyászattal foglalkozik. Időnként úgynevezett továbbképző tanfolyamokat rendeznek, amelyre a világ minden részéből elmennek az orvosok, hogy a legujabb kutatások eredményeit megismerjék és értékes tapasztalatokat szerezzenek. Most érkezett haza egyik kiváló debreczi szakorvosunk Bécsből, ugyancsak ezen a klinikán dolgozott néhány hétig. Alkalmunk volt vele beszélgetést folytatni és a mai Bécsről pár érdekes dolgot meghallgatni.

— A bécsi klinikák általában hasonló nagy munkával dolgoznak, mint a mi klinikáink, — mondotta többek között — nálunk szintén kitartó és értékes tudományos munka folyik. A modern kezelés vivmányait a leggondosabb kipróbálások után vezetik be, akárcsak nálunk. A legszivélyesebb fogadtatásban volt részem ugy Neumann professzor, mint kiváló munkatársai részéről.

Velem együtt kinaitól, görögtől kezdve a világ mindenféle nemzetéhez tartozó orvosok vettek részt a továbbképző tanfolyamon.

— Milyen most Bécs külső képe? — kérdeztük.

— Ami Bécs város általános képét illeti, amíg ott voltam, a legteljesebb nyugalom uralkodott. Ugy, hogy nagy meglepetéssel olvastam elutazásomat követő napon azokat a robbantásokról szóló cikkeket, melyek megjelentek. **Jenő főhercegét például a legnagyobb ünnepélyességgel, virágkorzóval, nagy felvonulással fogadták.**

— Olcsóbb az élet, mint nálunk?

— Nem. **A megélhetés drágább, mint itthon.** A kenyér 70—80 groschen kilónként, (10 gr egyenlő 8 magyar fillérrel), a tojás 12—13 gr, a zsemle 7 gr, a vaj kilója 4.80—5 schilling, rendesebb polgári ruha, mérték után 180 sl. A villamosjegy ára 35 gr, de ezzel akár egy órahosszat is utazhatnak. Az iparcikkek árban és minőségben körülbelül azonosak a mieinkkel, amelyek megállják a helyüket az osztrákoké mellett.

— Ami az idegenforgalmat illeti, az a benyomásom, hogy most sokkal kevesebben vannak, mint régebben. **Jóleső érzéssel láttam, hogy a magyar utazási iroda nagy megszervezettséggel erős propagandát fejt ki Magyarország mellett a magyar fürdők látogatása érdekében. A Debreceni Hétre is sokan utaztak volna el, sőt tényleg jöttek is, ha korábban kapták volna meg az utazási igazolványokat.** A jövőben célszerübb lenne jóval előbb kiküldeni a külföldi irodákhoz az utiigazolványokat. Sajnos most csak junius 6-án érkeztek meg.

— Milyennek látta doktor úr a szociális helyzetet Bécsben?

— Szépen fejlődtek a szociális intézmények. Sok tisztviselői és munkásházakat építettek. Egyiket a IX. kerületben meg is látogattam. Vetekszik a legmodernebb épülettel is.

— Talán az is hozzátartozik Bécs **közegészségügyéhez, hogy nagyszerüen be vannak szervezve a hétvégi kirándulásokra.** Olcsó jegyeket adnak a környékre, hogy a látnivalókat megtekinthessék. Mennek is nagy számmal a bécsiek a szép környékre. Nagyon megtetszett Bécs az egyik nagy dán lap, a Dänische Zeitung női munkatársának, akivel együtt utaztam haza Magyarországra. Elragadtatással beszélt Bécsről és amikor elmondta, hogy cikkeket küld haza lapjának az idegenforgalom fellendítése érdekében és amikor megmondta, hogy két napot szándékozik Pesten tölteni, annyit beszéltem Budapest szépségeiről, hogy már előre nyolc napi tartózkodást vett tervbe. Remélem, hogy őt is meghódítja a világ egyik legszebb fővárosa és hosszasabban marad nálunk, sőt propagandát is csinál mellettünk, amire igazán nagy szükség van.

x Liener fénykép — fogalom.

x Orvosi hír. Dr Klein László fül- orr torok, gégeszakorvos, bécsi klinikai tanulmányútjáról hazaérkezett, rendeléseit Piac ucca 71. sz. alatt megkezdte.

Iskolareformok és a mezőgazdák

A fejlődés és emberi tökéletesedés törvényei nem vesznek tudomást a rohanó élet apró epizódjairól. Politikai, gazdasági küzdelmek, államok, nemzetek életében átmeneti változások okozta nehézségek nem állítják le a nagy világforgás kerekeit. A böles Isten által megjelölt cél útjain semmi meg nem állhat, amely az előretörés és haladás elé gátat próbálna építeni. Az iramot mindig a szükségletek diktálják. A kulturvilág mostani százada s annak jelenlegi napjai hatványozva ütik a tempót az örök emberi eszme felé repülés zűrzavaros zenéjéhez, vágyakozva a tisztulás és a tökéletesedés levegője után.

A nagy világégés óta a népiskolai oktatás teljesen új alapokra helyztetett. Reformok történtek a középiskoláknál is, az egyetemi fokokon is. De az élet többet kíván. Hóman Bálint dr. kultuszminiszter bejelentette *a nagy reformot.* Ezek elé az iskolai reformok elé nemcsak a kulturintézetek, nemcsak a szülők, hanem az egész magyar társadalom is nagy várakozással és reménységgel tekint. Kultuszminiszterünk iskolai törvényjavaslatait az jellemzi, hogy gyökerük a való életből sarjadzik, s céljuk az élethez alkalmazkodik. Éppen *ezért* értékesek és szükségesek is.

Agrárállam vagyunk. Létfenntartó alanyunk a mezőgazdaság. Életszükség tehát, hogy *ezen* a téren, a gazdasági kultura fejlődése irányában mindenek előtt intenziv legyen a haladás. A debreceni gazdatársadalmat speciálisan tehát az érdekli, hogy mit hoz a kultuszminiszter a kisgazda-képzés tekintetében? Debrecen gazdaközönsége már évek óta szinte irígykedve tekint Orosháza felé, ahol a felső mezőgazdasági iskola a gazdaifjakat olyan szakirányú képzésben részesíti, amelyet Debrecenben — az iskolák városában — egyáltalán nem kaphatnak meg.

Csodálatosan intelligens és szép községgé fejlődött Orosháza azalatt a kevés idő alatt — 1922-től a mai napig — amíg a négyosztályú polgári iskola fölé egy négy évfolyamú felsőmezőgazdasági szakiskolát állítottak. Mi történik Orosházán? A 30—40 vagy több holdas gazda, sőt magasrangú katonatiszt, vagy bíró a gyermekét az elemi iskola négy osztályából a polgári iskolába adja. A négy polgári elvégzése után lép át a felsőmezőgazdasági iskolába, amelynek tanterve összhangzatosan egyesíti magában az általános műveltséget adó s a szakismereteket nyujtó tanulmányi anyagot. Az idegen nyelvek csak melléktárgyak. A négy évfolyam elvégzése után érettségi bizonyítványt kapnak, amely a katonaságnál egyéves önkéntességet biztosít, jogosít a gazdasági akadémiára, s a mezőgazdasági egyetemre. Az ilyen iskolatipusnál a mumusként fenyegető szelekció nem érvényesül, mert bár a közismereti tárgyak is a többi középiskolák anyagával egyenlő nívón vezettetnek, de mégis a gyakorlati rész a fontos, mely céljául a kis- és középbirtokos osztály olyan szakmüvelését tűzte ki, hogy az onnan kikerülő ifju *önálló* gazdálkodásra hivatásszerűen képesítve legyen.

Az orosházi felsőmezőgazdasági iskolának mindössze 30 kat. holdon van a mintagazdasága. Szakirányítás mellett ebben a gyönyörü kis gazdaságban (most is 15 q-ás búztermést várnak) maguk élik át a növendékek a mezőgazdasági munka minden nehézségeit és gyönyörűségeit. Az első barázdától az utolsó tarlóhasításig mindent maguk végeznek. Milyen örömmel gondozzák a példás tisztaságú istállóban a teheneket, lovakat, fajmangalicákat. Milyen kedves gyöngédséggel bibelődnek a keltetőgép adta faj baromfiakkal, s mily élvezettel babrálódnak a szemet, lelket gyönyörködtető minta kertészetben. S mindez 30 kat. holdon. Négy évig élnek ebben a kis paradicsomban, s nem nehéz nekik az iskola! Oly büszke lelkesedéssel és dicsekvéssel beszél az iskola atyai gondoskodású, városszerte nagy szeretetben és köztisztelethen álló igazgatója ezekről a fiúkról! Nem nehéz ezeknek a közismereti tantárgy, hiszen minden nap fizikailag, testileg, lelkileg erősebbek lesznek a maguk végezte munka gyönyörüségétől! Rövid egy évtized alatt kikerült ifjak közül több kapott már doktorátust a mezőgazdasági egyetemen, s nyertek első díjakat a szegedi tanulmányi versenyeken!

Ilyen milliőben s mentalitásban élvén a tanuló ifiúság, nem csoda, ha vágyva vágyik a saját kis gazdasága kezelésére. Bár érettségije van, nem azon törí a fejét, hogy az egyetem melyik fakultására iratkozzék be hanem, hogy ki az eke mellé, ki a gyümölcsösbe, s produkálni minél jobbat és többet magamnak és a köznek! — Érdekes, hogy a felsőmezőgazdasági iskola mintagazdasága mására, Orosházán, egyre-másra szaporodnak a kisgazda mintagazdaságok. Nemes nagy verseny, áldásthozó magyar verseny a magyarságért és a magyar földért. Kérdem, hány van ilyen Debrecenben?

Várjuk a kultuszminiszter reformját. Mit várhat Debrecen elsősorban a készülő törvényjavaslattól? Nem vágyik Debrecen gazdatársadalma az olyan iskolák után, amelyből a tanulóifjak kikerülve, céljuk az egyetem, az urizálás s olyan álmok álmodása, amelyek valóra sohasem válnak! Nincs szükség az állástalan diplomások ezreire. Ha Debrecenben az orosházi felsőmezőgazdasági iskolához hasonló iskolatipus volna, egész bizonyos, hogy sok debreceni civis munkanélküli diplomás gyermeke nem sétálgatna a korzón, hanem kis mintagazdaságában foglalatoskodnék. Dehát így, jogi doktorátussal csak nem fog mintakertészkedni, hát miért tanult?!

Debrecenben, az iskolák városában sokféle szakiskola van. Van: fémipari szakiskola, pincér szakiskola, építési szakiskola, útazók szakiskolája stb., stb. csak éppen gazdasági szakiskola nincs! Félre ne értessék! Olyan szakiskolát értek, amely már a középfoktól kezdve gazdasági szakoktatást nyujtana, s a középfok után önálló gazdálkodásra teljesen képesnek minősítene. Egész természetes, hogy a gazdasági akadémia főiskola lévén: természetében, céljában, levegőjében és gyakorlatában magasabbrendű képzést ad, tehát nem kisgazdaképző. Debrecenben nélkülözhetetlen szükség, igen fontos gazdaérdek az u. n. felsőmezőgazdasági szakiskola létesítése. Ezt várja a gazdatársadalom a középiskolai reformtól!

Tudott dolog, hogy a fenti iskola tipus gyakorlati mintagazdasága céljaira a városnak van fenntartott földterülete, tehát a legnehezebbnek látszó kérdés már is meg van oldva!

Mély tisztelettel ajánlom jelen szerény soraimat elsősorban a nagyméltóságú kultuszminiszter úr figyelmébe, másodsorban a gazdatársadalom szives figyelmébe! Érdemes rajta gondolkozni, esetleg ez ujság hasábjain hozzászólani!

Paedagogus.

Vizsgákra

Iskolai jutalomkönyvnek

Szalacsy Rácz Imre

A véres föld

cimü könyvét!

SZELVÉNY.

Ezen szelvény felmutatója 1 pengőért veheti meg kiadóhivatalunkban Szalacsy Rácz Imre „Véres föld" c. uj könyvét.

Debrecen, 1934 Junius 17. Vasárnap

Judas Matyi

A TÜRELMETLEN KÉRŐ.

— Ah, kisasszony, határozzon hát végre! Odalent várakozik rám a taxi.

AMIT A FÉRJ AKAR.

— Mondja, nagyságos asszony, miért nem utazik el az idén valahova?
— Mert a férjem nagyon akarja.

NŐI SZEMPONT.

— A térjemnek aligha fog tetszeni az uj ruhám... De hát, Istenem, mindenkinek csak nem tehet az ember a tetszésére.

Bihari anekdoták.

Iskolalátogatás a Bach-korszakban

Nemcsak most éljük azt a szomoru időt, amidőn országunk kétharmadrésze megszállás alatt van, ennél sokkal szomorubb volt az ország 1849 utáni állapota, — midőn nem a kétharmadrész, hanem az egész ország tulajdonképpen nem osztrák-német, hanem cseh megszállás alá került, amennyiben minden magyar ember tartózkodván a hivatalvállalástól, legnagyobb részben csehekkel töltötték be a hivatalokat.

Rossz álom volt, elmult s távolság folytán most már csak a derüs epizódok jutnak az öreg magyar eszébe.

Egyik joviális bihari magyarnak, B. Ottónak egy baja volt, hogy a pénz sehogy sem állta, — miután rokonai is levették róla a kezüket, nem volt mit tennie, állást kellett vállalnia a Bach-korszak alatt.

Kinevezték tanitónak Körösszakálba, ahol állását el is foglalta, fizetését pontosan fel is vette, egyébbel semmivel sem törődött. Soha ilyen eldorádója nem volt a körösszakáli iskolás gyermekeknek, a tanitó ur agarászott, vadászott s egyéb csintalan dolgok után járt, a gyermekek pedig magánszorgalomból nem nagyon törekedtek feljárni az iskolába, ahol mindig csak magukban voltak. Ugy hogy az iskola épülete azon módon szépen meszelve és surolva maradt, mint mikor megnyilt.

Igen, de az osztrák kormány nagyon szigoruan vette a népoktatás ellenőrzését s minden májusban a bezirkernek szigoruan kötelességévé tette az iskolák látogatását.

G. Tivadar volt ez időben az ártándi bezirker, aki idejében közölte a községek elöljáróságával, hogy mikor melyik községbe megy.

B. Ottónak egyáltalán nem okozott gondot, hogy eddig egy gyermek sem járt iskolába — ismerte jól a bezirker ur hiuságát —, hanem amikor megtudta, hogy melyik napon jelenik meg a bezirker a községben, előtte való nap kidoboltatta: délután tanitás lesz, jöjjön fel minden gyerek az iskolába.

A gyerekek — ez nekik teljesen uj dolog volt — nagy örömmel kivánesiskodtak, hogy milyen is az az iskola. Eddig szinét sem látták. Teljes számban megjelentek, sőt még a nem iskolakötelesek is összegyültek, várták nagy örömmel a derék tanitó bácsit, hogy végre megláthassák. A tanitó ur be is lépett a tanterembe, közölte a gyerekekkel, holnap jön a bezirker ur, most már tanulni fogunk s igy kezdte a tanitást:

— Gyermekeim! Holnap itt lesz a bezirker ur, majd előbb megkérdezi tőlem, hogy mit tanitottam nektek, mire én előadom: históriát, arithmatikát, mathematikát, geográfiát. Itt aztán majd felteszi a kérdést hozzátok: milyen országban lakunk? milyen megyében? és milyen községben? Erre felelni kell együttesen: Magyarországon, Biharmegyében, Körösszakál községben. — Hát aztán meg tudnátok-e nekem mondani, ki itt a bezirker? Erre aztán mindannyian felugratok s egyhanguan kiáltjátoktok: G. Tivadar bezirker ur, az Isten soká éltesse!

Néhányszori elmondás után az összjáték kitünően sikerült s ezzel a gyerekeket elbocsájtotta, hogy másnap mindannyian jelen legyenek. Pontosan meg is jelentek és csendes zsongás közben várták a bezirker urat, a tanitó urral együtt. A bezirker ur a jelzett időben csakugyan megjelent az iskolában, ahol ugy a tanitó ur, mint a gyermekek illő reverenciával köszöntötték.

— Tanitó ur mire tanitotta a gyermekeket; mit tudnak?

B. Ottó jelentette: tanultak ezek históriát, arithmetikát, mathematikát és geometriát.

— Na fiaim — veszi át a bezirker ur a szót — meg tudnátok-e mondani, hogy milyen országban lakunk mi?

— Magyarországon!
— Milyen vármegyében?
— Biharvármegyében!
— Milyen járásban?
— Az ártándi járásban!
— Hát aztán meg tudnátok-e mondani, ki itt a járásfőnök?

Erre a gyerekek egyöntetüleg felugrottak helyeikről s egyszerre kiáltották:

Tekintetes G. Tivadar bezirker ur, az Uristen sokáig éltesse!

— Nagyon jól van kedves gyermekeim, látom, hogy a tanitó ur sokat foglalkozott veletek s szép eredményt ért el. Azt is látom, hogy az iskola szép tiszta, hogy a tanitó ur még erre is gondolt, nagyon meg vagyok elégedve.

Ezzel aztán vége is lett a körösszakáli oktatásnak, a következő évi májusig, a tanitó ur megkapta az elismerést.

Innen aztán a szomszéd Homorog községbe ment a bezirker, ahol egy végtelenül lelkiismeretes tanitó végezte hivatását, ahol megismétlődtek a fenti kérdések s a geográfiánál a járásfőnök itt is maga tette fel a kérdéseket, milyen országban, vármegyében, járásban lakunk. A gyermekek erre kitünően meg is feleltek, azonban az utolsó kérésre, hogy ki itt a bezirker, egyik se tudott választ adni, mire fejcsóválva kijelentette:

— Ejnye, ejnye tanitó ur, ugy látszik, nem eléggé foglalkozik a gyerekekel! Ha jó iskolát akar látni, menjen át Szakalba B. Ottóhoz és tanulja meg tőle, hogy kell a gyerekeket tanitani, akinek milyen szép és tiszta, rendes iskolája van!

Szegény homorogi tanitó ur, jóravaló derék ember, élete végéig törte a fejét, hogy B. Ottó akinek különben jó barátja volt, milyen uton érte el ezt a pedagógiai csodateljesitményt.

Dr Borsy Imre.

Nősülj meg!

4. A JÓL BEFŐZÖTT SZELLŐ.

— Merre tartasz? — kérdezte atyai jó barátom Kalapecs.

— Erre! — mutattam jobbra.

— Szerencséd van, pont arra tartok magam is, velem jöhetsz...

Megindultan megindultam.

— Fiataloknak nem sok kell, — magyarázta szakértően. — Meglátják és megszeretik egymást... Hálás leszel még egyszer nekem, amiért a minap nem hajitottam ki két pengőt első szájtátásodra, hanem egy olyan jó tanácsot adtam, amely esetleg felér egy hordó arannyal...

— Mire célozol, kedves Benedek Bátyám?

— Azt mondtam, nősülj meg... Vagy talán már elfeltjtetted volna, lehetetlen... Annyira butának nem tarthatlak...

— Örülök, hogy elszántad magad, ez megnyugtat s szeretem, ha nyugodt vagyok. Különben egész életem nyugodt volt, az hogy ordítottam, tomboltam, smarrn... Kellett... És hogy állsz az üggyel?... Meghallgatnálak, van időm, sőt kiváncsi is vagyok, érdekel kissé sorsod, hiszen tudod, atyádat nagyon szerettem, magammal vittem a frontra is...

— Egyszer magam is csaknem beleestem... Egy kis fruskáról volt szó, nevére sem igen emlékszem már, de nagyon csinos ábrándos leányka volt és gazdag... — Kihuzta magát: — Imádott, rajongással imádott... Azt mondta, vagy én, vagy senki..

S még sem lett belőletek egy pár?

— Egyszer kijött egy gyakorlatocskára s másnap visszakaptam tőle összes leveleimet egy pár fráș kapcsán: „Hallottam, miket mondott, maga Disznó! Hát, ha úgy tud bánni azokkal a szerencsétlenekkel...“ Efféle butaságokat firkált, Ábrándos kis fruskája... Természetesen fütyültem rá s legközelebbi levelét a pucceremmel Jankóval papirkosárba dobattam... Egye fene, vége... Pedig elárulhatom neked, imádom a gyermekeket minden rakoncátlanságukkal, acsarkodásukkal mozgatosságukkal együtt...

Egészen elérzékenyült, annyira, hogy tárcájába nyult s két pengőt szórakozottan kikapart s markomba nyomta:

— Ugye kettőt kértél?... Ha már velem igy kibabrált a sors, legalább téged lássalak a szerelem rózsaszinü járműban... Készséggel rendelkezésedre állok úgy erkölcsileg, mint... Parancsolj, kériek.

Megint kikapart két pengőt s markomba nyomta.

Szórakozottan dugtam zsebre a pénzt...

RANY.

RANY LEXIKONJA

LEVEGŐ-je voltam nőmnek
és az is maradtam;
még ma is (sőt ma még inkább)
keresztülnéz rajtam.

LEVÉL. Papirt veszünk elő,
ráirunk sok bárgyut
és máris levelet irtunk
szép szerelmes tárgyut.

LEVÉLTITOK MEGSÉRTÉSE.
— Nőnk mosolyát ontja
s levelünket szemrebbenés
nélkül fel-felbontja.

LIBA. Ritka háziállat.
ludtalpas a lába,
pocsolyában hogy fürödjék
nem kell neki bába.

LIBAMÁJ-nak nincsen párja;
de kedvemre lenne:
hogyha minden libamáinak
még párja is lenne.

CSAK 1 MOSOLY!

ROSSZ TIP.

Micsoda hazugok ezek a kártyavetők! Ma voltam egy jósnőnél és az erősen állította, hogy egy magas, barna férfiba vagyok szerelmes.

— No és nincs ilyen ismerősöd?

— Egy sincs, csak a férjem.

ÖNÉRZETES VÁLASZ

— Maga azt mondja, hogy perfekt gépiró és még egy festékesszalagot sem tud helyesen beilleszteni?

— Hát Paderevszki talán tud zongorát hangolni?

AZ OK.

Mama: De Petike, miért verted meg szegény kis testvérkédet?

Petike: Nina néni az oka!

Nina néni: Óh, te kis hazug! Hát nem azt mondtam neked, hogyha megvered a testvérkédet, sohasem csókollak meg többet?

SZÁMVETÉS.

Hölgy: Ön is helyesnek tartja a hosszú jegyességet?

Ur: Tökéletesen. Mentül hosszabb a jegyesség, antul rövidebb a házasság.

MODERN.

— Frédi most olyan sürün látható Lili társaságában.

— Hogyan, fölbomlott volna a házasságuk?

KÜLÖN SZEMPONT.

Fiu: Ah, milyen gyönyörű dolog így kettecskén andalogni azzal, akit a szívünk szeret.

Leány: Bizony, az gyönyörű dolog lehet.

A KIS ÁRTATLAN.

Marcinak fölmondottak az üzletben, ahol alkalmazásban van. Panaszra megy a főnökhöz:

— Miért mondtak föl nekem? Hiszen én semmit sem csináltam.

— Nem ám, — volt a válasz — még pedig két teljes esztendőn ő.

A KULISSZÁK MÖGÜL.

— Miért szitkozódik a nagy tenorista olyan dühösen az öltözőjében?

— Mert csak tizenegy babérkoszorut kapott.

— No és az nem elég?

— Nem ám, mert ő tizenkettőt rendelt a virágkereskedőnél.

Bugyi Sándor talyigás esetei

A Hortobágyrúl kiabáltunk a nagyvilágba

A multkor mesmeg kilíptem a Hortobágyra. Ipp akkor írkeztem a csárda közelibe, mikor Ecsedi professzor úr egy pesti úrral együtt ott forgolódott a pásztorok közt, oszt rábeszílt egy olyan furcsa kocka micsodára, akkirúl kísőbb megtudtam, hogy mikrofonynak tisztelik, oszt olyan hosszú farka van, hogy benyúlik a még a csárdába is, oszt ez a fortíjos szerszám, akkj Pestre is ellöki a hangot, onnét meg még tovább is, ki a nagyvilágba, egye ki a fene.

Na hát sok teshezálló dógot is magyarázott Ecsedi tekintetes úr, annak a mikrofonyos kűkockának, akkit nagyon szerettem hallgatni. De még aztat is, mikor az ű kigyelme biztatására a pásztorok együtt, azut külön külön is danoltak. Még magam is belerikkantottam eccer-eccer, mer megirígyeltem egy furcsa kis puli kutyától, hogy neki meg szabad vót dudaszó mellett vonitani. Szépen cifrázta a puli. Olyan szípen, hogy én a hasamat fogtam, azut még meg is hengergőztem a gyönyörűsígtűl. De kicsibe mult, hogy minnyájan meg nem hengergőztünk, akkik ott tanyáztunk a gyepen, mer eccer csak ehen toszúl felénk a gulya, akihe vót egy olyan nagy kormos bika is, hogy még magam se láttam olyat. Furcsán nízett ránk, mikor közeledett, még furcsábban fútt és bögött, morgott, forgott. De mán erre Ecsedi úr is félbehagyott a mondókájával, oszt aszonta, hogy úgy láccik, fíl ez a mikrofontúl, aval olyan kiszületeket tett, úgy húzgálta a nadrágját, úgy emelgette a lábait, mint akki szaládni akar. Csak akkor nyúgodott meg, mikor én aszontam, hogy nem kell fílni, szelid jószág a, esmerem nagyon jól, mer mán eccer engem is felsegített a szarvával a hátára, de mingyá megjovádzott, mihelyt vakarni keztem a hátát. Igy tegvík vele akárki, akkit most is netaláltán újra a lebegőbe hajít közzülünk. Csak vakarni, vakarni, ez a fű dolog. Erre mindenki vakarni kezte a saját tulajdon fejit, nem a bikáét, mer aztat nem eresztettík egísz közel hozzánk a gulyásbojtárok, hanem íktelen kongatással hátrább riasztották. Na vót oszt izgás-mozgás, karikásesergetís, kolomprázás, fúvás, bögís, akki minnyájunknak nagyon teccet, de tán mégis legjobban Pluhár Isvány úrnak, a pesti úrnak, akki olyan szípen tud annak a hangszalasztó kis kockának magyarázni, hogy mán csak a maga csupa gyönyörűsíg.

Na mikor oszt vége vót a nagy futkosásnak, jövís-menísnek, előkerült Rimóczi bátyánk is, a vín pusztázó hegedűs, oszt rákezte az ű búskeserves nótájait. Én ríszemrűl még könyvedzettem is, mikor ránízlem az öreg fiúnak a szomorú kípire. Mer hát bion megkarmolászta mán űtet is a 74 esztendő, akkit eddig eltőtött. Na de tarcsa meg az Isten továbbra is, hogy még sokáig dörzsölhesse a jubelet a vonójával a szárazfán! Szívembűl kívánom.

Mikor végtire mindenkibűl kifogyott a szó, engem szólítottak elő, mer mindenki aszonta ott, hogy én is tudok nnyihány érvínyes történetet a Hortobágyrúl. Hát hajlottam a szíp szóra, oszt elmontam egyet-mást abbúl, akki véllem történt. Többek közt elmontam aztat is, hogy eccer 1925-be, december havába, mikor a vadlibákra rászakatt a nagy hó, úgy elgyengültek ezek a vad madarak ettűl, hogy meglehetett űket fogni. Én magam is fogtam vagy harminckilencet, oszt mindet hazahoztam, akki nagyon könnyen ment, mer mír azír, hogy egymásho kötöztem űket jó erős zsineggel. A magam derekára meg kötelet kötöttem, oszt ennek a végihe erősítettem a libák zsinegjeit. Igy mendegéltünk szíp lassan a hortobágyi csárdáig. Ott megpihentettem a libákat, mer mán lípni is alig tuttak. De még enniög is attam, mer vettem a csárdásgazdától egy víka szemes tengerit. Eztet mindet elibök szórtam. Ettík is borzasztó kegyetlen étvágygyal. De meg is jöt az erejök, mer ahogy a jóllakásuk után útnak indítottam űket, eccer csak szárnyra kaptak, felrepültek, oszt engem is emeltek magukkal fel a híg ájerbe.

— Még e csak a repűlőmasina Sándor, mondok magamba.

Azt hittem oszt, hogy maj csak elfáradnak, nem bírnak, oszt letesznek. De nem szállottak le, bírtak. Még magamnak is szárnyam lett oszt, mer a gubám kiterjeszkedett a szélbe, gyönyörüen libegett, különösen a két ujja, az ódalam mellett. Csak a vót a baj, hogy minditig dél felé igyekeztek velem a libák. Ez így nem jól van, mondok, mer még elvisznek Cerbiába, oszt ott a rácok agyonvernek, mer mostanába csak azír kapkodnak azok a magyar emberen, hogy agyonverjík vagy lűjjík. Megmonta eztet Ekhart Tibor is Genf várossába a mult hetekbe a szívtelen Níptelenszövetsígbe áperté. De jól tette.

Hogy oszt e meg ne történhessík, a lőccsel kormányoztam a libákat. Ammék nem akarta a szót fogadni, a lőccsel megbizseréltem a hátát.

Igy oszt szípen haza írkeztem a Hortobágyrúl nagy Debrecen városába. Itthon oszt csudámra jártak, mer még olyat nem faggyúzott az emberi nemzet, hogy egy talyigás 39 libát fogjik be egy lú helyet, oszt úgy szállítassa haza magát.

Mikor idáig írtem a beszídbe, azt kérdezte tűllem Pluhár István pesti naccságos úr ű kigyelme, hogy nem vagyok-i atyafisággal Háry Jánossal?

— Aval, aki most a debreceni kollégyiom udvarán hazudozik a pudlikomnak? — kérdem.

— Aval aszongya.

—Mán hogy vónék én aval atyafiságba, mondok, hisen az olyanokat lódít, hogy a mán csak mégis borzasztó, mndook. Én is betívettem oda a legelső estén, pínteken, oszt mingyá megtuttam, mer megsuglák nekem, hogy az, akki ott magyaráz a 30 méter szíles deszkapallózaton, nem is Háry János, hanem Palló Imre Budapestrűl. Igy becsapni a világot! De éngem nem csapott oszt be, nem hittem el egy szavát se. Pedig szípen danolt azt meg kell adni. De még az a nyő is, akkit ű Erzsinek nevezgetett.

— Na Perzsi jól van e, még ha Izabella vagy is, sugtam fel hozzá, mer ennek is megtuttam az igazi nevit. Rám is nevetett és kacsingatott ezír a szíp beszídemír, akkire való nízve úgy megpedergettem oszt a bajuszomat, hogy mán fájni is akart.

Hát nem mondom, szíp vót, akkit ott láttam meg hallottam. Csak azt nem értettem oszt, hogy hogy lehetett ott annyit hazudni gyónás után.

— Ánnye az árgyélussát kennek, lökte ekkor a szót Ecsedi dilektor úr, hát a mi vót, akkit ken beszílt itt az imént.

—A kírem szívesen tiszta szín igazság vót az utolsó szóig.

— Na hajja kend, aszongya, ha kerítíse vóna a Hortobágynak, hozzá vágnám kendet, aszongya.

— De jó, hogy nincs neki más kerítíse, csak a dílibáb, mondok. Aho verhet a tekintetes úr!

— Na jól van, aszongya, nem azír mondom, mintha igazán haragudnék kenre, hanem, hogy mégis verjek valamit, nyútsa ide kend a tenyerit, mer bele akarom verni a pipámbúl a bagót, fájin finánemlátta dohánt szíttam most.

— Oda nyútottam a tenyeremet, ű kigyelme meg csakugyan beleránynozta a bagót, akkit én tüstínt be is tejjesítettem a jukass fogamra.

Aunnye deg jól esett.

Melyhez hasonló jókat kívánok minden debreceni pógártársamnak, de még a külső országbeli urak is megpróbálhattyák aztat, mint például a távolybúl való lovasok, akkik most ide jöttek hozzánk. Deg szípen lovagoltak, meg szípek vótak! Kiváltkíppen az a két dáma, akki nadrágba lovagolt az urak közt! Ugy megülík azok a lovat, mintha csak én tanítottam vóna űket lovagolni. Álgya meg űket az Isten!

Jövendőmondó.

Rovatvezető: GAYNÉ Éva

E rovatban bárkinek megmondja a rovatvezető a jövőjét és grafológizálja írását. A választott jelige alatt közölni kell a kérdező nemét és korát. Költségmegtérítés címén legalább 30 fillér értékű bélyeg melléklendő a kérdéseket tartalmazó levélhez. Aki megadott címére postán küldendő választ kér, az 50 fillér értékű bélyeget mellékeljen.

„Nebántsvirág." Már elfelejtette? Hamar. Én egy kicsit hosszabb életet szántam neki. Irjon, mert várja nagyon, hogy életjelt adjon. Egy nő nem közeledhet. Szeretettel üdvözlöm.

„Mosoly." Az útja jól sikerül. Ott megismeri a boldogságot. Maga az oda utazás nem a legkellemesebb lesz, de megéri az azután jövő jó a fáradságot. A kérdezett egyénben megbizhat. De azért nem kell mindent neki elmondani. Vannak dolgok, amiket még magunk előtt is titkolni kell és az a maga „ügye" azok közé tartozik. A betege helyzete jobbra fordul.

„Virág." Boldogságának akadálya van, amit nem tud most elhárítani. Igy jobb, ha várakozó álláspontra helyezkedik. A pénzt megkapja, de nem ér vele semmit, mert amihez kezd vele nem sikerül. A tervezett út azonban annál inkább. A fiu igen jó férjnek való, foglalkozhat vele. Irhat bármikor.

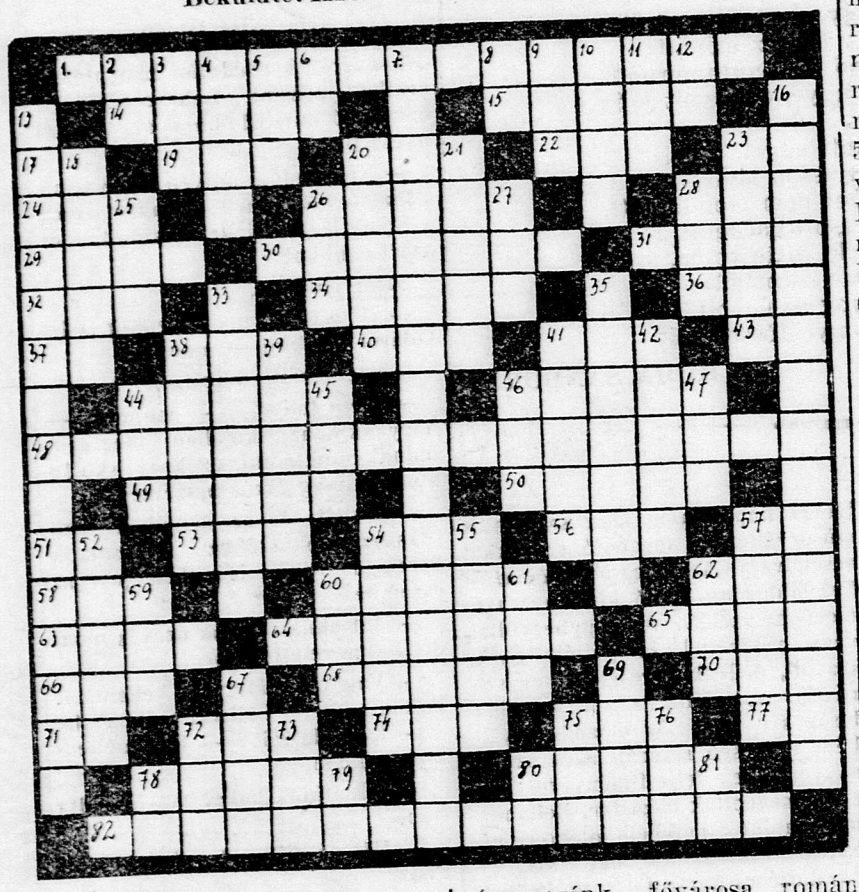
„Vasgyuró." Nem kell féltsé, meg fog állani a maga lábán. Ne is igyekezzen befolyásolni, ugyis azt vesz el, akit akar. Nagyon erélyes természet. Nem az anyja lágy szivét és engedékeny természetét örökölte, hanem az apja, vad, szenvedélyes, uralkodni vágyó természetét. Ebbe asszonyom bele kell nyugodnia. Vigasztalja az, hogy a fia, megtalálja és kivivja a kívánt boldogságot.

„Pimpóka." A két fiu közül, hogy melyiket válassza? Hát a harmadikat, mert a kettő közül egyik sem lesz a párja. Várom az igért ujabb levelet.

„Többeknek." A jeligére kért levelek nem a kiadóban, hanem este 6-tól a szerkesztőségben vehetők át. „Szenvédő lélek" jelige is ott vehető át. Valamint „Zsike" jeligés is.

153. számu keresztrejtvény

Beküldte: KISS ENDRE, Teleki utca.

Vízszintes sorok:

1. Közmondás. 14. Iskolafajta. 15. Sípba fúj. 17. Előidéző. 19 Török férfinév. 20. Azonos mássalhangzók. 22. Rossz tojás. 23. Kötőszó. 24. Kérdőszó. 26. Telik ikerszava. 28. Pók igéje. 29 Előcsarnok. 30. Sok ember élete szárad a lelkén. 31. Leves. 32. Friss. 34. Csónak. 36. Szám. 37 Csapadék. 38. Francia önálló személyes névmás. 40. »Tudor« mássalhangzói. 41. Ki fogat, ki cigarettát... 43. Morse szótag 44. Magyar folyó. 46. Művészember névelővel. 48. Olyan gépek, melyekkel az adott tárgyról nagyszámú hasonló kép készíthető. 49. Nagyon régi. 50. Pestmegyei község. 51. Azonos mássalhangzók. 53. Menyasszony. 54. Görög prepozició. 56. Szamár franciául nőnemben. 57. Apor Péter névbetűi. 58. Növény. 60. Ilyen malaszt is van. 62. Mutató szó. 63. Szivárványhártya. 64. Csonka vármegyénk fővárosa román megszállás alatt. 65. Germán Isten. 66. Villanykörte. 68. Európai nemzet. 70. Kettős mássalhangzó fonetikusan. 71. Helyhatározó rag. 72. Ugyanaz mint az 53. vízszintes. 74. Y. Y. S. 75. Lehangolt 77. Személyes név más. 78. Alarm magyarul. 80 Némely kérő kapja. 82. Közmondás.

Függőleges sorok:

2. Kicsinyítő képző. 3. Női név becézve. 4. Szükséges. 5. Becézett női név. 6. Sir ikerszava. 7 Közmondás. 8 Kettős mássalhangzó. 9. Kerekszám. 10. Egyik szülő megszólítása. 11. Oroz. 12 Hamis. 13. Shakespeare-vígjáték cime. 16. Közmondás. 18. Sok ilyen lakás van ma. 20. Keres más szóval. 21. Kikönyörög. 23 Irritál. 25. Késnek legyen. 26. Német szorzószámképző. 27. Ugyanaz, mint 20. vízszintes 28. Keleti mélység. 33. Kegyelet jelképe. 35. Tengeri vadászszerszám. 38. Becézett férfinév. 39. Ritka női név. 41. Mosáshoz is használják. 42. Kisfaludy Károly drámája. 44. Vissza: hónap rövidítése. 45. Vissza: harag latinul. 46. Tisztítószer márka. 47. Ó, P, Y. 52. Agyag. 54. Nemes fém. 55. ..... féra, levegő nyomása. 57. Kötőszó. 59. Kérdő szó (két szó). 60. A Tisza mellékfolyója. 61. Edény. 62. Helyhatározó. 67. Ázsiai nép. 69. Politikai fogoly. 72. Dal idegen szóval. 73. Női név becézve. 75. Női nyakban van. 76. Vízi növény. 78. Görög betü. 79. Fém. 80. K, G. 81. Igekötő.

A 152. számu Keresztrejtvény megfejtésea következő:

Vízszintes sorok.

1. és függőleges 11. A hajnal az égnek gyönyörü tündére. 12. Bois. 13. Kuen, 14. If, 16. S N, 17. Bab, 19. Ló, 20. Fő, 21. Mos, 23. Akarata, 26. Hon, 27. Árva, 29. Itala, 30. Fény, 31. S R, 32. Li, 34. Ani (Panit). 35. Ar, 36. Tő, 37. Kapu, 39. Klar, 41. Tokaji édes nedü, 42. Sirj, 43. Poca, 44. Vi, 46. Ti, 47. Lep, 49. Si, 50. Fü, 51. Elmo, 53. Samum, 55. Aden, 57. Rom, 58. Szinház, 59. Hid, 60. M N, 61. Ré (Ér), 62. S D, (Sarud) 64. Né, 65. Auto 67. Fáin.

Függőleges sorok.

1. és 69. vízszintes. Aki másnak vermet ás maga esik bele, 2. Ab, 3. Jos, 4. Nina, 5. As, 6. Az arany érem neve. 7. Ék, 8. Gula, 9. Neo, 10. En, 15. Forr, 17. Bata, 18. Bali, 20. Font, 22. S V (sav), 24. Ki, 25. Ta (Tata), 27. Hé, 28. Alakító, 30. Francia, 33. Ipari, 35. Alsós, 37. Kos, 38. Ujj, 39. Kep, 40. Rea, 45. Ilon, 47. Lait, 48. Puha, 50. Fein, 52. M M, 53. Sz. 54. Ám (Má), 56. D H (Doh), 58. Séta. 58-a. Zsák. 61. Rum, 63. Dib, 65. As, 66. Og (Go), 67. Fi, 68. Ne.

Nyomta
a Tiszántuli Könyv- és Lapkiadó Rt., Debrecen.

1934. JUNIUS 17. SZERKESZTI: PALI BÁCSI. 23. SZÁM.

Három Csomor András

— Ti beszéltek? Csak a szátok jár. Az is valami, ha a kocsmában összeverekedtek? Egy két betörött fej nem a világ. Aztán örökön azt lesitek, mikor jelenik meg a csendőr az ajtóban, hogy szétvállaszon. Mi lenne veletek, ha belekerülnétek az igazi csatába? Teszem azt a königgrécibe... Elfajult a világ!..

Csomor András bácsi így dohogott naponta a nagyvendéglő savanyúszagú ivójában, amikor napszálta felé benépesedett körülötte minden asztal s csigalábon megindult a beszélgetés. Mert ma már a szó is halkabb, a beszéd is meggondoltabb, amióta megnehezedett a magyar fölött az idők járása. Láthatatlan vészedelem feszült a levegőben, mindenki érezte és látta, hogy jön a kirobbanás, csak az öreg András, az elmult évszázad ittfelejtett katonája nem vett róla tudomást. Ült az ivóban és a szemével igazgatta a fiát, a már ugyancsak pocakodó ifjabb Csomor Andrást, aki beült az öreg helyébe a kármentőbe.

— Mi lesz ezzel a szegény országgal, ha megint összeakasszuk a lőcsöt a burkussal? Mi még álltuk a sarat 66-ban, de ti?...

Legyintett, megfonnyadt tenyerét végighúzta ráncos homlokán, aztán a keze hátával végigsímogatta galambősz bajuszát. A fiatalabbak szeme összevillant. Sokan jobban tisztelték a vén kocsmárost, mintsem ellenkeztek volna vele. Hol vagyunk már a „burkusok-"tól?! Hiszen a német császár meg a mi öreg királyunk a legnagyobb egyetértésben áll és kéz a kézben iparkodik megőrizni a nyugtalankodó világ békéjét.

— Gyere ide kisfiam! — Kiáltott ki az udvarra az unokájának, legifjabb Csomor Andrásnak, aki épp pen tegnap jött haza a franciskánusok gimnáziumából, ahol úgy beleneveltek a tudomány szomjuhozását, hogy még az érettségi után sem tud megválni könyveitől. Ülj csak ide mellém... Ugy... Mit fa-lod annyira a betüt? Nem lehet az életet beleirni a könyvbe. Ha megakarod ismerni, ne az íráson kérődzél, hanem nézd nyitott szemmel a világot. A sok tudomány elsorvaszt. Amikor én a te korodba voltam, kidöntöttem a vállammal a kapuállványt, pedig akkor csinálta a hires Birtalan Gergely. Te meg egy tele zsákot sem tudnál megemelni. Hát ilyen a mai fiatalság...

Az asztal alatt megkoppan a fél lába mankóban végződő folytatása.

Az igazi férfi nem csak az eszével, hanem az erejével is férfi, — bökte ki vélekedését —. Mi lett volna velem, ha ilyen vánnyadt bőrben ér a császár parancsa 1866-ban? Teljes risztunggal mentünk kerek négy hétig. Ha megálltunk rasztolni, tócsa lett körülöttünk az izzadságtól.

A fiatalok szomjasan itták minden szavát. A legkisebb Csomor széles melle nagyokat hullámzott, amikor hallotta a már közismert háborús részleteket, a gyilkos sortüzeket, a vérfagyasztó rohamokat és diadalmas „patrujozásokat". Mert a szomorú verekedés, gyászos visszavonulás és megszégyenitő béke kieselt a beszédes szavú öreg emlékezetéből. Csak a virtus, a csak azért is és az a fényes medális maradt benne, amit naponta tizszer is végigcirógat gyengülő szemével a sublot legfelső fiókjában.

A messze hegyek zöld fái közöti már elveszett az estharangszó és megritkult az ivó népe, amikor betoppant a nagyárnyékos szobába Só Orbán. Lappangó izgalom bújkált a Még köszönni is elfelejtett.

— Bosnyákországban megölték a trónörökös!...

Dermedt csend lett rá a felelet. A kemény székely öklök megrándultak és hímes vérvirágok tarkállottak a kerek koponyákban.

— Akkor hát háboru lesz — vágta a szót ifjabb Csomor András a hallgatásba.

— Ugy vélekszem én is — hagyta rá Só Orbán és letelepedett a vén Csomorral szemben.

— Kitől hallád? — tudakolta az öreg.

— A plébános úr mondá az imént — kapott az odavetett szón Orbán, felvette a beszéd fonalát s szövögette a maga világát, együgyű harcos képpé, amelynek Csomor bácsi meséi szolgáltatták az alapot. — Lassan-lassan megnépesedett a kocsma. A plébános úr a jegyző úrral érkezett s meghányták vetették a várható eseményeket.

Csak a vén harcos ejtette mellére a fejét. Beszélhettek bármiről, nem nyilt meg az ajka.

— András bátyánknak mi a véleménye? — szegte neki végre a kérdést a pap, mire olyan csend támadt hogy hallatszott a Látóhegyen kérődző juhnyáj sokhangú csilingelése is.

—Nem bírja a mai fiatalság a háborút, — kopogott az öreg szava. — Puha elkényeztetett és....

Nem fejezte be. Nehéz szuszogás töltötte be az ivót. Legifjabb Csomor András alatt megroppant a szék Mindenki ránézet.

—Én önként jelentkezem, mielőtt hívnának!

— Együtt megyünk! —vágta rá Só Orbán, — mire megjött a szava valamennyinek. A jegyző hosszasan magyarázta, hogy még nem is biztos a háboru.

— Mi megyünk! — zúgott rá a fiatalja.

A Gönczöl szekerének rudja már nagyot fordult, mire elszenderedett a kocsma meg a falu.

Mire lehullott a falevél és megfehéredett a határ, elment a falu fiatalja, de még az öregebbek java is. A kongó ivóban csak a két öregebb Csomor hallgatott nagyokat, amikor a plébános úr olvasta a kolozsvári újságból a harctéri híreket. Na meg az Andrásgyerek édesapja törülgette a szemét, ha győztek, ha vesztettek a mieink.

—Sok anya könnyébe kerül mind a kettő — mondogatta suttogva s este a rózsaszinü tábori papot, amit a bicegőlábu Füves Menyhért hozogatott nagy szorgalommal.

Aztán csak telt az idő. Télből tavaszba, meg megint télbe fordult.

Megjöttek a sebesültek, de olyan is akadt, akit hasztalan vártak...

Legifjabb Csomor András a Dolerdőről üzengetett Só Orbánnak, együtt. Egyszer aztán kimaradt a levelük. Nagysokára írt a gyerek Gráchól. Megsebesült, de már — hála a jó Istennek — rendben van s egy hét mulva megérkezik. De szegény jó Só Orbán — a többit már úgy is tudhatják. Hős volt. Székely!

Bizony a plébános úr akkortájt majdnem mindig feketében misézett.

Ifjabb Csomor András maga fogott be és ment a városba a fia elé. Amikor felsegítette a kocsira, két gyöngyszem gördült bele a deres hajtszálába.

— Hármunk közül csak engem kímélt meg az Isten, roszkor születtem...

A kocsma udvarán ott szorongott a fél falu népe, amikor a legifjabb Csomor András hadnagy mankója megesikordult a jeges kavicson.

Szegény édesanyja a nagy örömben meg sem látta, hogy az Olt felől nyargaló szél meglobogtatta egyik üres nadrágszárát is.

A vén Csomor András már ugy elgyengült, hogy ki sem mozdult a szobából csak üldögélt megszokott helyén. Az unoka megesókolta a kezét, aztán arról beszélt, hogy ötven év alatt mennyit változott a hadakozás tudománya. Az öreg csak bólintgatott. Vacsora után átjött hozzájuk a plébános úr is, meg a jegyző úr is. Az öreg kántor vidám adomával szerette volna elriasztani a szomorkodás hangulatát, de eredménytelenül, mert a jó édesanya szeméből nem apadt ki a könny.

Nem is vették észre, mikor kopogott át a másik szobából a vén königgréci káplár, csak arra ütötték fel a fejüket, hogy megállt az unokája előtt, megkószörülte a torkát és a gyerek csillogó aranyérme mellé odatüzte az ő meghalványodott medáliáját, egyetlen kincsét.

— Nem fajult el a székely vér! — ezt még kimondta keményen, de a többit már elfojtották könnyei.

Igmándy Géza.

A legvitézebb huszár

Daliás időknek hanyatló világa
Határkövet állit a »tovább« utjába.
De mielőtt a nap nyugovóra térne,
Biborkoronát von a huszár fejére
S hogy a késő idők tündökölni lássák,
A kardján felejti ön-ön képe mását.
Vissza-visszanéz még az égi határról,
Ugy vesz nehéz bucsut a magyar huszártól...

Hajduböszörményben nagyba' verbuválnak;
Simonyi Jóska is felesapott huszárnak.
»Lötyög még a csákó, ide gyerek nem kell,
Mert hogy én ugy látom, gyerek még az ember!«
»Hogy bajuszom késik, hát nem vagyok ember?
Acélt ide!... vijj meg »Bajusz« — a gyermekkel!«
»Tyü, a teringettét! hej, eszem a szented,
Még az Uristen is huszárnak teremtett!«

Tágitott a diák az iskola falán,
Ősi magyar vére vetett lobot talán.
Üzi a »szabad«-ba, ki a csatasikra,
Hol az élet titka szál vasra van bizva;
Ahol vihar tombol, hol a vészek járják,
Ott kell a magyarnak keresni a párját!
Hol százezer ördög százas ikret ellett,
Ott tart a jó huszár becsületes mellett!

Kihuzta a kardját Pancsova garádján,
Jót hegedült véle a törökök hátán.
Juhászitották is a vénebb legények:
»Komoly mókája van itt a mesterségnek!«
A huszár fejében — mert sok alagut van,
Ki tudja mi bujt meg valamelyik zugban
Hogy a csákó alatt mi fő, nem is sejték,
Pedig kemény fába vágta most a fejszét!

Ahogy nekiestek a szuroksetétben,
— A török se várt a sült galambra tétlen! —
Ahogy összecsaptak, mint fekete Végzet,
Jóska volt középütt az istenitélet!
S miro körülnézett jó pittypalattyszóra,
Feliből — nagyjából kész is volt a »móka«.
Szerzett a töröktől egy vezéri zászlót;
A nagy darab vezér már csak ráadás volt.

Nagy lófarkot tép le a holdas zászlóról,
Eb ura fakó! — mond (a török meg orról!)
A kövér lófarkat illeszti bajusznak
S kirukkol a szóval, mire felocsudnak:
»Derék török vezér, Allah küldött téged,
Nekem küldött véled tisztes »emberséget«.
Sejtettem is mindjárt a nemes szándékot,
Egy malomba' örtünk egy kis maradékot!

Sose tudj' az ember, ügye hol borul fel...
Kézfejed a karddal egy szuszra gurult el!
A kovácsot kéne most megszólni érte,
Hogy vasát e kardon olyan bőven mérte!
No de most már mindegy, csak a'mondó vagyok:
Hiába jobb kéz az, ha a célja balog!
Most hát törd a fejed nyugodalmas ésszel,
Jobb célt ép baloddal — hátha előbb érsz el!«

Lám a gyerek-huszár igy oktatta foglyát;
Sebén ápolókéz enyhiti a durvát.
Mire rákötözte selyem keszkenőjét,
Kihuzta szivéből dühe gyilkos törét.
De hirtelen, — látván, hogy gyengül a török,
Odalök egy-két szót a nagy bajusz mögött:
»A kulacsom! ej no!... jó kis papramorgó!
Feltámaszt e' téged... no ugye, nem volt jó?«

Aztán a lófarkon sodorintott egyet,
Olyan formán, ahogy a bajuszon kellett:
»Vitéz cimboráim...« többet nem mondhatott,
Mert az egész tábor ott sirt, ott kacagott.
»Hej azt a ragyogós... de ki hitte volna,
Hogy Hadur a fiát közibénk sorozta!«
Mosolyog az Isten, felragyog az égbolt,
Legvitézebb huszár: Simonyi József volt.

HUBA SÁNDOR.

Működelő előadás

Irta: *Wagnerné Szüts Adél.*

(Folytatás.)

— Mi történt?... — kérdezte Évike mély megdöbbenéssel.

Sárika lassan felemelkedett, kivezette barátnőit a szomorú helyről, miközben megadta a kívnát felvilágositast.

— Delben, amikor hazajöttem a iskolából, anyuka már feküdt. Mostanában nagyon sokat dolgozott, nem volt ideje magával törődni. A megfeszitett munkában teljesen legyengült, meghűlését sem vette komolyan, betegen is szorgalmasan varrt, hogy előteremtse számunkra a szükségeseket, hiszen tudjátok, hogy apuka évekkel ezelőtt meghalt és mi itt maradtunk minden támasz és segitség nélkül, azóta anyu magába küzdött, hogy engem tanittathasson, de nem birta tovább, én pedig... mit tehetek még én — zokogta kétségbeesetten... semmi; sem tudok dolgozni, amivel pénzt kereshetnék, mig anyuka ismét felépül és megerősödik... Ne haragudjatok, de le kell mondanom az előadást — tette hozzá szomorú sóhajjal.

A leányok megilletődve vonultak vissza, legszivesebben ők is abbahagyták volna az egész szépen kitervezett mulatságot, azonban erről már szó sem lehetett, mert a gondosan elkészitett kézirásos meghivók már szétküldettek az illetékeseknek.

*

A prológ elmondására Évike vállalkozott és az előadás megkezdése előtt bejelentette a Sárika személyével kapcsolatos igen sajnálatos műsorváltozást, megható szavakkal ecsetelve a nagybeteg anya és az őt önfeláldozóan ápoló kisleánya szomorú helyzetét. Az egybegyültek nagy részvéttel hallgatták Évike szavait, melyek keresetlen egyszerüsége megtalálta az utat a hallgatóság szivéhez. Az előadás egyébként fényesen sikerült és a szülők a gyermekek teljesitményével nagyon megvoltak elégedve. Bella mamája, mint a helybeli jótékony nőegyesület titkárnője, egy kis tanácskozásra kérte fel a működelő eléggé nagyszámban összegyült közönségét. Arra tett indítványt, hogy Sárika édesanyjának szomoru helyzetét méltányolva, tekintsék a gyermekek műsoros délutánját jótékony célu előadásnak és tehetségükhöz mérten ajánljanak fel személyenként bizonyos összegü belépti dijat, hogy ezáltal módot nyujtsanak a kisleányoknak a jótékonykodás gyakorlására, és alkalmat adjanak arra, hogy kis társnőjüket átsegitsék az őt váratlanul ért csapás első nehézségein.

A tett indítvány hangos tetszésnyilvánitások mellett egyhangulag elfogadtatott, sőt a mamák még arra is igéretet tettek, hogy a beteg asszonyt felépüléséig egymás között felosztott napokon ellátják tápláló, erősitő ételekkel, hogy minél előbb visszaszerezhesse a nehéz munkában elvesztett egészségét és tovább élhessen gyermekének...

A nemes elhatározást kivétel nélkül valóra váltották, igy lett tehát egy működelő előadásból — élelmentés.

(Vége.)

Kis kabaré

Irta: **Kiss István.**

A gyerekek ebédután kimentek a kertbe játszani. Leheveredtek a hársfa jó hüvös lombjai alatt az árnyékban.

— Nem tudom milyen lesz vajjon a bizonyitványom? — vakarta meg a fejét Gagán Tibor. A számtanból azért drukkolok.

Seres leintette.

— Hogy lehet még ilyenkor is iskoláról beszélni — mondta.

Irén elnevette magát.

— Nem tudod, — mondta — hogy akik az iskolában meg sem tudnak mukkanni, azok az iskolán kivül mindig arról beszélnek.

— Nahát én az iskolában sem sokszor jutok szóhoz — mondta Seres, de itthon is ritkán jut az eszembe.

— Azt elhisszük, ha nem is mondod — nevetett Tibor.

— Valamit játszani kellene... Valamit jót, — indítványozta Pista.

— Igen, de mit? — türelmetlenkedett Tibor.

—Csináljunk kabarét — mondta Irén.

— Hát az milyen? — érdeklődött Pista.

— Tudod én láttam egyszer a szinházban. Sok bolondság van benne és nagyokat lehet rajta nevetni. Nekünk kellene előadni.

— Hát akkor adjuk elő, amikor Tibor felel — mondta Pista. — Abban van jó sok bolondság és nevetni is lehet rajta.

— Már akinek — mondta Tibor. Én például nem nevetek rajta...

— Helyes! Játszunk kabarét, — mondták a gyerekek.

A pokrócot, amni hevertek kifeszitették a fához, az volt a bejárat. Még jegyeket is adtak ki, hogy egészen olyan legyen az előadás, mintha valódi kabaré lenne.

A gyerekek késő estig eljátszottak ott. Daloltak, táncoltak egészen amig beesteledett. A lecke persze eszébe sem jutott egyiküknek sem, pedig néhány nap mulva már itt volt a vizsga és bizony mindenikünknek lett volna egy pár javitani való csikó.

Másnap aztán, mikor felszólitották őket az iskolában, persze egy szó nem sok, de annyit sem tudtak. Benégyeseltek alaposan. És a vidám kabaréból így lett szomorújáték

Riport a szinház karzatáról

A csokonai szinházban játszó pesti szintársulat minden előadását az utóbbi napokban telt ház tapsolja végig. Az előkelő szinházlátogatók, a páholyokban gukkerező szmókingos urak és estélyiruhás nők szinházáldozatáról igen sokat írtak már. De a legfelsőbb emeletet, a karzatot megtöltő lelkes szinházrajongókról nagyon keveset és kevesen emlékeztek meg. Pedig ezek a legönzetlenebb áldozói a szinháznak.

Az előcsarnok egyik sarkában egy koprongyos öreg embert pillantottam meg. Kezében egy töredezett plajbász, térdén egy meglehetősen zsiros papir, amire nagy gonddal jegyezgetett. Észrevétlenül mögéje mentem és megnéztem az öreg jegyzéseit. A papirra ide-oda dülő, öreges betükkel ez volt irva:

15 dk kenyér	5	fillér
10 „ szalonna	10	„
1 karzati álló	12	„
Összesen	27	„

Reszkető, eres kezével kibogozta a zsebkendője sarkát, kivette összvagyonát — 30 fillért — és odaállt a pénztár ablaka elé.

Együtt váltottuk meg a jegyünket. Két karzatállót. És együtt indultunk neki a 3 emeletnek. A karzatra ... Az öreg erősen szuszogott mire felértünk.

A jegyszedőnő éppen haragosan sivitja:

— Kérem ki adott ide »karzat álló« helyet villamosjegyet? Jelentkezzen rögtön!

Csodálatos dolog. Senki sem jelentkezik. Néhány erősen suhanc kinézésü látogató röhögést szimulál. Ügyesen ...

A jegyszedőnő a fülemhez hajol.

— Ide tessék tenni az ajtóhoz a kabátot, mert ellopják!

Ezt is szokták? Na mindegy. Átgázolok a lépcsők, vaskorlátok, padok tömegén és elvegyülök az isteni nép között.

Valaki megszólal mögöttem. Hidegen, parancsolón.

— Tegye zsebre a fejét!

Angyali szelidséggel próbálom megmagyarázni neki, hogy nagyon szivesen megtenném, de rajtam kívül álló okokból nem tehetem. Addig is kérem szives elnézését ...

Mellettem egy marcona »uriember« enyelegve dörgi az előtte álló kis cingár legény fülébe.

— Vigyázzon hé! az állóhelyből mindjárt repülőhely lesz!

Kissé elhúzódom a légimádó férfiutól. Ami biztos, az biztos ...

Közben megkezdődött az előadás. Elhalkul a beszéd és mindenki merev, kinyujtott nyakkal, égő, lázas szemekkel figyel. Mohón, kéjelegve isszák a színészek szavait. Itt fenn a karzaton a nézők 98 százaléka színészi vágyakat hordoz a keblében. Itt vannak a karzaton a világ »legnagyobb« színészei és színésznői ...

Egy kissé kopott ifjú kezet akar csókolni itt mellettem egy kissé oszlásnak induló ruhájú molett hölgynek. A hölgy ellenkezik, az ifju erőszakolja a szája felé a hölgy kezecskéjét, a hölgy végül enged és — úgy orrba találja az igyekvő fiatalembert, hogy majd hanyatt esik.

Még jó, hogy a szinpadon éppen egy vicc csattan el és van ürügyem a nevetésre. Az ifju a delnő kezecskéje helyett az orrát — a sajátját — fogdossa.

Valaki a földszinten felál!.

—Üljön le! Nem látok! — ordít le előttem egy sötétképü uriember.

Nevetek.

A sötétképü diadalmasan néz rám.

— Jó vicc vót ugye? — kérdi.

— Jó volt — nyugtatom meg a nagyhumoru férfiut.

Vége a felvonásnak. Őrülten verik össze tenyerüket és mámorosan ordítják kedvenceik nevét.

Az előadás végén együtt megyek le az öreggel, akivel feljöttem.

— Érdemes volt öreg? — kérdem.

— Érdemes, érdemes — motyogja és bólongat hozzá.

(F. L.)

(Vége.)

Erdélyi magyar iró utja világháborun, hadifogságon, külföldi bolyongásokon, bányák sötétjén át a jubiláló redakcióig

Molnár Sándor, aki két elemi iskolát végzett, ma egyike Erdély legkiválóbb iróinak.

A mai kor egyáltalán nem az érdekes emberéletek kora. A legtöbb élet megtorpant a világháborút követő évtized fojtó szürkeségében. Apró emberi nyomorúságok malmában őrlődtek el a rendkívüli életek is. Ha mégis elénk bukkan ilyen élet, azt századunkban a rendkívüliségeknek kijáró érdeklődéssel nézzük.

Erdély írói között külön helyet vívott ki magának Molnár Sándor petrozséni lapszerkesztő, aki az erdélyi publicisztikában is megkülönböztetett poszton áll bátor, az

MOLNÁR SÁNDOR.

igazságot mindig kíméletlen nyiltsággal feltáró írásaival. A Zsil völgyének kis lapja, melyet a kőszénbányák robotjából felemelkedő Molnár Sándor alapított több, mint egy évtizeddel ezelőtt és tart fenn azóta heroikus küzdelemmel, a magyar szó rajongó tiszteletéből származó önfeláldozással

Egyik irodalmi folyóirat az alábbi biografiáját adja: Molnár Sándor. Született 1895-ben. Egyszerű parasztcsaládból való, aki öt éves korában vesztette el édesapját és szegény földnélküli édesanyjával és két testvérével együtt a legnagyobb szegénységben élte le napjait. Mindössze két elemi iskolát járt csak, mert özvegy édesanyjának nem volt miből taníttatni fiát. Tizenkét éves volt, amikor Nagyborzsovára került, ahol szüleinek egy jó emberénél, mint munkás élt egészen tizonhatéves koráig, amikor Pestre került és a villanyszerelő mesterséget tanulta. Résztvett a világháborúban és 1917-ben orosz fogságba került, ahonnan még azévben hazajött decemberben és néhányheti itthonlét után ujból a frontra vitték Szerbiába, ahonnan csak a forradalom kergette haza. Szatmárra ment, ahol nem tudott elhelyezkedni és habár akkor már több verse jelent meg a kisebb lapokban, elindult, hogy munkát szerezzen magának. Mint aki a testi munkát mindig nagyra becsülte, lement a Zsil völgyébe, Petrozsénbe és beállott bányamunkásnak. Két évig dolgozott a föld alatt, mig közben egyre-másra irta legszebb verseit és ezeket egy kötetbe összegyüjtve: »Uj tavaszvárás« címen adta ki. Ez az első könyve nagy sikert aratott, amelyet csakhamar követett egy újabb verseskönyv, amely »Ilyen a szivem« címen jelent meg. Közben kijött a bányából és lapot alapított, amely Zsilvölgyi Napló címmel jelenik meg több, mint tíz esztendeje és egyike azon kevés lapoknak, amelyek állandóan a reális életet követelik megvalósítani a közéletben. Az »Ilyen a szivem« című kötetét a »Tisztaság himnuszai« című verseskötet követte, majd »Erdély országútján« és legutóbb pedig »Álarc nélkül« című verskötetét dobta a piacra, amelyek mind-mind egy-egy külön életét ölelik fel a költőnek, aki legközelebb készül kiadni újabb verskötetét.

Ezek mögött a lexikális adatok mögött azonban egy ritka érdekességű, századunkban szokatlan teljességű művészélet húzódik meg, melynek érdeeks jelenetei mögött az utolsó két évtized történelme bontakozik ki. Van valami példaadó, monumentálisan emberi abban, hogy ez a székely fiú két elemi iskolájával nekivág a világnak, Budapest, azután külföld és mindenütt az az elpusztíthatatlan erdélyi ősegészség, amely mintha egy Szabó Dezső-regény lapjairól szakadt volna ki, a Csodálatos életből, vagy az Elsodort falu Bőjthe Jánost mutogató jeleneteiből. A század nyavalyái nem fogtak Molnár Sándoron. Két elemijével csodálatos akaraterővel lesz stilusművésszé, aki kristálytiszta üveghangon tud vallani életről, emberiségről. Erdélyben a nagy igazságtalanságok rázkódó földjén elkiáltja a század leghumánusabb, legemberibb jelszavát: Fajtám a magyarság, testvérem az ember. De míg odajut, hogy a mai Erdélyben ezt elmondja saját lapjában, keresztülmegy a háború vérözönén, a hadifogság lélekgyövő napjain, a munkanélküliség epidémiáján, a bányák fekete, reszketős mécsvilágú világán olyan egészséges lélekkel, mely ritkaság korunkban s mely az élet minden ütésére a tiszta arany zengésével felel. Amin átment, nem teszi tönkre, nem töri le, mint annyit tehetségét ennek a századnak. Molnár Sándornak minden, ami vele történik, csak egy élmény, ami óriási éposszá dagad lelkében. Ennek az éposznak lélekkel írott darabjait szórja már egy évtizede az erdélyi magyarságnak. Minden szavával újat mond és minden szava a művész maradéktalan tisztaságú hangja.

A nagy hegyek tövében, a mai Erdélyföldjén egy évtizede irja szebbnél szebb verseit Molnár Sándor. És ezek a versek époly eredeti, egyedülálló jelensége a magyar irodalomnak, mint amilyen különös érdekességü szerzőjük élete. A magyar életsorsnak valami fájdalmasan megkapó példája villan elénk Molnár Sándor életében. A legsanyarubb körülmények közt született s ennek ballasztját cipelő tehetség, aki mégis valami rettenhetetlen szívóssággal küzdi fel magát, az élet csucsára, a művészet ormaihoz. Molnár Sándor azok közé a ritka emberek közé tartozik, akik a XX-ik század gátlásai között is elmondhatják magukról, hogy elvégezték teendőjüket, Molnár Sándor mindig a helyén volt. Szeretete fajtája iránt és meleg megértése az ember iránt bármilyen nációhoz tartozzon is: külön szerepre predesztinálta Erdély életében. Ugyanakkor, mikor a magyarság igazának megalkuvás nélküli harcosa tud lenni, valami csodálatos átérzés fűti gondolatát a más nézetek tiszteletére is

Költeményeiben egy uj embertipus nyilatkozik meg. Ez ez embertipus átment a század fullasztó légkörén, a háboru borzalmain, egy soha nem volt rettenetességü kor valóságain és minden ormain és poklain az életnek átmentette tehetségét. Uj, friss hang ez, mely a nagy kataklizma után ráeszmél a jövő utjaira és ezt a hangot Molnár Sándor annyi egyéni erővel és művészi hittel szólaltatja meg, mint csak kevesen a mai költőgárdából.

Az egykori két-elemis földmüves gyerek, vérző katona, rongyos hadifogoly, sápadtarcú bányász, ma Erdély egyik jelentős részének szellemi irányitója. Tíz esztendő alatt dolgozott a Keleti Ujság és Ellenzék kolozsvári lapoknak, versei megjelentek a Vasárnapi Ujság és Pásztortűz irodalmi lapokban ujabban pedig a Képes Krónika című budapesti folyóiratban.

Egy érdekes emberélet századunkban, melyben olyan kevés érdekes élet akad. És egyúttal egy nagy értékes művész élete is.

(K. I.)

Szép kereseti lehetőségnel

keres szegedi paprikaexportőr cég jól bevezetett helyi és körzetképviselőt. Ajánlatok referenciákkal Szeged, Postafiók 175. cimre küldendők.

APRÓHIRDETÉSEK

Levelezés

Ha kettős örömet akar az élettől, úgy fényképezzen és fotocikket Berzékitől vegyen. A fényképezőgép nem is drága, győződjön meg, Berzéki foto önt is szivesen látja. 1885 7. 16

Diákok! Használt tankönyvért a negyedárnál legtöbbet fizet „Springer könyv, s fényképészeti szaküzlet vv.

Magánnyomozó iroda

Régi, elismert, igazoltan megbizható Gálócsy, — Varga ucca 40. Nyomoz megfigyel, informál. 333 6. 23.

Házasság

Komoly uriházasságokat biztos sikerrel, beigazolhatóan diszkréten közvetít Hegedüsné, Debrecen, Piac hetven, földszinten. 1937

Ismeretség hiányában, ezúton nőnülne fiatal, jó megjelenésüúr fiatal, jó megjelenésü szép mesterségü és jó üzletember. Elvenne jó módú, készpénzzel biró leányt, — vagy özvegyet, kor nem határoz. Levelet kérek a kiadóhivatalba. „A jó élet“ jeligére. 16

Keresek egy 35—40 év körüli nőt, magánost feleségül. „Megértés“ jeligére. 84

Házasság
céljából megismerkedne állami nagyüzem önálló vezetője, hozománnyal rendelkező, intelligens, komoly lánnyal, vagy özveggyel. Válasz ‚Diszkréció' jeligére a kiadóba kérek. 1966

Alkalmazást nyer férfi

Csipésztanulónak
jómegjelenésű fiút fizetéssel vagy koszttal felvesz Zeke, Vámospércsi sorompóval szemben. 4

Üzletszerzésben
jártas ügynököt fixummal és jutalékra felveszünk. Jelentkezés délelőtt 10—12 óra között a Kölcsönös Segélyző Egyletnél. 1815

Fűszerkereskedő
segédet felveszek. Árpádtér 2. 1920

Fodrásztanulót
alkalmaz Balogh fodrászterme, Nyugati u. 16. szám. 88

Cipészsegédet,
jó munkást felveszek, Csapó ucca 68. Papp. 64

Egy
fiatal csizmadiasegéd felvétetik, Eötvös ucca 89. szám. 53

Házmesternek
gyermektelen iparos ajánlkozik, akinek felesége főzőnő, hosszú bizonyítvánnyal. Cím a kiadóban. 11

Kocsis,
nőtlen, azonnal felvétetik. Jelentkezés ma két órakor, Hunyadi ucca 21. szám. 18

Ragasztó
felvétetik, Kiss testvérek bőrgyár, Diószegi út 12

Baromfi mellé
pásztornak, idősebb ember felvétetik, Jkai ucca 19. szám. 114

Alkalmazást keres férfi

26. éves,
munkaszerető joghallgató bármilyen irodai, vagy kaucióval pénzbeszedői állást vállal. Szives megkeresést „Szerény igényű" jeligére a kiadóba kér. 903 vv.

Szerény,
intelligens joghalgató bármilyen képesítésének megfelelő irodai, vagy kaucióval pénzbeszedői stb. állást vállal „Munkszerető 26" jeligére a kiadóba.
903 vv.

Alkalmazást nyer nő

Mindenes
bejárónőt egésznapra felveszek, ki némileg tud kiszolgálni, Vár u. 2. sz. étkezde. 1862

Tisztességes
ügyes mindenes, ki főzni is tud, kis családhoz július 1-ére felvétetik. Honvéd u. 14. Jelentkezni hétfőtől. 1996

Kimondottan
elsőrendű bejáró mindenes szakácsnő kéttagú családhoz felvétetik. Cím a kiadóban. 1964

Elárustiónő
vagy férfi ily minőségben gyakorlattal jutalék ellenében alkalmazást nyer a Vasbutorgyárban Ugyanott tanoncok fizetéssel szerződtetnek. 1967

Középkorú
magános nő egy kis — szobáért takarítást végez, szerény fizetésért a főzést is vállalja. Bethlen utca 30. sz., pince. 1909

Trafikban
vagy más üzletbe pénztárosnak vagy kiszolgálónak óvadékkal elmegyek. Lábas Margitka, Zrinyi u. 51. 1904

Tisztességes
gyermekszerető leány bejárónőnek ajánlkozik, szerény díjazásért. Homok u. 117. 1944

Perfekt
szakácsnőt keresek vidékre. Jelentkezni szerdától. Homokkert, Bujdosó utca 26. 1954

Megbízható
bejárónőt felveszek. — Csillag u. 22. Jelentkezni reggel 8 órától balra. 1934

Szobalány
parkettes szobákhoz — felvétetik. Péterfia 29. Udvarban 1921

13—14 éves
kislányt gyermek mellé felvesz Oláh, Rákóczi u. 7. szám. 1883

Megbízható
intelligens, jóirású kiszolgálóleány felvétetik. Spirenger papir és fotocikkek szaküzletében. 1936

Varrólányokat
fehérnemü varrónőket felveszek, Klein Klára, nőidivatszalon, Simonfi ucca 51. szám. 33

Fiatal
leányok, akik szépen tudnak hímezni, állandó munkára felvétetnek Kút ucca 62. szám. 25

Kifutólcányt
azonnali belépésre felvesz Simon laboratórium, Miklós ucca 2. 26

Segédet,
ügyes kiszolgálót keresek, Radó, Széchenyi u. 11. sz., selyemüzlet. 44

Szenesné
szalonjába elsőrendü segédlányok felvétetnek, Piac ucca 56. 76

Fehérneműszabásban
perfekt önálló munerőt állandóra alkalmazok. Kézimunkában járta leányokat is. Jelentkezés „Styl" szalon, Hatvan ucca 13. Lehetőleg vasárnap. 90

Egy
magános asszony házmesternek elmenne. — Cim: Rothermere ucca 9. szám. 73

Önállóan
dolgozó segédlányokat fölvesz a Benedek varroda. Batthyányi ucca 1. szám. 113

Alkalmazást keres nő

Fiatal
megbízható urinő magános urhoz házvezetőnőnek ajánlkozik. Vidékre is. „Fizetés nem fontos" jelige. 1997

Ajánlat

Poloskát,
svábbogarat, biztosan elpusztít a „Szektin" rovarirtószer. Ára 1.20. Kapható Jósa és Jóna drogériában, Debrecen, Kossuth ucca 6. sz. 1169 7. 3.

10 dkg
ementhali 22 fillér, 10 dkg, teavaj 26 fillér, 3 dob. sardinia 1 pengő. Kapható Alpesi sajtcsarnok, Alföldi palota. 1477 7 9

Tükrök,
gyártása, üvegek csiszolása, előszoba, fürdőszoba tükrök, üvegezések. Sipkovitsnál Nagyvárad ucca 15. szám. 561 6 24

Strandfűzők
melltartók, csipőfüzők, orvosi rendeletre, haskötőket. Ezüst ridikülök lélelését, keztyük javítását legolcsóbb árban szerezheti be Kiss Béláné fűzőüzemében, Kossuth ucca 59. 1034 7 2

Fáy arckrém
gyorsan és biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, paltanást. Egy tégely ára egy pengő, s hozzávaló Fáy-szappan és pouder szintén 1 P. Kapható a készítő Grósz Nagy Ferenc „Arany egyszarvú" gyógyszertárában, (Szinház mellett. 594 6 24

Női-, férfi-
gyermek fehérnemü varrodáját Berkovits Honoria, Szent Anna 5. sz., alá helyezte. 991 7 2

Tégla és cserép
legjobb minőségben kapható Tóth és Sebestyén téglagyárából, Fürdő ucca 2. Telefon sz.: 26-10. 619 6. 26.

Takaréktűzhelyek
készen kaphatók. Megrendelhetők, javításait vállalom. Széchenyi u. 6. sz. Nagy István lakatosmester. 992 7 1

Kerékpárjait
tökéletesen kijavítja, átzsírozza, olcsón raktáron tartja alkatrészeit Nagy István műszerész, Széchenyi ucca 6. 993 7 1.

Nanfürdőzők
az arcfoltjaik eltávolítására kozmetikumokért, barnító ólajokért fürdősapkákért forduljanak bizalommal Földes vegyész illatszertárához Vigmozinál. 149 6. 17

Használt
tankönyvekért iskolai költákért legtöbbet — fizet Aczél antikvárium Széchenyi u. 2. 1506

Sodronyágybetétek
vaságyak, mosdók, ruhafogasok, stb. olcsón készülnek Ottónál, Rákóczi ucca 13. 85

Fehérnemü
varrást, a megszokott, s kifogástalan munkával, készítek. Paplanlepedőt 1 pengő, férfiing 80 fil. gépendli métere 6 fillértől, monogram 6 fillértől. Dózsáné, Kút ucca 62. sz 1673 6. 24.

Sirkő eladás
a Debreceni Műkőgyárban, Fürdő utca 2. Margitfürdő mellett. Telefon: 10—93. Rendkívüli árleszállítás. 1994. v. v. v. cs.

Kulak
készítését, tisztítását, — sülvesztését, jutányosan vállalok. Lehel u. 24. 1959

Jellemét,
sorsát, megmondom, — irásról, fényképről. — Mindent megtudhat. — Varga utca 27. 1955

Uj épület
építését, épületjavítást, átalakítást, nyers fal elszigetelését olcsón vállalja Kecskés István, — képesített kőművesmester, Csapó u. 86. szám. 1857

Ki'ós
krepdesin és burbery ruhákra, bluzra megérkezett. Tiszapalota. — Dégenfeldtér. 1881

Kútszivattyúk
eladók. Kútfurást vállal Kiss Lajos, kútfúró és szerelő. Rákóczi 31. 1900

Perzsaszőnyeg
művészies, javítást, mosást olcsón elvállal, Tütündjián, Szent Anna 23 46

Ablakok,
smáskfüzeteb veszi, ajtók, készen kaphatók, Blattner Kálmán ipartelepén, Nagyvárad u. 14. szám. 47

Villannyal
ondoláltasson, új modern géppel. Hidegkuthynál. Gép nélkül tartós hullám. Leszállított árban. Kálvintér 5. 1452 6. 18

Kereslet

Használt
tankönyveket minden iskolából legmagasabb áron vesz Grünmann. Piac 69. 1557

Anyarozsot
és körisbogarat, szárított állapotban legmagasabb napiárban vesz, „Tisza" gyógyszertár. Debrecen, Magoss György tér 9. 1998 7. 15.

Veszek
régi levelezést, bélyegeket, gyüjteményeket legmagasabb áron. Csokonai könyvkereskedésben vagyok található — Szent Anna 1. délben 3—4 között. 1971

Keveset
használt karikahajós — női varrógépet keresek megvételre. Nagy Gyula műhimző, Püspöki palota. 1945

Erős
lószekeret és kevéssé használt vetőgépet vennék, Gutfreund, Hatvan utca 59. 1796

Mindenféle
használt üres üveget a legmagasabb árban veszek. Berkovics, Simonffy u. 14. 1888

Élelmiszer, ital

TEAVAJ,
LIPTAI TURÓ. FRISS MINŐSÉGBEN KAPHATÓ PIAC UCCA 38. ÉS HATVAN UCCA 1. SZ. DEUTSCHÉKNÁL.
1142 7. 5.

Sajáttermésü
ó-borok, nagyban és literenként eladók, Csapó ucca 60. 1858

Bor
nagyon jóizű, nem savanyú, 5 liter vételnél 44 fillér Dénesnél. Cegléd u. 22. 1925

Pándi
meggy, 9 fának termése érett, nagyszemű, eladó. Poroszlay ut 20. 1916

Kitünő
izletes ebédek, úgy kihordásra, mint bent étkezésre kapható, diétás is, Pauchly Béláné, — Batthyányi ucca 9.
8 7. 1.

A legfinomabb
tokai borokat, mindenkor a Tokajhegyaljai szövetkezet pincéjében kaphatja. Olcsó, zamatos, üdit és gyógyit, Kossuth ucca 34. 38

Pénz

Kölcsön
adok 4500 pengőt, földre betáblázva. Cím a kiadóban. Ügynökök kizárva. 23

Kényszerkölcsön
kötvényeket legmagasabb áron vesz Balázs bankiroda, Piac ucca 89. szám. Ingatlankölcsönök folyósittatása. 59

Pénzkölcsönt
elsőhelyre, földre, házra, bankkamat mellett kihelyezek. Ajánlatokat „Pénzkölcsön" jeligére a kiadóba kérem. 80

Pénzkölcsönt
keresek megbizóimnak, magas kamatra, vagy haszonrészesedésre, — Dienes József hatóságilag engedélyezett pénzkölcsönközvetítő irodája, Fűvészkert ucca 16. 104

Társ

Komoly
alapokon nyugvó, több év óta fennálló vállalat, terjeszkedés céljából, közreműködő, vagy csendes társat keres. — Legalább 5000 pengő készpénzzel. Tőkéjét kivánatra bankszerüen fedezhetem Ajánlatokat „Közszükséglet" jeligére a kiadóba kérek. 1883

Vegyes

Eladó
33. számú egyfogatú bérkocsi joggal. Értekezhetni Bellegelő 185. 75

Nyaralás

Nyaralókat elfogadok
hernádparti faluba. Kényelmes szoba, teljes ellátás havi 65 pengőért, díjtalan fürdés, tennisz pálya. Közeli kirándulóhely Lillafüred. Tapolcafürdő. Bővebb felvilágositást Vénkert, Domokos Lajos ucca 6.

Görömböly
Tapolcán strandhoz közel új 3 szobás nyaraló, július elsejétől, egészben, vagy szobánként bérbeadó. Értekezés özv Komáromyné, Miskolc, Csabai kapu 49. 1817

Parád
fürdőbe julius 2-ára — szobatársnőt keresek. Zöldfa u. 12. sz., 4. ajtó 1912

Erdő
mellett fürdőszobás bútorozott lakás gázkonyhával nyaralónak kiadó Cím a kiadóban. 1963

Csöndes,
nyaralásra alkalmas udvarban, nyugdíjaspárnak, szoba, konyha, fás kamara, villannyal, 18 pengőért kiadó, Ajtó u. 12. szám. 41

Iroda

Svetits
bérpalotában, földszint első udvaron, irodahelyiség, esetleg berendezéssel együtt bérbe kiadó, azonnalra is. 3

Rádió

Rádió
hálózati, három lámpás hangerős, hangszóróval 40 pengőért eladó, Csapó 86. műszerész. 89

Teljes ellátás

Három
középiskolás, felsőosztályú tanuló, következő tanévre, ellátást keres. Ajánlatokat június hó 19-ig a kiadóhivatalba. 4771 jeligére. 1870

Diák fiúkat,
vagy leányokat jövő tanévre elfogadok, Ács, Verbőczy ucca 12. 49

Három
középsiskolást teljes ellátásra felveszek, Burgundia ucca 11. 40

Hangszer

Zongorát,
pianinót, harmóniumot iskolának veszek, Molnár, Tiszafüred, Vásártér 1214. 1765

Rövid,
fekete, kereszthuros — zongora eladó. Piac u. 34. II. 10. 1972

Zongora,
sezlon, madrac, hegedü diványok, varrógép s konyhaszekrény, garderobszekrény, asztalok, s íróasztal, fotelek, ruhaszekrény, vertheimszekrény, mangorlógép eladó, Csapó ucca 6. 54

Oktatás

Tanár,
diákok pótvizsgáztatását, előkészítését vállalja — vidékre is elmegy, szerény dijazásért. Levelet „Tanár 25" jeligére kér. 1837

Oktatás
latin, német, görög szakos tj. előkészít pótvizsgára. Cím a kiadóban. 19

Bútor

Csodaszép
komplett konyhaberendezés, jutányosan eladó, dr Balla asztalosnál, Török Bálint ucca 3. 60

Gyermekkocsit,
csak a debreceni vasbútorgyár elismert és legjobb, legszebb gyártmányát vegyük. Beszerezhető közvetlen a gyártelepen és a városi mintalerakatban, Piac ucca 70. 226 vv.

Uj
keményfaháló és konyha berendezés eladó. — Kétmalom 15. 1855

Ebédlő
világos félháló, konyhabútorok, üstház, mindenféle edény, egyes bútorok. Kishegyesi ut 27. sz. 1993

Elköltözés
miatt eladom egy szoba és konyha berendezésemet kedvező fizetési feltételekkel. Cím a kiadóban. 1991

Egy
kiválóan jókarban levő tölgyfaebédlő, jutányos áron eladó. Cím a kiadóban. 3

Keményfa,
ebédlőasztal, hat székkel eladó. Simonffy u. 55. sz., Kimmel. 69

Ebédlőberendezés
olcsón eladó, Püspöki palota „II. kapu, III. 12. 78

Autó, motor kerékpár

Taxiautó
kettő darab, jókarban, sürgősen eladó. Cím a kiadóban. 45

Chevrolet,
személyautó, üzemképes állapotban eladó. — Kellő garanciával részletre is. Csapó ucca 10. az udvarban. 71

Eladó
egy alig használt „Triton" kerékpár. Kassai ut 8. szám. 1851

Kocsikat
garanciával, fényez és kárpitoz. Mayer kocsigyártó. Böszörményi út 20. szám. 32

Ötszázas
motorkerékpár, kifogástalan állapotban, olcsón eladó. Széchenyi ucca 34. garázs. 43

Csepel
motorkerékpár, keveset használt, Bosch világítással és sebességmérővel jutányosan eladó. Berger, Bethlen ucca 14 62

Kerékpár
jókarban levő, eladó. Cím a kiadóban. 102

Motalkó
literje 41 fillér, benzin 54 fillér, prima autó motorkerékpár olaj. — Padlóolaj kilója 50 fillér, Emerich László szaküzletében Debrecen Halköz. Telefon 16-09. 458, 6, 20.

Átadó üzlet, vendéglő

Kapualja
elárusítási joggal kitünő helyen kiadó. Értekezhetni Kossuth 26. — Házfelügyelőnél. 2000

Jóforgalmú
fűszerüzlet berendezéssel, lakással azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 1968

Fűszerüzlet
jogokkal, berendezéssel 50 éves régi nagy vevőkörrel azonnal kiadó. Árpád tér 5. 1927

Egy
jómenetelű fűszerüzlet elköltözés miatt azonnal eladó. Csemete u. 19. sz. 1898

Biztos
megélhetést nyujtó, modernül felszerelt négykabinos hölgyfodrászüzlet, más vállalat miatt olcsón eladó. Cím a kiadóban. 30

Fűszerüzlet,
elköltözés miatt átadó. Cím a kiadóban. 66

Uzlet, műhely, raktárhelyiség

Kiadó
száraz, világos helyiség bútorraktárnak. Értekezhetni Kossuth 26. — Házfelügyelőnél. 2000

Kiadó
augusztusra Kossuth és Sas utcai saroküzlet, — Gyürky-féle, — másik azonnal, Sas 3. 1939

Üzlethelyiség
kiadó. Bádogos u. 2. — Alföldi palota. 1950

Hentes-
és mészáros üzlet, forgalmas helyen, eladó, vagy társat keresek. — Cím a kiadóhivatalban. 17

Üzlethelyiség
nagyforgalmú piacnál, kirakattal, Csapó ucca 41. szám. Értekezhetni Szent Anna 7. 95

Kiadó lakás egy szobás

Egy szoba,
konyha, mellékhelyiségekkel, július elsejére kiadó, Maróthy György ucca 6. 1876

Kiadó
egy szoba, konyha, — spájzos lakás, víz, villany van, Sarok ucca 12 (A)

Kiadó
egy szoba, konyha, előszoba Nap u. 2. Több lakó nincsen. 1989

Utcai
szoba, hozzávalóval julius 1-ére kiadó. Pereces u. 24. 1993

Egy szoba,
konyhás lakás kiadó. Maomköz 5. (Csapó u.) 1998

Kiadó
egy szoba, konyha, kamara, padlás. Bundi u. 2. szám. 1

Kiadó
uj modern szoba, konyha, spájzból álló lakás. Zrinyi u. 17. 1984

Egy szoba,
konyha, spájz, parkírozott udvarban kiadó. — Csokonai u. 17. 1973

Modern
lakás. Szoba konyha és spájz elsejére kiadó. — Késes u. 88. 1969

Kiadó
kétrendbeli egy szoba, konyha, spájz, kamara azonnal. Károly Ferenc József ut 68. 1965

Kiadó
egy szobás, konyhás lakás. Csonka u. 18. 1961

Kiadó
nagy szoba, előszoba és konyha, kamara jószágtartással. Góhér 40. 1962

Szoba,
konyha, spájz, disznótartás, biztos fizetőnek olcsón kiadó. István ut 16. szám. 1958

Egy
szép nagy szoba, konyha mellékhelyiséggel. Ugyanott kisebb szoba, konyha kiadó. Julius elsejére. Nyil u. 140. sz. 1956

Kiadó
azonnal szoba, konyha, spájz, fáskamara, villannyal. Csillag u. 34.

Kiadó
egy szoba, konyha, és spájz jul. 1-ére. Bethlen u. 55. 1908

Parkettes
szoba, konyha, előszoba Teleki u. 53. sz. a. kiadó. 1913

Egyszobás,
modernebb lakás csendes, napsugaras, pormentes udvarban aug. 1-éreü Lorántffy u. 13. 1923

Egy szoba,
konyha, előszoba, külön pince raktár kiadó. Sas u. 2. 1924

Egy szoba,
konyha, spájz villannyal azonnal kiadó. — Beresényi u. 44. 1932

Kiadó
igen szép, tiszta szoba, konyha julius 1-ére. — Nyil u. 119.

Kiadó
többrendbeli egy szoba, konyhás lakás. Vígkedvü Mihály u. 20. 1935

Honvéd
utca 21. szám alatt egy szoba, konyhás lakás, július 1-ére kiadó. Értekezni dr. Nyiri ügyvédnél, Deák Ferenc u. 6. szám. 1763

Kiadó
augusztus 1-ére egyszobás különálló ház kerttel. Homokkert, Tinódi 11. Ovoda utcából nyilik. 1810

Kiadó
kétrendbeli egy szoba, konyha, spájz. Szabó Kálmán u. 49. 1852

Kiadó
Erzsébet u. 77. alatt egy szobás akás mellékhelyiségekkel. 1905

Egy-
és kétszobás lakás kiadó. Külsővásártér 9. sz. házban. Értekezni: Papp Lászlónál, Ferenc József ut 16. 1948

Szoba,
konyha, mellékhelyiséggel 16 pengőért kiadó. Varga 45. szám. 1896

Két szoba,
konyhás lakás kertes udvarban kiadó. Wesselényi u. 119. sz. 27

Átadó
kettő szobás akás. Hajnal u. városi hérbáz, A. lépcső, 3. szám. 24

Kiadó
egy szoba, konyha, — spájz, csukott veranda. Botond u. 5. Apafi utcában. 21

Szép
szoba, konyha, jószágtartással kiadó. Epreskert utca 11-b. 7

Egy szoba,
konyha, spájzos lakás elsejére kiadó. Vígkedvü u. 37. 6

Svetits
bérpalotában egy garzonlakás kiadó augusztus elsejére. Értekezni lehet a gondonkságnál. I. udvar 3

Egyszerü
szoba tiszta, rendes udvarban julius 1-ére kiadó. Vörösmarty 18. 5

Kiadó
egy szoba, konyha — spájz, mosókonyha, Teleki ucca 32. 31

Egy szoba,
konyha, spájz, víz és villannyal kiadó, Eötvös ucca 104. 63

Szép
szoba, konyha, kamara, elsejére kiadó, Szoboszlai út 4-D 94

Kiadók
szép nagy udvari szoba, Hajnal ucca 25. és Nagy várad ucca 6. egy szép udvari szoba, konyha, spájz. 92

Egy szoba,
előszoba, konyha, spájz kiadó, Postakert, Gyár ucca 6. E. 101

Kiadó
pinceszoba, gyermektelen házaspárnak, takarításért, Benedek, — Batthyányi ucca 1. 112

Kiadó lakás két szobás

Homok ucca 74.
két szoba, előszoba, s konyha, spájz, elsejére kiadó. 1850

Két szoba
konyha, mellékhelyiségekkel, július elsejére kiadó, Maróthy György ucca 6. szám. 1875

Kiadó
azonnal beköltözhető 2 szobás uccai emeleti lakás, irodának, varrodának, Piac ucca 6. szám. Értekezhetni házmesternél. 1854

Utcai
két szoba, konyha, kamara mellékhelyiségekkel kiadó. Apafi 22. 2

Kétszobás,
udvari lakás Péterfia 45 alatt kiadó. 1943

Kiadó
2 szoba, konyha, vízvezetékkel, magasföldszint Értekezni Maróthy 13. 1986

Minden
kényelemmel ellátott 2 szobás lakások kiadók. Központi fütés. Lift. — Szent Anna és Varga u. sarok. 1983

Kiadó
udvari két szoba, előszobával, most alakított világos, modern lakás. Vár utca 8. 1981

Két szoba,
konyhával azonnal kiadó. Bethlen u. 14. 1977

Kétszobás,
előszobás, utcai lakás hozzátartozékaival kiadó. Böszörményi ut 8. 1974

Udvari
kettőszobás lakás, teljes komforttal, parkírozott udvar, augusztusra kiadó. Teleki u. 17. 1867

Kétszobás
kisebb lakás parkírozott, napsugaras, csendes udvarban augusztusra. Lorántffy u. 13. 1922

Két szoba,
előszoba, mellékhelyiségekkel, szép, parkos udvarban augusztus elsejére kiadó. Buidosó u. 13. szám. 931

Két szoba,
konyhából álló egyszerü udvari lakás, város központjában, Bethlen utca 50. sz. alatt julius egyre kiadó. 1778

Kétszobás
garzonlakás teljes komforttal augusztusra kiadó. Ferenc József út 16. Alföldi palota. 1947

Kétszobás,
lakás kiadó. Vár u. 7. sz. alatt. — Értekezni: Papp Lászlónál, Ferenc József ut 16. 1949

Két szoba,
konyha kiadó. Hatvan u. 52. 1946

Svetits
bérpalotában I. emeleten kettő szobás lakás kiadó augusztus elsejére minden komforttal. Értekezni lehet a gondnokságnál. I. udvar. 3

Kiadó
kétszobás lakás, összes mellékhelyiségeivel, — Andrássy út 12. 98

Udvari
kétszobás lakás kiadó. Mester ucca 29. 34

Kétszobás
udvari lakás, csendes, virágos udvarban, Kölcsei uccán kiadó, azonnal elfoglalható. Értekezni Szappanos ucca 22. szám. 55

Két szoba.
konyha, spájz kiadó, — julius elsejére, Csapó u. 47. szám. 74

Szent Anna ucca 8.
két uccai szoba, előszoba, pincekonyha kiadó. 72

Kétszobás,
konyhás lakás, mellékhelyiségekkel kiadó, — Vigkedvü Mihály ucca 49. szám. 83

Kiadó
két uccai szoba, előszobával, augusztus elsejére, Mester ucca 35. sz. Értekezni Mester ucca 36. szám. 35

Ujonnan
épült uccai kétszobás lakás kiadó. Búsi ucca 20. szám. 111

Augusztus 1-ére
két parkettes szoba, fürdőszobával, szép terraszszal, fenyves parkban, bútorozva, vagy bútornélkül, esetleg teljes ellátással kiadó. Ugyanott egy tíz hektoliteres szüretelő kád 100 méter vízvezeték cső és szénkénegezőgép eladó. Széchenyi ucca 83. 108

Kiadó lakás három szobás

Háromszobás
uccai lakás, mellékhelyiségeivel, augusztus elsejére kiadó, Rákóczi ucca 36. 1878

Központon
2—3 szobás, modern tiszta lakások, augusztusra. Batthyányi ucca 14. szám. 1859

Háromszobás,
modern minden mellékhelyiséggel felszerelt udvari lakás kiadó. Péterfia u. 16. 1957

Veres 5.
utcai háromszobás lakás építendő fürdőszobával augusztusra mellékhelyiségekkel kiadó. 1894

Háromszobás
modern lakás kerttel kiadó május 1-ére. Diófa u. 17. Hatvanutcai kert. 1911

Simonffy
utca 12. házban baloldali utcai 3 szobás lakás július elsejére kiadó. Ugyanott ócska ablakok, vaskályhák, — falépcsők és beépített gramofon olcsón eladó. 1930

Háromszobás
lakás fürdőszobával, — kétszobás udvari lakás Piac u. 56 alatt kiadó. 1942

Svetits
bérpalotában julius elsejére kiad. I. emeleti háromszobás lakás mindem komforttal. Értekezni lehet a gondnokságnál I. udva. 3

Uccai
3 szobás lakás, mellékhelyiségekkel azonnal kiadó, Meszena ucca 26. 50

Modern,
háromszobás lakás kiadó, Arany János ucca 48. szám. 110

Kiadó lakás nagyobb

Kiadó
november 1-ére Kétmalom ucca 9. számú családiház, 4 szoba, s mellékhelyiségekkel, — udvar. — Értekezni lehet Piac ucca 75. szám, ügyvédi iroda. vv

Novemberre
szép hatszobás lakás, mellékhelyiségekkel olcsón kiadó, Péterfia u. 30. sz. Konez. 1824

Négyszobás
modern lakás, Kálvin-tér 13. (Uránia épület), második emeletén, aug. elsejére kiadó. Megtekinthető délelőtt kilenc órától tizenkét óráig. 1479

Négyszobás,
modern, utcai, emeleti lakás kiadó. Hunyadi u. 19. 1976

Négyszobás,
komfortos lakás augusztusra kiadó. Értekezni: Varga u. 25. 1914

Kiadó
azonnal komfortos 4 utcai szoba. Sas u. 3. Megtekinthető 2—4. 1940

4 szobás
földszinti és emeleti komfortos lakások a Hungária palotában kiadók. 1951

Négyszobás
modern első emeleti udvari lakás, augusztus hó elsejére kiadó, József kir. herceg ucca 35. 67

Modern villa
ötszobás, teljes komforttal, külön házmester lakással, gyümölcsössel, konyhakerttel, gazdasági udvarral, augusztus elsejére, esetleg előbb is kiadó. Besse János ucca 4. szám. (Tiszti tennisz-pályával szemben). 61

Ötszobás
irodahelyiségnek is, parkettes, összkomfortos, augusztusra, vagy szeptemberre, Szent Anna 7. 96

Ötszobás
komfortos uccai, udvari háromszobás lakás kiadó, Bethlen ucca 40. 108

Lakást keres

Kétszobás,
fürdőszobás modern lakást keresek a Nagyerdőn, klinikához közel, július elsejére. Ajánlatokat „Villalakás" jeligére a kiadóba kérek. 1849

Egy-
vagy kétszobás lakást tágasabb udvarral, istállóval bérbe keres — augusztusra vagy szeptemberre Nagy ingatlan iroda, Csapó u. 56. 1978

Négyszobás,
családi lakást keres, a Nagyerdő közelében. — villamos mentén, aug. vagy szeptember elsejére egyetemi tanár. Cím a kiadóban. 1767

Átutazó
részére különbejáratú, csinos bútorozott szobát keresek. — Cím: Vass, Nyíregyháza, Postarestante. 1312

Bútorozott szoba

Bútorozott
szoba, jutányos árban kiadó Arany János u. 56 szám, balra első lépcső, újabb épület. A.

Uccai
elegáns bútorozott szoba azonnal kiadó. József kir. herceg ucca 6. 1704

Különbejáratú
szoba, villannyal, bútorozva, vagy anélkül, azonnal beköltözhető, vagy elsejére havi 12 pengőért, Vénkert, Domokos Lajos ucca 6. vv.

Szép
bútorozott szoba azonnal kiadó. Monti ezredes (Magos) u. 17. 1970

Különbejáratú
bútorozott szoba verandával julius 1-ére kiadó. Fürdőzőknek is. Péterfia 54 1897

Bútorozott
utcai szoba kapu melletti külön bejárattal, előszobával 1—2 személynek kiadó. Eötvös u. 7. 1902

Bútorozott
szoba központban úrnak ellátással vagy anél kül azonnal kiadó. — Domb 14. 1918

Pazarul
elegáns pedáns nagyméretű bútorozott szoba, előkelő úrnak kiadó. — Csengeri, Piac hetven, földszinten. 1938

Különbejáratú
szép nagy uccai szoba, bútorral, vagy anélkül, házaspár, vagy 1—2 személy részére, teljes ellátással, július elsejére kiadó. Irodának, vagy hasonló célra is igen alkalmas, Batthyányi u. 9 szám. 7. 1.

Különbejáratú
szép uccai bútorozott szoba, úriembernek kiadó. Vendég ucca 76. 77

Ingóságvétel

Mindenki
tudja, hogy ócska tankönyveit legjobbban eladhatja, Bocskainál. — Hatvan ucca 15. 1705

Jóállapotban
levő tramlőr cellákat veszek, Rákóczi ucca 15 22

Igásszekeret
egylovast megvételre keresek, Klein, Bethlen u. tizenkilenc. Használt szórórosta, szép folyton égő kályha, három nagy fikusz eladó. 13

Villanymotort
220 áramkörre, 0.8—1 lóerejűt keresek. Margit ucca 8. Tócóskert. 29

Sanax
masszírozót keresek megvételre, jókarban, Rákóczi ucca 30. 65

Ingóság eladás

Alighasznált
szép 35-ös női fekete télcipő, szürket díszítéssel, jutányos áron eladó. Megtekinthető a kiadóhivatalban. 1629 vv

Telcháló
diófaszekrények, üzletberendezések, pulodk, s üvegfalak, irodai íróasztalok, konyhaszekrény eladó, Csapó ucca 2. szám. 1882

Uj
szürke vászonhenceser olcsón eladó. Oláh, Rákóczi u. 13. 1930

Diófa
ebédlőbútor és egy nagy szetkép eladó. Szeremlei u. 13. 1960

Eladó
három holti rolló, esetleg elcserélném három ablakért és kiadó két egyszobás lakás. Árpád tér 19. 1988

Ingaóra
virágállványok, képek eladók. Vörösmarty 32. 1901

Ebédlőasztal,
íróasztal, ruhaszekrény, pálmák és több hasznos dolgok. Poroszlay ut 20. 1915

Szalongarnitura
selyemhuzattal, vitrinnel, előszoba berendezsé eladó. Értekezés: Hungária házmesternél. 1952

Iróasztal
és könyvszekrény olcsón eladó. Blaháné 14, Rendőrpalota mellett. 1861

Eladó
5 drb ócska 4 szárnyu ablak beüvegezve, felvasalva, uj tokkal. — Nyil u. 50. 1919

Rézháló,
ebédlők, antik szekrény szalongarnitura, sezlon, íróasztal, eladó, Dégenfeld-tér 8. 20

Kifogástalan
állapotban levő férfiruhák, kabát eladók, Montiezredes ucca 14. 28

Egy
II-es pénzszekrény, 300 kilós mérleg, porszivógép és egy Radiostat eladó. Rákóczi ucca 37. 36

Használt
spalettás ablakok, ajtó, öt méteres üvegfal eladó, Péterfia ucca 53. 51

Tüzifecskendő
kert öntözéshez, jó karban, olcsón eladó, Böszörményi út 2. 37

Csigagyüjtemény
igen értékes, mintegy 800 darabból, csak egészben eladó, Csapó ucca 10., az udvarban. 70

Eladó
üzleti szekrény s fiókos puld. Mikó szabónál, Simonffy ucca 2. szám, bérház. 68

Jéghütő
ebédlőbútor, félháló, ingaóra, festmények, antik óra, eladó, Csapó u. 14. szám. 87

Eladó
villanymotor s használt bútorok, Széchenyi u. 50. szám. 100

Háromégős
gázrezsó eladó. Nap u. 22. szám. 99

Ajtók,
kélszárnyuak, eladók, majdnem uj. Szent Anna ucca 7. szám. 97

Viztartály,
többezer literes és cserépkályha, olcsón eladó Bethlen ucca 40. 109

Márványlapok,
olcsón eladók, Hatvan u 18. sz., házfelügyelőnél. 107

Gazdasági termények

Ötengeri
150 mázsa eladó. Böszörményi ut 8. 1975

Gazdasági eszközök

Kútfúráshoz
kétcolos anyacsövek, — kútszivattyúk, kutkagylók, üstház eladó. Honvéd utca 58. sz. 1984

Jókarban
levő 1 és 2 lóra való könnyü kocsi eladó. — Apafi u. 2. 1999

Cséplőszekrény
54 colos, Magyar Állami olcsón eladó, vagy bérbe kiadó, Ottó Mihály, Rákóczi ucca 13. 86

Uj
kaparógépek eladó, olcsón, Bocskay-tér 7. 91

Eladó ház

Eladó
egy szoba, konyha, kis udvarral. Sámsoni ut 42. szám. 1995

Adómentes
családi házak pár száz pengő előleggel, lakbérlekötéssel vásxrolhatók Nagy ingatlanirodában, Csapó u. 56. 1980

Eladó
adómentes háromszobás uj ház. Nyil u. 49. 1899

Eladó ház
Apafa u. 4-b. Sámsoni uti vámsorompónál jutányosan. 1953

Eladó
Homok u. 108. sz. ház üres telekkel, vagy fél telekkel. 1941

Több
kisebb nagyobb házingatlan jutányos árak és rendkívül előnyös fizetési feltételek mellett eladók. Magyar Általános Takarékpénztár. Piac u. 81. 1903

Hét százalékos
jövedelmező családiház és ezer négyszögöl villatelek, minden elfogadható árért eladó. Cím a kiadóban. 14

Eladó
Erős Lajos ucca 13. sz. háromszobás ház, 800 négyszögöl telekkel, jutányos áron. Értekezni Pavor ügyvédnél, — Svetits-palota. 75

Házak,
italméréssel, 8000 pengőtől, belvárosban 6000 pengőtől eladók, Balázs Piac ucca 89. 57

Eladó
Kút ucca 66. számú, jó kis ház. Kérünk érte 3200 pengőt. 79

Varga ucca 10.
számú értékes ház most sürgősen, áron alul eladó, évi bére 3700 pengő, sok teherrel 6—8000 pengő készpénzzel átvehető. Tulajdonos Budapestről lentazott eladást perfektuálni. Található Miklós ucca 26, délelőtt 8—12-ig, délután 2—5 óráig. 81

Dienes József
OFB ingatlanforgalmi irodája,
Füvészkert utca 16.

Foglalkozik ingatlanok adásvétele, parcellázás, lakás, üzlet, földbérlet, pénzkölcsön és biztositási ügyletekkel a legelőnyösebb feltételek mellett.

Eladó többszáz ingatan. Részletes leirás és fényképek irodámban és a püspöki palota muzeum felőli kirakatában megtekinthetők.

Keresek
eladó házakat, telkeket, földeket, szőlőket, földhérleteket. 1935

Eladó
ház, Kassai útra néz, Sárosi ucca 16, kétszoba konyha, spájz, gyümölcsös. 42

Eladó
Déri-téren, hat százalékot tisztán jövedelmező nagyobb kertes ház. — kedvező feltételekkel. Dienes iroda, Füvészkert ucca 16. 105

Eladó házhely

Simonyi
út legszebb helyén, villatelek kilencezerért. — Cím a kiadóban. 1860

Kigyó
utca 6. sz. üres telek eladó. Cím a kiadóban. 1917

Eladó
Dózsa ucca 17. számú, 317 négyszögöles házhely, aszfaltos út mentén, építési engedéllyel. Értekezhetni lehet Dózsa ucca 9. Libakert. 15

Villatelkek
Horthy Miklós utnál 9 pengőért, részletre is, házhely Pozsonyi uton 4 pengőért, gyümölcsös Bezerédi ucca 13. eladók, Balázs, Piac ucca 89. szám. 58

Földbérlet

Kiadó
haszonbérbe tanyás föld 30 hold a város alatt, gazdasági épületekkel. — Értekezhetni Gazdák Bankja, Kossuth u. 1982

Kiadó
Macs uj osztás, 18 hold föld tanyával. Értekezni: Marothy 13. 1985

23 hold
tanyás föld kiadó. Perec dülő 12. szám. Értekezni: Cserepes u. 11. sz. 1987

Kiadó
bérbe, esetleg felébe a Kismacs 60-b. sz. 5 hold tanyásföld és az Ondódon, Piac dülő elején 5 hold puszta föld. Tócóskert, Nemes u. 21. 1906

Ebesen
47 hold, Halápon 38 h. haszonbérbe kiadó. — Jókai utca 38. 1686

Bellegelőn,
város alatt 14 hold föld tanyával kiadó. Borz u. 15. szám. 1933

Kiadó
Ondód Kádárdülőben 15 hold föld. Csillag u. 95. szám. 39

Kiadó
a Látóképi csárdánál 8 és egynegyed hold jó föld. Eötvös ucca 38. 18

Ingatlanforgalmi irodák

Házat,
földet, szőlőt, házhelyet Nagy ingatlanforgalmi irodától vásároljon, — Csapó u. 56. Díjtalan felvilágositás! 1979

Eladó föld

Szőlő
közvetlen villamos mellett kitünő karban kedvező feltételekkel eladó. Dr Ackermann ügyvédnél Bikabér-ház. 1191 VI. 18

Széchenyi
ucca 61. számú telek, parcellázva is eladó. — Cím a kiadóban. 1308 6. 19

16 hold föld
közvetlen állomás mellett, igen olcsón eladó Bethlen ucca 44. 1884

Gyümölcsös
három hold, két szoba, fürdőszobás urilakással, istállókkal, baromfiólllal cselédlakással stb. eladó vagy bérbeadó. Cím a kiadóban. 1926

8 hold
fekete föld tanyával eladó a Bellegelő 396-b. Értekezni a Göztéglagyár mellett. Bellegelő 500. Kovács. 1929

Szőlő
Mikepércsen, 800 n. öl bő terméssel eladó. Értekezni Árpádtér 5. 1928

Eladó
hat hold elsőosztályu fekete föld, 4 kilométerre a várostól. Nap ucca 4. szám. 52

Földek
Ondódon 4. 6. 10. Halápon 16 hold eladók, Balázs, Piac ucca 89. 56

Eladó
Ondód, Piac dülő 42. sz. 7 és fél hold tanyásföld. Hajnal ucca 25. 93

Eladó állatok

Eladó
fajgalambok olcsón — egybe is. Szoboszlai ut 16, balra utolsó ajtó. 1895

Eladó
Tanító u. 6. szám alatt 2 darab egyéves koca, egyik hasas. 1910

Kutya
kéthónapos és nagy házőrző kutya eladó. Károly Ferenc József út 4. 82

Felelős szerkesztő:
PÁLFY JÓZSEF

A Tiszántúli Könyv- és Lapkiadó Rt. kiadása